

A FELSŐPAKONYI HERMAN OTTÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA

Pedagógiai Programja

2025.

Felülvizsgálta és módosította a Felsőpakonyi Herman Ottó Általános Iskola Igazgatója a Nevelőtestület bevonásával, a Nevelőtestület 2025. augusztus 28-i tanévnyitó értekezleten megtárgyalta a módosításokat, az iskolai DÖK, az Intézményi Tanács és az SZMK véleményezési jogot gyakorolt

.....
Matisz Zsolt
igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

Nevelési program	9
1 Bemutakozás.....	9
1.1 A település földrajzi helyzete és rövid története.....	9
1.2 Az iskola.....	9
2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	9
2.1 Küldetésnyilatkozat.....	9
2.2 Pedagógiai hitvallás.....	10
2.3 Pedagógiai alapelvek.....	11
2.3.1 Demokratikus légkör.....	11
2.3.2 Személyiségfejlesztés, differenciálás.....	11
2.3.3 Esélyegyenlőség.....	11
2.3.4 Részvétel a közéletben.....	11
2.3.5 Személyes példamutatás.....	12
2.4 Fejlesztési területek, nevelési elvek.....	12
2.4.1 Erkölcsi nevelés.....	12
2.4.2 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés.....	12
2.4.3 Állampolgárságra, demokráciára nevelés.....	13
2.4.4 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése.....	13
2.4.5 A családi életre nevelés.....	13
2.4.6 A testi és lelki egészségre nevelés.....	13
2.4.7 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	14
2.4.8 Fenntarthatóság, környezettudatosság.....	14
2.4.9 Pályaorientáció.....	14
2.4.10 Gazdasági és pénzügyi nevelés.....	14
2.4.11 Médiatudatosságra nevelés.....	15
2.4.12 A tanulás tanítása.....	15
2.5 Az eredményes tanulás segítésének elvei.....	15
2.5.1 Tanulási környezet.....	15
2.5.2 Egyénre szabott tanulási lehetőségek.....	16
2.5.3 Képesség-kibontakoztatás támogatása.....	16
2.6 Kulcskompetenciák.....	16
2.6.1 A tanulás kompetenciái.....	17
2.6.2 A kommunikációs kompetenciák (Anyanyelvi és idegennyelvi kompetencia)...	17
2.6.3 Digitális kompetenciák.....	18
2.6.4 A matematikai, gondolkodási kompetenciák.....	18

2.6.5	A személyes és társas kapcsolati kompetenciák	19
2.6.6	A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái 19	
2.6.7	Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák	20
2.6.8	További releváns kompetenciaterületek	21
2.7	Működési elvek	21
3	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	22
3.1	Pedagógiai célok	22
3.1.1	A célokból adódó feladatok	23
3.1.2	A pedagógiai célok megvalósítását szolgáló eszközök, eljárások	24
	Eszközök.....	24
3.1.3	Az intézmény digitális stratégiája	26
3.1.4	A nevelés-oktatás értékei.....	27
4	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	27
5	A Komplex Alapprogram	29
6	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	41
6.1	A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák 42	
6.1.1	Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon	43
6.1.2	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	43
7	A környezeti neveléssel összefüggő feladatok	44
7.1	A környezeti nevelés célja, stratégiája, területei, feladatai, módszerei	44
7.1.1	Feladatai.....	44
7.1.2	Módszerei tanítási órák keretében és azon kívül	45
7.2	Ökoiskola.....	45
8	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 46	
8.1	Tanítási órák keretében megvalósuló közösségfejlesztéshez kapcsolódó feladatok... 46	
8.2	Tanítási órák keretén kívüli tevékenységek keretében megvalósuló feladatok	47
8.2.1	Hagyományok ápolása	47
8.2.2	Táborok, szabadidős tevékenységek	48
8.2.3	Kirándulások rendje, erdei iskola,.....	49
8.2.4	Részvétel a „Határtalanul” pályázati programban	50
8.3	Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	50
8.4	Szimbólumaink	51
9	A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai.....	51
9.1	A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	51

9.2	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	52
9.2.1	Az osztályfőnök feladatai	52
9.3	Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos tevékenységek	55
9.4	A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek 55	
9.4.1	A fejlesztés fő területei	56
9.5	A tehetséges, kiemelten tehetséges tanuló képességeinek kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	56
9.5.1	Tanórákon.....	56
9.5.2	Tanórán kívüli foglalkozásokon	57
9.6	Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység	58
9.6.1	Felzárkóztatásra szoruló gyermek.....	58
9.6.2	SNI, BTMN és szociális hátrányokkal küzdő tanulók esetében	59
9.6.3	Lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók esetében	59
9.7	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	60
9.7.1	Szociális hátrányok enyhítését célzó intézkedések, ifjúságvédelmi feladatok ...	60
10	A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban ...	61
10.1	Diákönkormányzat, diákkör.....	61
10.1.1	A DÖK véleményezési joga	61
11	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	62
11.1	A vizsgaszabályzat hatálya, célja	62
	A vizsgaszabályzat hatálya	62
11.2	A vizsgatípusok és jellemzőik	63
	Osztályozó vizsga.....	63
	Különbözeti vizsga	63
	Javítóvizsga.....	63
	Pótló vizsga.....	63
	A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének általános szabályai.....	64
11.3	A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei...	65
11.4	A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése	65
11.5	A 8. évfolyamos tanulók helyi vizsgája	65
11.5.1	A vizsga célja.....	65
11.5.2	Vizsgatárgyak, vizsgáztatási formák	66
11.5.3	A vizsga ideje.....	66
11.5.4	A vizsgabizottság összetétele.....	66
11.5.5	Szóbeli vizsga	66
11.5.6	Írásbeli vizsga	66
11.5.7	Értékelés	67

11.5.8	Dokumentáció	67
12	Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határídeje	67
13	A tanulói felvételi kérelmek teljesítésének sorrendjére vonatkozó, valamint a felvétel és átvétel helyi szabályai.....	67
13.1	Beiratkozás az első évfolyamra.....	67
13.2	Beiratkozás további évfolyamokra.....	67
13.3	Tanuló átvételének szabályai	68
13.3.1	Körzeten belüli átvétel esetén	68
13.3.2	Körzeten kívüli átvétel esetén	68
13.3.3	A további felvételi kérelmekkel kapcsolatos eljárás szabályai.....	68
13.4	Egyéni munkarend.....	68
	Helyi tanterv	68
14	A választott kerettanterv megnevezése	68
14.1	A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók.....	69
15	A választott kerettanterv feletti óraszámok felhasználása	70
15.1	A kötelezően választandó tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama	71
16	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ...	71
16.1	Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	71
16.2	A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	71
16.3	Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	72
16.4	A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	72
17	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	72
18	A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	73
19	A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének és értékelésének módjai.....	73
19.1	Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének formái és rendje	74
19.2	A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje.....	75
19.3	Az ellenőrzés és értékelés módjai és gyakorisága.....	76
19.4	A magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	77
19.4.1	A magatartás értékelésének követelményei 1-4. évfolyamon	77
19.4.2	Magatartás értékelésének követelményei 5-8. évfolyamon.....	78
19.4.3	Szorgalom értékelésének követelményei 1-4. évfolyamon	78
19.4.4	Szorgalom értékelésének követelményei 5-8. évfolyamon	78
19.5	A tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formái és elvei.....	79
19.6	Sajátos nevelési igényű tanulók értékelése	80

20	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	81
21	A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag meghatározása	82
22	Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	83
22.1	Módszerek.....	83
22.2	Az iskolai környezeti nevelési elvei.....	84
23	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	86
24	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elv	89
24.1	A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	89
24.2	A szorgalomjegyek megállapításának elvei.....	90
24.3	A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei.....	90
24.4	A jutalmazás formái	91
24.5	Az intézményben kiosztható díjak	91
24.6	A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	92
25	Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	92
25.1	A feladat kijelölése.....	93
25.2	Az otthoni munkához nyújtott segítség	93
25.3	Az elvégzett feladatok ellenőrzése és ellenőrzésének elvei	93
26	A tanulók magasabb évfolyamba lépésének szabályai	93
27	Az iskolában alkalmazott tipikus módszerek	94
27.1	Projektoktatás.....	94
28	Sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenység.....	94
28.1	A tanulásban akadályozott, tanköteles korú tanulók alapozó nevelése az általános műveltség megalapozása.....	95
28.2	Értelmileg akadályozott tanulók	95
28.3	A szakmai alapidokumentumban meghatározott SNI típusra vonatkozó fejlesztő program	97
28.4	A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének és oktatásának helyi tanterve	97
29	Iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	98
I.	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	98
	Helyzetkép	98
	Belső erőforrások.....	98
	Külső erőforrások	99
	Anyagi erőforrások	99
	Jövőkép, célok.....	99
	Hosszú távú célok.....	100

Középtávú célok	100
Rövid távú célok	100
Tanórai és tanórán kívüli egészségnevelés	101
Egészséges táplálkozás	106
Iskolai büfé	106
Veszélyes anyagok és magatartásformák	107
A barátság, a párkapcsolatok és az emberi szexualitás	107
Parlagfű mentesítési program	107
Balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása	108
Mindennapos testnevelés	108
A tanulók fizikai állapotának mérése és minősítése.....	109
Az oktatás területén	109
Az egészségügy területén.....	109
Az iskola egészségügyi szakemberei: védőnő, iskolaorvos.....	110
II. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	111
A környezeti nevelés	111
A környezeti nevelés fogalma	111
Az alapelveket szabályozó jogi háttér.....	112
Helyzetelemzés, helyzetkép.....	112
Erőforrások.....	112
Nem anyagi erőforrások	112
Anyagi erőforrások.....	113
A környezeti nevelés alapelvei, jövőkép, célok.....	114
Rendszerszemléletre nevelés	115
Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása	115
A globális összefüggések megértése.....	115
A természet, az élet a biológiai sokféleség jelentőségének megértése	116
A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben	116
Az iskola működése környezeti nevelési szempontból	116
A környezeti nevelés színterei iskolánkban.....	116
Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai	116
Hagyományos tanórai oktatásszervezésben.....	116
Nem hagyományos tanórai keretben	116
Tanórán kívüli tevékenységek, egyéb foglalkozások	116
Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat.....	117
Kommunikáció	117

Iskolán belüli kommunikáció formái	117
Iskolán kívüli kommunikáció formái	117
Minőségfejlesztés	118
Konkrét célok.....	118
Hagyományok ápolása	118
Hosszú távú céljaink	118
Középtávú céljaink	118
Rövid távú célok, feladatok és sikerkritériumok	118
III. FOGYASZTÓVÉDELMI PROGRAM.....	119
Az iskolai fogyasztóvédelem főbb alapelvei.....	119
A fogyasztóvédelem jogi szabályozása.....	120
A fogyasztóvédelmi oktatás célja	120
A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai teendők főbb lehetőségei, alapteendői.....	120
A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban, az egyes tantárgyak keretein belül ...	121
A feladatok megvalósításának módszertani elemei	121
Sikerkritériumok.....	122
Sikeresnek tekinthető a célkitűzésünk rövidtávon	122
Sikeresnek tekinthető a célkitűzésünk hosszú távon.....	122
IV. KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM.....	123
Zárórendelkezések.....	125

Nevelési program

1 Bemutakozás

1.1 A település földrajzi helyzete és rövid története

Településünk Budapesttől kb. 15-20 km-re Dk-re fekszik a Pesti-síkságon, Pest megyében.

Fiatal település: a jelenlegi helyén a múlt század 20-as, 30-as éveitől népesült be, de a Pakony név nagyobb múltra tekint vissza.

A környéken több régészeti feltárás is bizonyítja, hogy a kő-, ill. bronzkorban is kedvelt lakóhely volt.

A honfoglalás korában dús legelők, vizekben gazdag élőhelyek és erdőségek tarkították a tájat, kedvezett az állattenyésztésnek és a földművelésnek. A falu környéke benépesült, valószínűleg apró, tanyaszerű települések jöttek létre.

A település neve 1264-ben fedezhető fel először egy IV. Béla által adományozott birtok oklevelében, első ismert birtokosa a Pakonyi család volt.

A török korban a település – az Alföld sok kis településéhez hasonlóan – néptelenné vált. A XX. század elejétől válik a mai helyén ismét lakottá.

A külvilággal való legfőbb kapcsolatát a Budapest – Kecskemét vasútvonal jelenti.

A település mai képét jelentősen meghatározza az a tény, hogy szinte minden oldalról erdő veszi körül, mintegy „medence” az üde erdők ölelésében, s ez számottevően befolyásolja éghajlatát, vízrajzát és környezetvédelmét. Az iskola helye befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit.

1.2 Az iskola

A falu lakosságának növekedése következtében pénzügyi és fejlesztési küzdelem eredményeként új iskola épült a falu közepén, melynek eredeti négy tantermes épületét 1968-ban adták át.

Az 12718 m² területen elhelyezkedő iskola 1978-ban tovább bővült egy újabb kétszintes, nyolc tantermes résszel, majd 1988-ban sor került a fűtés korszerűsítésére, 1989-ben tornateremmel, 1991-ben pedig bitumenes sportpályával bővült az iskola. 1994-ben vette fel a Herman Ottó nevet. 2002-ben került átadásra a legújabb bővítés első üteme, melyben egy ebédlő és egy tanterem található. Az iskola kertjét és udvarát az osztályok, a tanítók, tanárok és szülők segítségével újítják fel és tartják rendben. Már hagyomány az elsősök faültetése évkezdéskor.

2003-ban az iskola kertje elnyerte a „*Madárbarát kert*” címet is. Intézményünk tagja az ÖKO Iskolánk 2005-ben nyerte el először az ökoiskola címet, 2011 óta pedig az örökös ökoiskola cím viselője. A program keretein belül nagy figyelmet fordítunk tanulóink környezettudatos nevelésére

2012-ben több lépcsőben végrehajtott felújítási időszak vette kezdetét. Ebben az évben az iskola teljes homlokzatának hőszigetelése során a külső nyílászárók teljes cseréjére került sor. 2017-ben és 2018-ban a tornaterem felújítása is megtörtént.

Célunk, hogy infrastrukturálisan és pedagógiailag folyamatosan fejlődő intézményünk minden iskolahasználó számára értéket és biztonságot közvetítsen.

2 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

2.1 Küldetésnyilatkozat

Intézményünk, a Felsőpakonyi Herman Ottó Általános Iskola küldetése az, hogy nagyközségünk gyermekeinek nevelésével, oktatásával kapcsolatos társadalmi szükségletek kielégítése olyan színvonalon valósuljon meg, amellyel kivívja a település lakosságának, önkormányzatának, fenntartójának és valamennyi partnerének elégedettségét, elismerését.

Szeretnénk olyan tanulókat nevelni, akik szeretik, védik a természetet, megbízhatóak, gyakorlatiasak, önfejlődésre képesek, kreatívak, kudarctűrők, és elfogadják a másságot.

Törekvéseinkben a szülőket egyik legfontosabb partnerünknek tekintjük. Az önkormányzat bennünk mindig partnerre talál, ha településünk kulturális életéről, szabadidős tevékenységéről van szó.

A család nevelőpartnereként segítjük az általánosan elfogadott erkölcsi normák belső igénnyé válását.

Fontosnak tartjuk a szülők - gyermekek - tanulók igényeinek megfelelő sokoldalú nevelést és oktatást.

Arra törekszünk, hogy a helyi és nemzeti hagyományok ápolásán keresztül erősítsük a tanulók hazához való kötődését.

A nemzeti identitás tudat formálása mellett, európai gondolkodású személyiség alakítására törekszünk.

Felelősek vagyunk a ránk bízott gyermekek egészséges testi-lelki fejlődéséért és környezet-tudatos neveléséért.

Alapvető nevelési módszereink tekintjük a tanulók szükségleteire, egyéni képességeire épülő, gyermekközpontú ismeretátadást és kompetencia-fejlesztést.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében fontosnak tartjuk a HHH, SNI, BTM gyermekek személyi, tárgyi, szakmai ellátásának biztosítását.

A kompetencia-alapú oktatás megvalósítása során tudatosan törekszünk az alapképességek, kulskompetenciák fejlesztésére.

Törekszünk a konstruktív életvitelre nevelés megvalósítására, a tanulók életkezdési esélyeinek növelésére.

Az oktató-nevelő folyamatban igyekezünk eljuttatni a gyerekeket az értékekkel való azonosulásig. Törekszünk arra, hogy a sokoldalú képességfejlesztés segítségével testileg-lelkileg egészséges, kreatívan tevékenykedő, a lehetőségek választásával szabadon élő, gyökereikhez ragaszkodó személyiséggé váljanak.

Tisztában vagyunk társadalmi felelősségünkkel: a jövő nemzedékét neveljük. Ezért minden munkatársunktól elvárjuk, hogy törekedjék fejlődésre.

2.2 Pedagógiai hitvallás

A mi iskolánk olyan, ahol

a) tanulóink a kisközösségek adta előnyök felhasználásával a demokratikus légkörű munkában lehetőséget kapnak az emberi kapcsolatok szélesebb körű kiépítésére, az egyéni képességek fejlesztésére,

b) a differenciált foglalkozások alkalmazásával, az önálló ismeretszerzési módok kihasználásával a mindennapi életben használható elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzése az elsőrangú feladat,

c) a tanulók érdekeit szem előtt tartó szülői, fenntartói javaslatok, vélemények figyelembevétele miatt az iskolai tevékenység szerves része a helyi társadalom, a környezet életének.

2.3 Pedagógiai alapelvek

A Felsőpakonyi Herman Ottó Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktatómunkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

2.3.1 Demokratikus légkör

Iskolánkban demokratikus légkört kívánunk teremteni, melynek keretében:

- ✚ A tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk,
- ✚ Bevonjuk őket saját iskolai életük megszervezésébe,
- ✚ Egyéni képességeiket az oktatás során figyelembe vesszük,
- ✚ Előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- ✚ Számíthatnak a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájuk és egyéb problémáik során,
- ✚ Törekszünk felkészíteni őket a társadalmi jogok és kötelezettségek ismeretére és vállalására.

2.3.2 Személyiségfejlesztés, differenciálás

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók képességeinek kibontakoztatása, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladatunk.

Ennek érdekében:

- ✚ nevelő és oktató munkánk a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alpműveltséget nyújt,
- ✚ fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit, a különböző tanulási technikákat,
- ✚ törekszünk az egyén és a közösségek iránti tiszteletre, a másság elfogadására
- ✚ törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- ✚ az iskolai szabadidős programok segítségével az igényes, tartalmas szórakozás, kikapcsolódás iránti igényt szeretnénk felkelteni tanulóinkban
- ✚ segítjük, támogatjuk a beilleszkedési vagy tanulási problémákkal küzdő, illetve szociálisan hátrányos helyzetű tanulóinkat
- ✚ segítjük a valamely területen tehetséges tanulók kibontakozását

2.3.3 Esélyegyenlőség

A pedagógusaink arra töreksenek, hogy a személyes gondoskodást minden tanuló szükségletei és igényei szerint megkapja. Ennek érdekében nem csak az iskolai környezetben teszünk meg minden tőlünk telhetőt, hanem szükség szerint bevonunk intézményeket, településünk önkormányzatát és a Fenntartót.

Tantestületünkben 1 fő gyermekvédelmi felelős segíti az esélyegyenlőség megteremtésére irányuló törekvéseinket.

2.3.4 Részvétel a közéletben

Iskolánk folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében, célunk, hogy partnerközpontú intézményként működjünk.

Ennek érdekében:

- ✚ rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- ✚ igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők
- ✚ ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a településünkön található óvodával és klubkönyvtárral, valamint különböző civil szervezetekkel.
- ✚ nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk - eddigi hagyományaihoz híven - továbbra is képviseltesse magát a különféle községi rendezvényeken, illetve a gyermekek számára szervezett községi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

2.3.5 Személyes példamutatás

Tantestületünk önmagára nézve kötelezően betartandó követelménynek tekinti a személyes példamutatást, mely vonatkozik a munkafegyelemre, és etikus magatartásra az egymás közötti, a gyerekekkel, illetve a szülőkkel való kapcsolatában.

2.4 Fejlesztési területek, nevelési elvek

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. A személyiségfejlesztés elve csak úgy érvényesülhet, ha a tanulók sokféle lehetőséget kapnak ahhoz – tanórán és azon kívül – hogy kipróbálhassák és megismerhessék magukat.

2.4.1 Erkölcsi nevelés

Az iskola alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés felkészít az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segít választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.

Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt helyezünk a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Az iskolai közösség élete, pedagógusainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

2.4.2 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célja: a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a

hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem-és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie

2.4.3 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtörésből sohasem születhet jog.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

2.4.4 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.

Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

2.4.5 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkozni kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

2.4.6 A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.

A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is.

Az egészségfejlesztés és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában.

Mindezek megjelennek a komplex intézményi mozgásprogramban.

2.4.7 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

2.4.8 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

2.4.9 Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

2.4.10 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az

értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

2.4.11 Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt meg szervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

2.4.12A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.5 Az eredményes tanulás segítésének elvei

2.5.1 Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéül használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulás szervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára.

Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük.

A tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

2.5.2 Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége.

A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken.

A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat.

2.5.3 Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáiknak meghatározásában.

Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

2.6 Kulcskompetenciák

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez

sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

2.6.1 A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és életpasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- ✚ motiváció
- ✚ saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- ✚ önismeret
- ✚ önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- ✚ figyelem
- ✚ segédeszközök használata

2.6.2 A kommunikációs kompetenciák (Anyanyelvi és idegennyelvi kompetencia)

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- ✚ megfelelő szókincs
- ✚ verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- ✚ funkcionális nyelvtan
- ✚ életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- ✚ hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- ✚ különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- ✚ információk feldolgozása
- ✚ segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- ✚ érvelés képessége
- ✚ empátikus képesség
- ✚ esztétikai érzék
- ✚ kíváncsiság
- ✚ tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése

szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- ✚ megfelelő szókincs
- ✚ funkcionális nyelvtan
- ✚ nyelvi stílusok ismerete
- ✚ szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- ✚ az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- ✚ kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

2.6.3 Digitális kompetenciák

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- ✚ eszközök megismerése, használata
- ✚ szövegszerkesztési ismeretek
- ✚ információkeresés és kezelés
- ✚ kritikai gondolkodás az innováció területén
- ✚ kreativitás
- ✚ munka világában való eligazodás
- ✚ élethosszig tartó tanulás

2.6.4 A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- ✚ megfelelő segédeszközök használata
- ✚ az igazság tisztelete
- ✚ a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- ✚ mindennapokban használható tudás
- ✚ problémamegoldó készség
- ✚ lényeglátás
- ✚ kíváncsiság
- ✚ egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- ✚ kreativitásanalízis - szintézis
- ✚ matematikai fogalmak ismerete

- ✚ alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merítettempirikus tapasztalatok útján
- ✚ összefüggések felismerése
- ✚ tudjon érvelni, követni és értékeln tudja az érvelése folyamatát
- ✚ meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- ✚ bizonyítások megértése
- ✚ matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- ✚ matematikai kommunikációs készség

2.6.5 A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- ✚ egészséges életvitel
- ✚ mentális egészség
- ✚ magatartási szabályok alkalmazása
- ✚ kommunikációs képesség
- ✚ empátia, problémamegoldó képesség
- ✚ európai tudat, a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- ✚ stressz és frusztráció kezelése
- ✚ változások iránti fogékonyság, együttműködés
- ✚ magabiztosság, érdeklődés
- ✚ személyes előítéletek leküzdése
- ✚ az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- ✚ kompromisszumra való törekvés

2.6.6 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

ESZTÉTIKAI-MŰVÉSZETI TUDATOSSÁG ÉS KIFEJEZŐKÉPESSÉG

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzélések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI KOMPETENCIA

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció, hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés tereumában kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás, fogalomalkotás, esztétikai érzék, kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzolási készség, tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása, kíváncsiság
- környezettudatosság, környezet- és természetvédelem, egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása, európai azonosságtudat, egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

2.6.7 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

2.6.8 További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti neveléskövetelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák)elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája

Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

2.7 Működési elvek

- ✚ Demokratikus légkör;
- ✚ Együttműködés a szülőkkel, helyi intézményekkel, civil szervezetekkel, médiával;
- ✚ Esélyegyenlőség;
- ✚ Környezettudatosság;
- ✚ A munka igazodik a mindenkori szorgalmi év követelményeihez;

- ✚ A nevelés-oktatás, a délelőtti és délutáni tanítási időszakban, tizenhat óráig tart - az iskola gondoskodik a tanulók felügyeletéről.

További, az intézmény működésével kapcsolatos kérdéseket a SZMSZ szabályoz.

3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyeket a szülők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásként jelennek meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők, a s nem utolsó sorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárs csoport, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő hatásokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai - technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét áthatja az értékalapú szemléletközpontúság elve, mely a keresztény világnézet és emberi magatartás alapvető értékein alapul: szeretet, bizalom, empátia, igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, (differenciálás).

3.1 Pedagógiai célok

- ✚ Alapkészségek kialakítása, felkészítés a továbbtanulásra
- ✚ Az európai kultúra, szellemiség beépítése az alapműveltségbe
- ✚ Az indulási hátrányok csökkentése
- ✚ Digitális írástudás és felelősségvállalás elsajátíttatása
- ✚ Egészséges életmódra, családi életre nevelés
- ✚ Erkölcsi nevelés
- ✚ Értékközvetítés
- ✚ Korszerű, a kor tudományos eredményeit átadó, de be nem fejezett alapműveltség elsajátíttatása - A tanulni tanítás középpontba állítása alsó, felső tagozatban.
- ✚ Környezeti nevelés / környezetvédelem /
- ✚ Kreativitás fejlesztése
- ✚ Nemzeti, és iskolai hagyományok ápolása
- ✚ Személyiségfejlesztés
- ✚ Tehetséggondozás

Pedagógiai munkánk alapvető célja tehát, hogy a gyermeki érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi **értékeket** tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat. Ezt szolgálják a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

- ✚ Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete.
- ✚ Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az egészségvédelem.

- ✚ Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye. Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- ✚ Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Öszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- ✚ Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- ✚ A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- ✚ A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- ✚ Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.

3.1.1 A célokból adódó feladatok

- ✚ Iskolánkban otthonos légkör, szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk
- ✚ Az oktatás során figyelmet fordítunk a tanulók egyéni képességeire
- ✚ Nagy figyelmet fordítunk a tanulók teljes személyiségének fejlesztésére, az általános emberi értékek továbbadására, énkép és önismeret fejlesztésére
- ✚ Testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges nemzedéket nevelünk, hogy olyan fiatalok hagyják el az iskolát, akik képesek az életben biztonsággal eligazodni
- ✚ Diákjaink sajátítsák el a hatékony tanulási módszereket
- ✚ Tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a tisztességes munkának becsülete legyen
- ✚ Folyamatosan jó kapcsolatra törekszünk a szülőkkel, az önkormányzattal, az óvodával és a klubkönyvtárral
- ✚ Eddigi hagyományainknak megfelelően iskolánk továbbra is képviseltesse magát a különféle községi szintű programokon
- ✚ A nevelők nagy figyelmet fordítsanak a tanulói közösségek megszervezésére, és a tanulók életkorának megfelelő szinten vonják be őket a közösségek fejlesztésébe, ezáltal alakítsák ki bennük az önkormányzás képességét
- ✚ Az egyéni képességek kibontakoztatása, a tehetséges tanulók gondozása, valamint a gyengék felzárkóztatása az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítségével
- ✚ Szakkörök működtetése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése céljából
- ✚ Tanulóink megismertetése az élethosszig tartó tanulás jelentőségével, érdeklődési körük szélesítése;
- ✚ Biztosítani az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a nevelési-oktatási intézményekben folyó nevelő-oktató munka általános műveltséget megalapozó szakaszában;
- ✚ Hon- és népismeret. Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális

örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

- ✚ Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra erősítése. A tanulók magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit.
- ✚ Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele, a civil társadalom, a lakóhelyi, szakmai, kulturális közösség életében és/vagy, politikai életben. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges.
- ✚ Gazdasági nevelés által a tanulók tudatos fogyasztókká válásának segítése, azért, hogy mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket.
- ✚ Környezettudatosságra nevelés által elősegíteni a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegővásra, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.
- ✚ Felkészülés a felnőtt lét szerepeire. Célunk, hogy segítsük a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Az átfogó képet nyújtunk a munka világról. Segítsük a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének fejlesztését egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

3.1.2 *A pedagógiai célok megvalósítását szolgáló eszközök, eljárások*

Az eljárásoknak, eszközöknek igazodniuk kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, a képességekhez.

Eszközök

- ✚ következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- ✚ a tankönyvek kiválasztási elveinél nagy hangsúlyt fektetünk a felzárkóztatás lehetőségére, az alapkészségek megerősítésére,
- ✚ a csoportbontásoknál, a csoporton belüli differenciálásnál, továbbá a délutáni foglalkozások megszervezésénél kiemelt hangsúlyt helyezünk a felzárkóztatáshoz és fejlesztéshez optimálisan alkalmazható oktatásszervezésre,
- ✚ folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- ✚ szorgalmazzuk a tanulói aktivitást, tág teret adunk az egyéni munkamódszereknek, és ezzel hozzásegítjük a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához,
- ✚ a komplex személyiségfejlesztésben szerepet adunk az önismeretnek, az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának,
- ✚ rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról,
- ✚ az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.

Eljárások

- ✚ minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,
- ✚ osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- ✚ a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében.
- ✚ fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

További eszközeink a Komplex Alapprogram alprogramjainak megvalósítása keretében:

Hagyományörző tevékenységek

Fontos feladat az iskola névadójának Herman Ottó emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti Herman Ottó Nap, a különféle iskolai szintű rendezvények megszervezése.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: **október 6-a, október 23-a, március 15-e, június 4-e, karácsonykor, illetve a 8. osztályosok ballagásakor.**

Az ötödikesek napján az 5. osztályba lépő tanulóknak szentel tantestületünk egy napot. Az állatok világnapja, a Föld napja, a magyar kultúra és a költészet napja alkalmából rendezvényeket tartunk, műsort szervezünk. Áprilisban a természettudományi ismeretek alkalmazását segítő-, június 4-én pedig a nemzeti összetartozás témáját feldolgozó témanapot tartunk. Utóbbi a Határtalanul! programra tekintettel valósul meg.

Az állatok világnapján hagyományosan október első hetében állatkiállítást és előadásokat szervezünk, a magyar kultúra napjára délelőtti vetélkedőn emlékezünk meg, a költészet napja alkalmából szavalóversenyen vesznek részt tanulóink a délutáni órákban, a föld napján kirándulások, vetélkedők szerepelnek a programunkban, a nyolcadik osztályosok ballagását a tanév utolsó szombatján a délelőtti órákban tartjuk meg.

Diákönkormányzat munkájának segítése

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

Napközi otthon, tanulószoba

A vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően, - ha a szülők igénylik - az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon napközi otthon működik. Fontos szerepet játszik a felzárkóztató tevékenységben, valamint a szabadidő hasznos eltöltését célzó nevelésben. Felső tagozaton igénybe vehető tanulószobai foglalkozás délután, mely kizárólag a másnapra történő felkészülést segíti, szabadidős foglalkozásokat viszont nem tartalmaz.

Tehetséggondozó és fejlesztő foglalkozások, szakkörök működtetése

---

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék fejlesztését, korrepetálását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és fejlesztő foglalkozások segítik.

- ✚ Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órák

- ✚ A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órák
- ✚ További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- ✚ A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve művésziak, technikaiak, sportjellegűek, szaktárgyiak. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre, a szabadidő hasznos eltöltésére. A tanítási órák előtt lehetőséget biztosítunk a reggeli tornába való bekapcsolódásra.

Versenyek, vetélkedő, bemutatók szervezése

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők végzik.

Tanulmányi kirándulások, erdei iskola, szabadidős foglalkozások szervezése

---

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segíthetik, az iskola falain kívül szervezett, önköltséges tanulmányi kirándulások, vagy az anyagi lehetőségek függvényében a táborszerű erdei iskolai programok, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A tanulmányi kiránduláson, erdei iskolai programon való részvétel önkéntes, a program költségeit a résztvevők fedezik, illetve pályázati forrásból a fenntartó támogatja. Az itthon maradó tanulók is elsajátítják ugyanazt a tananyagot, melyet az erdei iskolában részt vevők.

A szabadidő hasznos eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes.

Iskolai könyvtár használata

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható Szabó Magda Könyvtár és Közösségi Ház iskolai könyvtár része segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek csoportos használata

A tanulók előzetes megbeszélés után az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. tornaterem, számítógép stb.) tanári felügyelet mellett csoportosan használhatják.

3.1.3 Az intézmény digitális stratégiája

Olyan iskola kialakítása a célunk, amelyben egy szellemiségében önálló, kreatív, ugyanakkor módszertani kultúrájában szakszerűen felkészített, egymással rendszeresen és színvonalasan

kommunikáló közösség munkálkodik, amely a digitális technológia kínálta lehetőségek révén ismeri meg és alkalmazza a napi kihívásokra adható pedagógiai válaszokat.

Célunk, hogy iskolánkban, a tudás megszerzése során alkalmazott digitális megoldások motivációs bázist és egyben örömforrást is jelentsenek a tanulók számára.

Ehhez szükséges az iskolánk digitális eszközparkjának folyamatos fejlesztése, olyan tanulási környezet létrehozása, mely alkalmas a tanórai digitális eszközök használatára. Kiemelt cél tanulóink és pedagógusaink **digitális írástudásának** minél magasabb szintű fejlesztése, a digitális környezet magabiztos használatának érdekében. Célunk a digitális platformok hatékony használata, a távoktatás lehetőségeinek alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban.

Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

3.1.4 A nevelés-oktatás értékei

Iskolánkban az értékek egyensúlyára törekedve a következő területekre fektetünk hangsúlyt:

- ✚ A biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke stb.)
- ✚ Társas kapcsolatra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia stb.)
- ✚ Társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség stb.)
- ✚ A humanizált társadalom és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékei stb.)
- ✚ Környezettudatosság
- ✚ Gyermekközpontúság (személyiség tiszteletben tartása)
- ✚ Nyitottság, korszerűség
- ✚ Értékközvetítés /műveltség és erkölcs területén egyaránt /
- ✚ Képesség szerinti fejlesztés
- ✚ Tevékenységközpontú pedagógia
- ✚ Játékszeretet
- ✚ Digitális írástudást és felelősségvállalás
- ✚ Harmonikus személyiségfejlesztés
- ✚ Hagyományőrzést és hagyományteremtés

Alapelvünk vezérfonala a humánus. Azon munkálkodunk, hogy elősegítsük a gyermekek személyiségének komplex fejlesztését fejlődését, képességeik kibontakozását, a sikeres munkaerő - piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztését, biztosítsuk az esélyegyenlőséget. Mindezen célok elérése érdekében szorosán együttműködünk a szülőkkel és más intézményekkel. Tervszerű és következetes oktató-nevelő munkával fejlesztjük a tanulók alapképességeit. Fontosnak tartjuk a pontosságot, fegyelem és az önfegyelem gyakorlását.

4 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeretek mennyisége megnövekedett, az iskolai személyiségformálásnak új feladatai váltak szükségessé, mivel a társadalmi problémák a családi

körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában.

Az iskola a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartására kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés, mely során a védőnőnek kiemelt szerepe van.

A személyiségfejlesztésben, az énkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak mint közösségnek elsődleges szerepe van. A közösség jellemformálásában, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnök és a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai - köztük a gyermekvédelmi felelős, iskolarendőr, védőnő, iskolaorvos, pedagógusok, a gyermekjóléti szolgálat - fontos szerepet kapnak. A személyiségfejlesztést szem előtt tartva az adott szakterületek speciális intézményeivel (Nevelési Tanácsadó, EGYMI, Gyermekjóléti Szolgálat) állandó kapcsolatot tartva lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk a tanulók érdekében. Alsó tagozatos osztályaink részt vesznek a Boldog Iskola programban.

Általános feladataink:

- ✚ alapvető szabályok megtanítása, alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, kulturált étkezés, udvariasság, segítőkészség;
- ✚ csoportszokások, hagyományok kialakítása, ápolása;
- ✚ iskolánk esztétikus környezetének alakítása, gondozása;
- ✚ a személyes pozitív példamutatás mind a munkában, mind a hétköznapi kapcsolatok területén érvényesüljön,
- ✚ önálló értékrend, világnézet kialakítását elősegítő nyitott, személyes kapcsolatokra, oktatási, ellenőrzési módszerre törekvő általános tanári magatartás,
- ✚ a tanár-diák együttes tevékenységének folyamatát meghatározó kívánatos elvek:
  - közös gondolkodás (megbeszélés),
  - egyéni munkálkodás irányainak kialakítása, megvitatása (tanulás, ismeretszerzés együttes gondolkodással),
  - kölcsönös, közös megbeszélés, a tapasztalatok értékelése, hasznosítása.
- ✚ Valamennyi tevékenységi formában fokozott figyelmet kapnak a sajátos nevelés igényű gyermekek.

Feladatok a tanulmányi munka során;

- ✚ Nevelési beszélgetések, didaktikus játékok;
- ✚ Felelősi rendszer kialakítása;
- ✚ Az értékelési rend megvalósítása során (jutalmazás, büntetés);
- ✚ Versenyek, pályázatok;
- ✚ Diákcentrikus tanári gondolkodás és magatartás,
- ✚ A tanári pályához hivatásbeli becsületen, a nevelésben való hiten alapuló felelősségteljes viszonyulás (a társadalmi megbecsültség nem kielégítő voltának viszonyítási alapja helyett);
- ✚ Kudarctűrő, sikerre vágyó, s ennek érdekében tenni akaró, életvidám, közösségben is gondolkodó diák és tanár eszménye érvényesüljön;
- ✚ A diákot egyszerre saját személyiségéhez (képességeihez) és diáktársai teljesítményéhez egyaránt viszonyító tanári minősítés, az értékelés igazságossága, hatékonyabb munkára motiválása fejlődjön ki;

- ✚ Boldog iskola program feladatainak megvalósítása.

Tanítási órák keretén kívüli lehetőségek:

- ✚ Mozi-, színház-, kiállítás-, bábszínház látogatás;
- ✚ Manuális foglalkozások, kézműves tevékenység;
- ✚ Játékfoglalkozások, sportvetélkedők, sportfoglalkozások;
- ✚ Túrák, séták, népi játékok, népszokások;
- ✚ A tanulók személyiségének fejlesztése, képességének kibontakoztatása érdekében az iskola együttműködik a szülőkkel
- ✚ Önálló tevékenységre (ismeretszerzés, önképzés, önellenőrzés, önértékelés) képes tanulói, tanári személyiség érvényesülése; alkotói műhelyek: újságszerkesztés, önképzőkör, kulturális produkciók, diákszínháztársaság biztosítása,
- ✚ Felelősségteljes nyilvános szereplés a közösség érdekében,
  - ünnepek, megemlékezések során;

5 A Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram az 1–3. évfolyam 1-1 osztályában a 2020/2021. tanévben, 5. osztálytól a 2022/2023. tanévben kerül bevezetésre.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményező-készség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágható alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.

- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztárára.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

- 6.2.1.** A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) alkalmazzuk..

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „**alábbi**” alprogramok megjelennek hetenként, minimum egy órában.

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereshittantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az **alprogram célja**, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelzi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.**

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)

- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereshittantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térsemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkézség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangelődés

A ráhangelődés biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangelődés megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetség gondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alaprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

 A **Komplex Alaprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** azonban a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
  - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulászervezési eljárások.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapküldetés. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

Az osztályok hetirendje: az osztályok hetirendjét minden tanév tervezésekor a meghatározott feladatok és időkeretek figyelembe vételével alakítjuk ki.

VII. JELÖLÉSEK AZ E-NAPLÓKBAN

A KRÉTA rendszerben az alábbi lehetőségek szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

KOMPLEX ALPROGRAM							
DFHT óra	☐	Ráhangolódás	☐	Testmozgásalapú alprogram	☐	Művészetalapú alprogram	☐
DFHT-KIP óra	☐	Komplex óra	☐	Életgyakorlat-alapú alprogram	☐	Logikaalapú alprogram	☐
Te órád	☐	Digitális alapú alprogram	☐				

6 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségnevelés intézményi **célja** tanulóink egészségének megóvása, a folyamatos egészségnevelési tevékenység, az intézményi egészségfejlesztés hatékonyságának növelése. Ezáltal célja:

- ✚ minden fő egészség-kockázati tényezőt befolyásoljon;
- ✚ az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen legyen jelen;
- ✚ az iskola minden tanulója és a teljes tantestület részt vegyen benne;
- ✚ vonja be a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét is.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet biztosítunk a gyermek, tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, amelyek különösen az alábbi **területekre** terjednek ki:

- a) az egészséges táplálkozásra nevelés,
- b) az aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- c) a mentális betegségek megelőzése,
- d) dohányzás-, alkohol- és a drogprevenció,
- e) cyberbiztonság,
- f) családi életre nevelés,
- g) bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- h) baleset-megelőzés és az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása,
- i) személyi higiénia.

Fontosnak tartjuk az emberi szervezet működésével és a betegségek kialakulásával kapcsolatos ismeretek bővítését, az anatómiai és élettani ismeretek elmélyítését, saját szervezetünk megismerését és a fiziológiai folyamatok megértését. Ezen ismeretek használata és beépülése az aktív tudatba elősegíti a **prevenciós** munkát.

A teljes körű egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthetően a megvalósuló prevenciós programokba.

Iskolánk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Amennyiben a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeressük a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Iskolánkban, illetve az iskolán kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken tilos a szervezetre ártalmas élvezeti cikkek, továbbá olyan termékek árusítása, fogyasztása, mely a tanulók koncentrációképességét, a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai tevékenységét rontja.

A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat koordinált, nyomon követhető, és mérhető-értékelhető módon az egészség-fejlesztési program tartalmazza.

6.1 A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák

Az iskola nevelési programjának részeként *direkt és indirekt módon végezzük az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek* (dohányzás, alkohol, kábítószerhasználat) *elleni küzdelmet*. A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az *iskolaorvos* az orvosi szűrővizsgálatok alkalmával *aktívan és folyamatosan részt vesz*, probléma

esetén szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, társszakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.

6.1.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon

- + önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- + a testi higiénia kialakítása
- + egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- + az értékek felismerése és ismerete
- + az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- + a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamatok, gyógyszerhasználat
- + elsősegély-nyújtási ismeretek
- + barátság, párkapcsolatok, szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- + személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- + tanulás és tanulási technikák
- + az idővel való gazdálkodás szerepe
- + rizikóvállalás és kockázatai, közlekedés, személyes biztonság
- + cyberbiztonságra való felkészítés,
- + szenvedélybetegségek elkerülése; alkohol, dohányzás, drog, játékszenvedély
- + a tanulási környezet alakítása
- + a természethez való viszony az egészséges környezet jelentősége

6.1.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanórán belül (osztályfőnöki-, biológia óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósulhat meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- + fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- + megismertetni a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- + felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) Szervezetten, a biológia tanmenet részeként. 8. évfolyamon;
- b) Osztályfőnökök által választható módon;
- c) Önkéntes jelentkezés formájában, tanórán kívüli csoportfoglalkozáson, tanfolyamon való részvétellel.

Iskolánk kapcsolatot tart a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével, amelynek munkatársai a felmenő rendszerű elsősegély-nyújtó versenyek megszervezésében, a versenyekre való utazás lebonyolításában és diákjaink társadalmi elsősegély-nyújtásba való bevonásával segítik a közösségi munkát.

A társadalmi elsősegély-nyújtás az Európai Unióban évtizedek óta nagy hangsúlyt kap. A Magyar Vöröskereszt szervezésében a társadalom széles rétegeit elérve jelentős eredményeket lehet elérni. Önkéntes diákjaink a helyi szervezettel karöltve szívesen osztják meg tudásukat az alábbi közösségi szintereken:

- biometriai mérések végzése egészségnap rendezvényeken,

- elsősegély-nyújtás oktatása kortársaknak,

Kapcsolatot tartunk az *Országos Mentőszolgálat* helyi állomásával, amely szakmai háttérrel nyújt a versenyekre való felkészüléshez és eszközöket biztosít iskolánk valamennyi elsősegélynyújtó tevékenységéhez (oktatás, verseny, bemutató).

Nevelő munkánk során fontosnak tartjuk a *segélynyújtói mentalitásra nevelést*.

Mindennapos testnevelés megszervezése

A minden évfolyamot érintő mindennapos testnevelés keretében alsó tagozaton heti 1 órában népi játék oktatásban, 4. és 5. évfolyamon átlagosan heti 1 órában úszás oktatásban részesülnek tanulóink.

Csak az igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelem alapján mentesülhet heti 2 óra testnevelés alól a jogszabályi előírásnak megfelelően.

Az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos további tartalmakat az intézmény „Egészségfejlesztési programja” tartalmazza.

7 A környezeti neveléssel összefüggő feladatok

7.1 A környezeti nevelés célja, stratégiája, területei, feladatai, módszerei

A környezeti nevelés **célja** a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakítása. Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet – s benne az emberi társadalom – harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma – világszerte, így Magyarországon is – kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló érték tudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.

A környezeti nevelés – a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata – kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.

7.1.1 Feladatai

Mottó: „Tanulás a fenntarthatóságért”

A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi tantárgy feladata.

Kiemelten:

- ✚ fenntarthatóságra nevelés;
- ✚ környezeti tudatosság fejlesztése;
- ✚ környezettudatos magatartás fejlesztése;

7.1.2 Módszerei tanítási órák keretében és azon kívül

A környezeti nevelésben indirekt módszerekkel lehet preventív szemléletet kialakítani. Az iskolánkban alkalmazott indirekt módszerek:

- ✚ családi életre nevelés;
- ✚ az intézményes nevelés és oktatás,

Formális és informális kommunikációs csatornák:

- ✚ plakát- és rajzversenyek;
- ✚ kérdőívek és kielemezések;
- ✚ filmvetítések és megbeszélések;
- ✚ blogolás környezetvédelem témakörben.

A teljes közösséget vagy a közösség egy részét megmozgató rendezvények:

- ✚ tavaszi- és őszi futóverseny;
- ✚ a Víz világnapja programjai;
- ✚ a Föld napja programjai;
- ✚ a Madarak és fák napja programjai;
- ✚ újrahasznosítási verseny;
- ✚ minden iskolai rendezvény;

Akciók:

- ✚ tavaszi és őszi hulladékgyűjtés;
- ✚ elektronikai hulladékgyűjtés;
- ✚ részvétel szemétszedési akciókban;
- ✚ videófilm készítő tanulói pályázat kiírása környezetvédelmi témakörben;
- ✚ fotópályázat;

Tevékenységek, amelyek közvetve vagy közvetlenül példát, viselkedésmintát nyújtanak:

- ✚ folyamatos szelektív hulladékgyűjtés;
- ✚ folyamatos szárazelem gyűjtés;
- ✚ folyamatos műanyag kupak gyűjtés;
- ✚ Zöld pont rendszer működtetése;
- ✚ Herman-díj odaítélése a legkörnyezettudatosabb tanuló számára alsó és felső tagozaton;
- ✚ környezettudatos tanulók jutalmazása minden tanév végén;
- ✚ újra hasznosítható eszközök használatának népszerűsítése és alkalmazása az eldobható eszközök helyett.

7.2 Ökoiskola

Az iskola kertje 2003-ban elnyerte a Madárbarát kert címet. Intézményünk tagja az ÖKO Iskola hálózatnak. 2005-ben nyertük el először az ökoiskola címet, 2011 óta pedig az örökös ökoiskola címet viseljük, mely keretein belül kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink környezettudatos nevelésére.

Célunk:

- ✚ megfelelni az ökoiskolai feladatoknak, ezáltal megtartani az elnyert címet;
- ✚ programjaink környezettudatos irányú fejlesztése;
- ✚ környezetünk (tantermek, aulák és az iskolaudvar) szépítése, esztétikájának megőrzése;
- ✚ Madárbarát-kertünk fejlesztése;

✚ gyógy-ösvény létrehozása;

Intézményünk Környezetvédelmi programmal és tanévre szóló Ökoiskola munkatervvel rendelkezik. A dokumentumok megtekinthetők az iskola honlapján.

Éves munkánkat a környezetvédelmi jeles napok mentén szervezzük: **Autómentes nap, az Állatok világnapja, a Víz világnapja, a Föld napja, a Madarak, Fák napja**. Ezeken a napokon olyan programokat szervezünk, amelyek során a tanulók tevélegesen vesznek részt a feladatok megoldásában, a programokban.

Projekt napokat tartunk különböző ÖKO-témákkal kapcsolatban; **energiatakarékosság, megújuló energiaforrások, egészséges életmód**. Iskolánkban hagyományra vált, hogy tanulóink ellátogatnak a *helyi vízműhöz, a hulladékgazdálkodási telephelyre*. A településen igyekszünk nagy hangsúlyt fektetni a szelektív hulladékgyűjtésre, ha lehetőség van rá, elektronikai hulladékot is gyűjtünk.

8 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés hozzájárul diákjaink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Diákjainknak azonban nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük iskolai éveik alatt.

A tanulóink közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása - a Diákönkormányzattal együttműködve - nevelő-oktató munkánk alapvető feladata.

Az iskolai élet gyakorlatában ez azt a követelményt támasztja, hogy a tanulók sokféle közösség tagjai lehessenek, ezáltal gazdagodjanak emberi kapcsolataik, képesek legyenek együttműködni egymással. Iskolánkban a közösségi részvétel lehetőségeinek kínálata egyre bővül és a továbbiakban is bővíteni kívánjuk.

8.1 Tanítási órák keretében megvalósuló közösségfejlesztéshez kapcsolódó feladatok

1. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztése (osztályközösségek szintjén).

- ✚ Nevelőmunkánk során alkalmazkodnunk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz, azaz: a kisgyermek heteronóm személyiségének átalakulásától az autonóm személyiséggé válásig.
- ✚ Az előbbi feladatból eredően ösztönzést, útmutatást adni az egyéni érdeklődés, képesség, tehetség kibontakoztatására, az önfejlesztés belső erőforrásainak (pl. **Akaraterő, ambíció, igényesség**) kiépítésére.
- ✚ Megértetni, elfogadtatni az egyre inkább nélkülözhetetlen humán értékeket, mint: **egymás megbecsülése, tisztelete, az empátia és tolerancia érzése egymás iránt, illetve a konfliktusok vállalása, ezek feldolgozása**.

2. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása.

- ✚ az iskolai élet egyes területeihez, (tanórai: az osztály- és csoportközösségek, illetve tanórán kívüli tevékenységekhez: szakkör, sportkör és érdeklődési körök) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

3. Az önkormányzás képességek kialakítása

- ✚ A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy a nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni és ennek elérése érdekében összehangoltan tevékenykedjenek, az elvégzett munkát értékelni tudják.

A fentiek érdekében fejlesztésünk szükséges:

- ✚ Diákjaink **vitakészségének**, kapcsolat és **kommunikációs képességeinek** kibontakoztatását
- ✚ Bátorítani a **kezdeményezési szándékot és képességeket**
- ✚ Az iskolai programok színterein kínáló **kreativitás** képességét és önállóságot.
- ✚ A dönteni tudás, illetve bonyolult helyzetekben a **döntés** felelősségének felvállalását.
- ✚ Az információs környezetben való eligazodást

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

- ✚ Az irányító pedagógus legfontosabb feladata a közösség tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése. (ehhez egyik alapvető szintér az osztályfőnöki munka, illetve osztályfőnöki órák, mintegy szocializáló műhelynek tekinthető)
- ✚ Ennek érdekében irányítani kell az egyéni és közösségi érdek lehetőségeihez képest történő összehangolását.

5. Harmonikus kapcsolat kialakítás a társadalmi és természeti környezettel

- ✚ Népünk kulturális hagyományainak ismerete, ápolása (önköltséges tanulmányi kirándulások, nyári táborok, színházlátogatások, különböző szabadidős tevékenységek).
- ✚ A környezeti értékek megőrzése.

Az iskola nevelési célkitűzéseinek, feladatainak ismeretében az osztályfőnök irányítja, foglalja egységes rendszerbe, koordinálja mindazokat a nevelő hatásokat, amelyek az iskolában érvényesülnek. Iskolánkban éppen ezért prioritást élvez a nagyfelmenő rendszer. 1-4. osztályokban egy tanító oktat magas óraszámban, és látja el az osztályfőnöki teendőket. A felső tagozatban pedig egyre nagyobb szerepet kapnak az 5-6. évfolyamban a tanító diplomával rendelkező, valamely speciális műveltségterületet végzett kollégáink.

Olyan iskolai közösséget szeretnénk, ahol a belső légkör, a tartalmas együttes munka következtében jól érzi magát tanuló, szülő, pedagógus, alkalmazott egyaránt.

8.2 Tanítási órák keretén kívüli tevékenységek keretében megvalósuló feladatok

8.2.1 Hagyományok ápolása

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének oszlopai, melyek révén alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését. A hagyományok ápolása kiemelt célja a közösségfejlesztés.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva a következők:

- ✚ Tanévnyitó ünnepély, melyen külön köszöntjük első osztályos tanulóinkat – kis ünnepi műsorral mutatkoznak be;
- ✚ Ötödikesek napja: egész délelőtti program, játékos vetélkedők, beszélgetések az ötödikes tanulókkal, szülők és a felső tagozatos pedagógusok ismerkedése céljából;
- ✚ Állatok világnapja, állatszépesséversennyel és változatos programokkal;
- ✚ Emlékezés az aradi vértanúkra (október 6.) - Nemzeti múltunk mártírjaira emlékezünk osztályfőnöki óra keretében;
- ✚ Az 1956-os forradalomra emlékezés – az ünnepi műsor felelőse a 8. évfolyam;

- ✚ Pályaorientációs nap – pályaválasztás elősegítése, programok, tájékoztatások megvalósítása;
- ✚ Egészségnap – az egészséges életmód számos területére fókuszálunk ezen a napon, meghívott vendégek előadásai, pedagógusok foglalkozásai, ételkészítés és számos érdekes tevékenység által;
- ✚ Télapó – minden osztályba beköszön a Mikulás ajándékozás céljából;
- ✚ Luca-diszkó – Luca napjához kapcsolódó hagyományok megjelenítése zenés- táncos környezetben;
- ✚ Karácsonyi ünnepély – az iskola osztályainak ünnepi műsorainak napja – felelőse a 3.évfolyam;
- ✚ A magyar kultúra napja alkalmából megrendezésre kerülő ünnepség – felelőse: magyar nyelv és irodalom szakos tanár és a 6. évfolyam;
- ✚ Emlékezés a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatira (február 25.) – kiállítással, kiállítás megnyitóval és osztályfőnöki, valamint történelem órán;
- ✚ Farsang – az alsó és a felső tagozat bemutatják farsangi csoportos produkcióikat a szülőknek.
- ✚ Március 15-i ünnepély – dicső történelmi eseményünk méltó megünneplése – felelőse: az 5. évfolyam;
- ✚ Iskolanyitogató – iskolába készülő óvodás gyerekek és szüleik bevezetése az iskolai életbe, ismerkedés, a beíratás előkészítése – felelősök: 4. évfolyam tanítói, de részt vesz minden tanító.
- ✚ Természettudományi verseny – a felső tagozatos tanulók számára szervezett több fordulós tanulmányi verseny;
- ✚ Megemlékezés a költészet napjáról – szavalóverseny és nagy közös versmondás keretében;
- ✚ A Holokauszt Magyarországi Emléknapiján kortársképzés és diák tárlatvezetés;
- ✚ Iskolanyitogatók: az iskolát és az alsó tagozaton tanító pedagógusokat bemutató programsorozat, melynek keretében kézműves- és játék foglalkozásokra kerül sor.
- ✚ Tanulmányi kirándulások hagyományos rendje;
- ✚ Tavaszi és őszi futóversenyek – az iskola minden tanulója futóversenyen vesz részt a település sportpályáján, melyet érmek átadása és jutalmazás követ;
- ✚ Barlangtúra – hagyományosan az Ördög-lyuk barlangba szervezünk túrát érdeklődő tanulóinknak;
- ✚ Herman Ottó nap, melyen a „Hagyományok napja” programot valósítjuk meg, és az első évfolyam tanulóinak Palánta avatót tartunk;
- ✚ Nemzeti összetartozás napja (június 4.) – megemlékezés kiállítással és osztályfőnöki órán;
- ✚ Ballagás – nyolcadikos tanulóink méltó búcsúztatása, jutalmazása és „útra bocsátása”, keringőzés;
- ✚ Tanévzáró ünnepély – szülők és tanulók jutalmazása, díjak átadása ünnepélyes környezetben – az ünnepi műsor felelőse a 2. évfolyam;

8.2.2 Táborok, szabadidős tevékenységek

A szervezők törekvése is, hogy a különböző korosztályú gyerekek a szabadidejüket kiegyensúlyozottan, barátságokat kialakítva tartalmasan töltsék el. Tanulóink az alábbi táborozásokon vehetnek részt, melyeket a nyári időszakban szervezünk:

- ✚ Vízi tábor – az egy hetes táborban a vízi sportok művelése céljából és vízi túrákon vesznek részt tanulóink. Magyarország szép tájait ismerteti meg a túravezető a gyerekekkel.

- ✚ Erzsébet-táborban – tematikus vagy vegyes tematikával működő helyi vagy ott alvós tábor. Az ott alvós táborok száma tanévenként legfeljebb egy alkalommal vehető igénybe osztályonként.
- ✚ Néptánc-tábor az iskola területén: az iskola pedagógusai által szervezett hagyományőrző, szabadidős és oktató jellegű közösségi program, ahol a résztvevők élményszerűen ismerkednek meg a magyar népi kultúrával.

Szabadidős tevékenységek:

A szabadidő hasznos eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez:

- ✚ túrák,
- ✚ kirándulások,
- ✚ táborok,
- ✚ mozi-, színház- és múzeumlátogatások,
- ✚ klubdélutánok.

A szabadidő hasznos eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes.

A szabadidőben lehetővé kell tenni, hogy a tanulók az adott körülmények és lehetőségek figyelembevételével a tananyagot feldolgozzák, elmélyítsék, a gyakorlatban alkalmazzák.

Feladatok:

- ✚ Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyerekek növekvő önállósággal (életkoruknak megfelelően) szilárdítsák meg, mélyítsék el, egészítsék ki a tanítási órán szerzett ismereteiket, és sokoldalúan alkalmazzák azokat;
- ✚ A természet és társadalom jelenségeit tapasztalat útján is ismerjék meg;
- ✚ Ismerjék fel a természet és a társadalom értékeit, nevesítsék azokat és védjék is;
- ✚ Az egészséges életmód a mindennapok szerves részévé váljon;
- ✚ Szokásrendszerek kialakítása;
- ✚ Beszédkultúra fejlesztése;
- ✚ Megjelenés-kultúra, az emberekkel való kapcsolat alapszabályainak tudatosítása és gyakoroltatása;
- ✚ Az anyanyelv egyre magasabb szintű ápolása, begyakoroltatás, őrzése;
- ✚ Idegen nyelv ismerete;
- ✚ Találják meg helyüket a társadalomban;
- ✚ Önismeret;
- ✚ Pályaorientáció;
- ✚ Higiénia-törekvés;
- ✚ Csapatépítés.

8.2.3 Kirándulások rendje, erdei iskola,

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segíthetik, az iskola falain kívül szervezett, önköltséges tanulmányi kirándulások, vagy az anyagi lehetőségek függvényében a táborszerű erdei iskolai programok, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Nagy hangsúlyt kap a közösségfejlesztés mellett a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus

tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A tanulmányi kiránduláson, erdei iskolai programon való részvétel önkéntes, a program költségeit a résztvevők fedezik, illetve pályázati forrásból a fenntartó támogatja. Az itthon maradó tanulók is elsajátítják ugyanazt a tananyagot, melyet az erdei iskolában részt vevők.

8.2.4 *Részvétel a „Határtalanul” pályázati programban*

Az elmúlt években államilag támogatott lehetőség nyílt a „Határtalanul” pályázati program révén arra, hogy az általános iskolás, illetve középiskolás korú tanulók ötnapos határon túli, magyarulterületeket ismerjenek meg. *A határon túli magyar iskolákkal, tanulókkal, pedagógusokkal és igazgatókkal való kapcsolatot nagyon fontosnak tartjuk tanulóink hazához való tartozásának fejlesztése, valamint a határon túl élő honfitársaink életkörülményeinek, magyar nyelven történő tanulási lehetőségeiknek, anyanyelvükön való felsőfokú tanulmányi lehetőségeiknek megismerése szempontjából.*

A program utazási részének elindulása előtt előkészítő osztályfőnöki órák és szakórák segítségével kell biztosítanunk az utazás megfelelő mértékű szellemi és érzelmi hasznosításához szükséges ismereteket. A haza érkezést követően osztályfőnöki és más szakórákon kell értékelni a tapasztalatokat. Az utazásokról minden alkalommal fényképeket, filmeket tartalmazó írásos és digitális beszámolót készítünk, amelyet honlapunkon és a helyi médiában, valamint a tartományi médiában megjelentetünk.

Az ezzel kapcsolatos nevelési feladataink a következők:

- ✚ Az érintett szülői és tanuló kör személyes tájékoztatása.
- ✚ Előkészítő órák tartása az érintett osztályokban az alábbi témákban:
- ✚ Magyarország határai - Magyarország történelme
- ✚ A pályázattal érintett körút útvonalai
- ✚ A haza érkezést követően „Magyarságtudat határtalanul” címmel témanap megtartása a 7. évfolyam számára, melynek témája a magyarságtudat, a határon túli magyarokkal történő kapcsolattartás, segítő magatartás fontossága.
- ✚ A honlapunkon meg kell jelentetnünk a „Határtalanul” pályázatban történő ismételt részvételünket, illetve a „Határtalanul” logóját.
- ✚ A programról részletes, dokumentált, képekkel alátámasztott részletes beszámolót kell készíteni.
- ✚ A megvalósítást követően legalább két sajtómegjelenést kell biztosítanunk a tanulmányi kirándulás tapasztalatairól.

A „Határtalanul” program keretében minden lehetséges alkalommal jól előkészített pályázatot nyújtunk be a 7. osztályos tanítványaink határon túli utazásának állami támogatása érdekében.

8.3 Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Állandó partnereinkkel jó napi kapcsolatot ápolunk:

- ✚ Iskolánk fenntartójával, a Monori Tankerületi Központtal;
- ✚ A település önkormányzatával a kapcsolatunk konfliktusmentes. Törekvéseinket, céljainkat erkölcsileg és lehetőségeikhez képest anyagilag is igyekeznek támogatni;
- ✚ A szülőkkel való együttműködésre nyitottak pedagógusaink. A kapcsolattartás területén a legfontosabbnak tartjuk, megismertetni a szülőket az általunk elsődleges fontosságúnak tekintett értékekkel, elvárásokkal. Tudatosítanunk kell azt a tényt, hogy a szülő más és több oldalról ismeri a gyermekét, mint a pedagógusok (a konfliktushelyzet okainak vizsgálatánál ezért körültekintően kell eljárunk). Fogadóórákon, szülői értekezleteken, esetmegbeszéléseken kívül a szabadidős programokat is felhasználjuk a pedagógusok és szülők párbeszédéhez;

- ✚ Kezdetől fogva törekszünk az egyházakkal a kapcsolatok erősítésére, egymás munkájának segítésére.

8.4 Szimbólumaink

Szimbólumaink összetartozásunkat jelképezik, ennek legújabb eleme az intézmény fennállásának 50. évfordulójára készített jubileumi zászló, mely ünnepélyeinken az eredeti iskolazászló mellett kap helyet, illetve a jubileumi logo.

9 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai

9.1 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együtt működjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartást vezessen a tehetséges tanulókról,

d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,

e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

f) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,

g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,

h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,

- k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- l) tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse, betartsa és betartassa a Házirendet,
- n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- p) megőrizze a hivatali titkot,
- q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- r) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

9.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A Nkt. 62. §-ban megfogalmazottakon – ami minden pedagógusra érvényes – túl:

Az osztályfőnököt az igazgató bizza meg egy tanítási évre. Munkáját a NAT, a kerettanterv, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulósoportnak. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése; közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

Osztályfőnöki megbízás elsősorban annak adható, aki az intézmény főfoglalkozású tanára.

9.2.1 Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki. Az osztályfőnöki munkaközösség tagjaként aktívan részt vesz a munkaközösség munkájában. Munkáját a Pedagógiai Program, az SZMSZ és a Házirend szerint, valamint az iskolai dokumentumok (pl. munkaterv) betartásával végzi. Munkavégzése során szem előtt tartja az intézményi önértékelés elvárás-rendszerét. A munkaközösség-vezető a munkáját segíti és ellenőrizheti. Munkáját az igazgató irányításával és ellenőrzésével végzi.

Adminisztrációs jellegű feladatok:

- Naprakészen, pontosan végzi a KRÉTA szabályzatban meghatározott adminisztrációs munkáját (tanulói adatok beírása és nyomon követése, tanórák naplózása, tanulók értékelése, szülők tájékoztatása, hiányzások igazolása stb.)
- Megnyitja, vezeti, kitölti a törzslapokat, bizonyítványokat.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentumát (osztályfőnöki munkaterv/tanmenet) elkészíti.
- Osztályában lévő tanulók adatairól összesítéseket készít, statisztikai adatokat szolgáltat.
- A Házirend előírásai szerint rendszeresen ellenőrzi és nyilvántartja a tanulói hiányzások, késések mértékét és módját. Igazolatlan hiányzás esetén megteszi a jogszabályban előírt intézkedéseket, írásban értesíti a szülőket, valamint az iskolavezetés felé jelzi az osztályozhatóság veszélyeztetését.
- Az osztályfőnöki munkaközösség munkaterve/intézményvezetés rendelkezése alapján, nyomon követi a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányi eredményeinek alakulását, félévkor és tanév végén statisztikai adatokat szolgáltat róluk.
- Részt vesz a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos adminisztrációban (beiratkozás, távozás, osztályozó- és javítóvizsgák, dicséretetek, szaktanári intézkedések, fegyelmi ügyek, negyedévi/félévi/év végi értékelések, szülők tájékoztatása, felszólítás, feljelentés,

diákigazolvány, tankönyvekkel, továbbtanulással, választható foglalkozásokkal kapcsolatos adminisztrációk, stb.).

- Az e-naplóban nyilvántartja a kiemelt figyelmet érdemlő tanulókat.
- Elvégzi az osztályfőnök egyéb adminisztrációs feladatait.

Konkrét feladatok, szervezési teendők:

- Minden tanév első hetében ismerteti az osztályával az iskolai házirendet, valamint az iskola munkarendjére vonatkozó szabályokat, a tanév folyamán folyamatosan ellenőrzi azok betartását. Megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, melyet az e-naplóban rögzít.
- Az iskola pedagógiai programja alapján készített osztályfőnöki munkaterv szerint hatékony, nevelési céljait jól szolgáló osztályfőnöki órát tart. Az osztályfőnöki óra tartalma és vezetése az osztály éves tanmenete alapján valósul meg, mely során a tanulók tanulmányi eredményeinek nyomon követése mellett, évente több alkalommal, változó tematikával, releváns témákat is érintve foglalkozásokat tart.
- Havonta érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát, negyedévenként írásos értékelést készít a szülőknek a tanuló iskolai előmeneteléről. Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, kitüntetésére (a tanulók, kollégák véleményét figyelembe véve), fegyelmező intézkedésekre. A tanulókat saját hatáskörben is jutalmazza (pl.: osztályfőnöki dícséret).
- Az osztályozó értekezletre ellenőrzi, hogy minden tanulónak le van-e zárva az osztályzata.
- Fegyelmező intézkedéseket hoz, fegyelmi vétség esetén eljárást kezdeményezhet. Szükség esetén – az igazgató hozzájárulásával - az osztályában tanító tanárokat, és érintett más pedagógusokat megbeszélésre hívja össze.
- Lehetőség szerint minden munkanapján kapcsolatot teremt a szünetekben osztályával.
- Lehetőség szerint minden szakórát évente egyszer meglátogat az osztályában.
- Gondoskodik arról, hogy az osztály kijelölt vagy választott tisztségviselői elvégezzék a feladataikat, s értékeli azt.
- Naprakészen tájékoztatja a tanulókat az őket érintő feladatokról, teendőkről, azok megoldására mozgósít, tájékoztatást ad a tanórán kívüli programokról, valamint közreműködik e tevékenységek szervezésében.
- Szoros, együttműködő kapcsolatot tart az osztályban tanító nevelőkkel. Szükség szerint, de legalább negyedévente egyszer osztályértekezletet tart az SZMSZ-ben rögzített feladatok megbeszélésére.
- Gondoskodik az osztályterem rendjének kialakításáról, a terem esztétikus, aktuális díszítéséről, és rendszeresen ellenőrzi azokat.
- Szülői értekezleteket és fogadóórákat tart az iskolai munkaterv szerint. Tanév elején megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, egyeztetni velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit, az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- A szülői értekezletek tapasztalatairól szükség esetén tájékoztatja az iskolavezetést.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, az osztályban tanító, és a tanulmányaikat segítő pedagógusokkal, szakemberekkel (pl.: iskolapszichológus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus stb.)
- Figyelemmel kíséri a tanulók szellemi, fizikai, lelki fejlődését, megismeri szociális háttérüket. Személyes beszélgetések, családlátogatás, e-napló üzenetváltás, e-mail, telefonbeszélgetés segítségével aktív, együttműködő kapcsolat kiépítésére, a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására törekszik. Szükség szerint közvetíti a családok, az iskolavezetés vagy a szaktanárok között.

- A tanuló veszélyeztetése esetén haladéktalanul értesíti a súlyosság mértékétől függően a Gyermekjóléti Szolgálatot, illetve a Járási Gyámhivatalt. Szükség esetén esetmegbeszéléseken vesz részt.
- A rászoruló, valamint a hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára lehetősége szerint gondoskodik a szociális és tanulmányi segítségnyújtásról.
- Részt vesz a tanulók tankönyvellátásának, orvosi vizsgálatának, iskolai étkeztetésének megszervezésében.
- Gondoskodik az osztály szabadidős programjainak megszervezéséről. A tanév során legalább két egész napos tanulmányi kirándulást, egy múzeumlátogatást, egy karácsonyi klubdélutánt, egy színházlátogatást szervez osztálya számára. Ezek tervéről, programjáról és tapasztalatairól tájékoztatja az igazgatót, valamint a szülőket.
- Részt vesz az iskola egészét vagy az osztályát érintő, a diákönkormányzat által szervezett szabadidős program szervezésében, lebonyolításában. Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepeire. Értékeli a tanulók aktivitását, közösségi munkáját.
- Osztályának programjairól, közösségi életéről a honlap segítségével tájékoztatja az iskolai közösséget.

Nevelési feladatok:

- Segítséget nyújt a helyes tanulási módszerek elsajátításában. Koordinálja a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását, segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását. A szakértői bizottság véleményét, és javaslatát az osztályban tanító pedagógusokkal ismerteti, ezeket közösen elemzik, a továbbhaladási célokat meghatározzák.
- Osztálya közösségének felelős vezetője. Javasolataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Minden egyes rábízott gyermeknek a nevelője. Céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására.
- Segíti és irányítja osztálya jó közösséggé formálódását. Feladata, hogy megtanítsa a tanulókat viselkedni, cselekedni egy demokratikus kisközösségben (osztályban és iskolában egyaránt), megalkotva és betartva annak szabályait. Figyelemmel kíséri az osztály fegyelmi helyzetét.
- Pontos információkkal kell rendelkeznie osztálya szociometriai képéről, az osztályon belüli konfliktusokról, rivalizálásról, uralkodó értékekről. Tisztában kell lennie az iskola által preferált alapértékek fejlettségével.
- Segíti a tanulók pályaválasztását, pályaeorientációját azok személyiségének ismeretében.
- Következetesen betartja a pedagógus etika normáit.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló
  - a. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
  - b. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
  - c. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest

legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

9.3 Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos tevékenységek

Fogalmi elhatárolás:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztését gyógypedagógus látja el.

A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a sajátos nevelési igényű tanuló számára a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

Cél:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a többi tanulókkal együtt történő integrált oktatása.

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátását a jelen fejezetben foglalt pedagógiai tevékenységrendszer keretében, az irányadó szakmai útmutatások alapján, jogszabályban meghatározott irányelvek figyelembe vételével végezzük.

Feladatok:

- ✚ Segítjük a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladást.
- ✚ Pedagógusainkat felkészítjük a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- ✚ Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet **érvényesítése** és a sérülésnek megfelelő specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- ✚ Tanítási-tanulási folyamataink **nyitottá tétele**, mely lehetővé teszi az egyes tanulóknak vagy csoportok igényeinek megfelelő eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- ✚ Az integráció során a tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.

9.4 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

A fejlesztésbe bekerülők köre

- ✚ az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít,
- ✚ társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
- ✚ közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló fejlesztését fejlesztőpedagógus vagy gyógypedagógus látja el.

A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a tanuló számára a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl.

Teendők:

- ✚ okok feltárása: a család megismerése, a tanuló helye a családban, környezettanulmány, szoros kapcsolat kialakítása a helyi óvodával, a Pest Megyei Szakszolgálatokkal, és a helyi gyermekjóléti szolgálattal;
- ✚ az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése – speciális, differenciált, felzárkóztató foglalkozás;
- ✚ a napközi otthon;
- ✚ a fejlesztő foglalkozások, logopédiai tevékenység;
- ✚ a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai – osztályfőnöki órákon kívül is lehetőséget kell biztosítani a személyes kapcsolatok kialakítására;
- ✚ a családlátogatások;
- ✚ a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése – megfelelő fórumok igénybe vétele, pszichológus, családgondozó szaktanácsadása
- ✚ különféle lehetőségek megmutatása, ajánlása a szabadidő hasznos eltöltésére
- ✚ Tájékoztató előadások a káros szenvedélyekről, egészségügyi és rendőrségi szakemberek bevonásával.
- ✚ A nevelőtestületi értekezletek, belső továbbképzések témájává tenni például az iskolai agresszivitást, annak okait, a helyes konfliktuskezelést.

9.4.1 A fejlesztés fő területei

A szakértői véleményben javasolt területek fejlesztése.

9.5 A tehetséges, kiemelten tehetséges tanuló képességeinek kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség felismerése általában nem egyszerű feladat. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink minél hamarabb ismerjék fel a tehetségeket, ehhez megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel rendelkezzenek. A tehetséggondozás kereteit a Nemzeti Tehetség Program jelöli ki, amelyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat. A **Nemzeti Tehetség Program** és Alap az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt, jogszabályban foglaltak szerint működik. A Nemzeti Tehetség Program elérendő célokat jelölhet ki a köznevelési intézmények számára, és tartalmazza a feladatok finanszírozásának módját is.

A tehetségeink kibontakoztatását serkenthetjük:

a megfelelő légkör megteremtésével, motivációval, ösztönző hozzáállásunkkal, a bizalommal, a játékossággal, a kreativitás, újító szándék megbecsülésével

9.5.1 Tanórákon

- ✚ Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- ✚ Differenciált csoportbontás
- ✚ Emelt óraszámú oktatás
- ✚ Választható tanórai foglalkozások
- ✚ Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- ✚ A nem kötelező (választható) tanórai keretben tanulható tantárgyak tanulása
- ✚ A tehetséggondozó foglalkozások
- ✚ Differenciált csoportbontás idegen nyelv tantárgyból.
- ✚ Emelt óraszámú oktatás idegen nyelvből
- ✚ A továbbtanulás segítése

9.5.2 Tanórán kívüli foglalkozásokon

- ✚ Tehetséggondozó szakkörök szervezése
- ✚ Tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások
- ✚ Levelező versenyeken való részvétel
- ✚ Felvételi előkészítők, továbbtanulás
- ✚ Kulturális rendezvények látogatása
- ✚ Sportversenyeken
- ✚ A művészeti iskola kihelyezett tagozatai
- ✚ Kapcsolat a sportegyesülettel
- ✚ Kapcsolat a klubkönyvtárral
- ✚ Egyéb szabadidős tevékenységek (színház- és múzeumlátogatás, kirándulások, erdei iskola)

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- ✚ a megfelelő légkör megteremtése,
- ✚ a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- ✚ a bizalom,
- ✚ a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- ✚ a játékosság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- ✚ a kreativitás lebecsülése,
- ✚ a túlzott fegyelem,
- ✚ a teljesítménykényszer.

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Erre kötelez minket a világban elszórtan élő magyar származású tudósok öröksége is. Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni.

Forrásaink:

- ✚ óvodai vélemények
- ✚ egyéb jelzések (zene, sport stb.)
- ✚ pedagógusok megfigyelései
- ✚ szülők, környezet véleménye

Alsó tagozaton az általános képességek fejlesztésével igyekszünk megteremteni az alapot a felső tagozaton folyó tehetségfejlesztő munkához. (kézműves szakkörök, sakk, matematika, néptánc)

Az idegen nyelvet csoportbontásban oktatjuk. Tanulóinknak rendszeres házi versenyeken biztosítjuk a megmérettetés lehetőségét. (vers-és prózamondó, sportversenyek, tantárgyi versenyek). Támogatjuk a levelező versenyeken való részvételt. Az eddigieknél nagyobb szerepet kell biztosítani az önálló olvasásnak, a tankönyveken kívül más könyvek, lexikonok, szótárak, elektronikus források (e-könyvek, oktató videók stb.) használatának. El kell érni, hogy a nyomtatott kiadványok mellett a tanulók lehetőséget kapjanak a multimédiás anyagok megtekintésére, a bennük rejlő ismeretek önálló feldolgozására, megszerzésére.

A tehetséggondozás szervezeti formái

- ✚ A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges tanulók a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Egyes

anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.

- ✚ Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- ✚ Szakkörök
- ✚ Második idegen nyelv
- ✚ Pályázatok
- ✚ Képzőművészeti kiállítások
- ✚ Versenyekre felkészítés (iskolai, kerületi, budapesti, országos)
- ✚ Vetélkedők
- ✚ Középiskolai előkészítők
- ✚ Táborok, nyelvi táborok, erdei iskolák

9.6 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység

Tapasztalataink szerint az utóbbi években diákjaink egyre nagyobb hányadából hiányzik, illetve a megszokottnál kisebb mértékben van jelen a sokirányú érdeklődés, a kíváncsiság, a szükséges mértékű akaraterő. Az iskola minden pedagógusa fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Minden évfolyamon az osztályfőnökök és szaktanárok jelzése alapján, problémafeltáró csoportos megbeszéléseken kísérik figyelemmel tanulóink tanulmányi előmenetelében előforduló problémákat.

A felzárkóztató eljárások, módszerek kiválasztása többek között függ a tanuló problémájának feltételezhető okától, életkori sajátosságaitól, a lehetőségektől.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- ✚ Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése pedagógus és pedagógiai asszisztens által;
- ✚ A napköziben, a napközis csoportot vezető pedagógus által;
- ✚ Fejlesztő foglalkozások fejlesztő pedagógus segítségével;
- ✚ Felzárkóztató foglalkozások;
- ✚ Logopédiai, pszichológiai foglalkozások, logopédus és iskolapszichológus bevonásával;
- ✚ Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata;
- ✚ A továbbtanulás irányítása, segítése.
- ✚ Mentés bizonyos értékelési módszerek alól;
- ✚ Kis létszámú osztályok indítása lehetőség szerint;
- ✚ A tanulási zavarokkal és nehézségekkel küzdő tanulók szakemberekhez történő irányítása által.

A tevékenység eredményességét az alábbi módszerekkel értékeljük:

- ✚ a tanuló előmenetelének ellenőrzése a napló alapján;
- ✚ szaktanárok, osztályfőnök beszámoló alapján;
- ✚ félévi, év végi értekezleten, illetve a havi problémafeltáró megbeszéléseken folyamatosan.

9.6.1 Felzárkóztatásra szoruló gyermek

- ✚ betegségből adódóan hiányzásainak óraszámja jelentősen megemelkedett;
- ✚ szórt figyelmű;
- ✚ nehezen tud koncentrálni;
- ✚ gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- ✚ túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- ✚ kezügyessége fejletlen;

- ✚ lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- ✚ olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- ✚ a szakértői bizottság javaslata alapján fejlesztést igényel

9.6.2 SNI, BTMN és szociális hátrányokkal küzdő tanulók esetében

9.6.2.1 Célok és feladatok

- ✚ Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése;
- ✚ A gyermekvédelmi feladatok ellátása;
- ✚ Felzárkóztatás, megsegítés, mentorálás;
- ✚ Felkészítés javító vagy osztályozó vizsgára.
- ✚ Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése

9.6.2.2 Szakemberek - a fejlesztés színterei

- ✚ Sajátos nevelési igényű tanulóinkat képzett gyógypedagógus látja el, külön kialakított tanteremben;
- ✚ BTMN tanulóinkat képzett fejlesztő- és gyógypedagógus fejleszteti külön kialakított fejlesztő tanteremben;
- ✚ Tanulóink fejlesztését logopédus, iskolapszichológus és gyógytornász látja el szükség szerint külön kialakított tanteremben.

9.6.2.3 Felzárkóztatások eljárásrendje

Minden tanuló felzárkóztatást vehet igénybe. Kiemelten felzárkóztatásra jogosult a tanuló, ha:

- ✚ önszorgalomból vagy szülője révén felzárkóztatást kér;
- ✚ folyamatosan képességei alatt teljesít valamely tantárgyból;
- ✚ folyamatosan a minimum szint alatt teljesít valamely tantárgyból.

Felzárkóztatás igénybevétele:

- ✚ órarend szerinti foglalkozáson;
- ✚ a pedagógus és a tanuló által egyeztetett külön időpontban;
- ✚ 8. osztályosok részére felvételi előkészítőt tart az iskola matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyakból.

A beilleszkedési, magatartási zavarral kapcsolatos tevékenységünk eredményességét jelzi

Ha az érintett tanuló:

- ✚ huzamosabb ideig súlyosabb konfliktusok nélkül tanul a közösségben,
- ✚ elfogadja és betartja a szabályokat,
- ✚ együttműködik tanáraival, társaival,
- ✚ az osztályközösség elfogadja, pozitívan befolyásolja és segíti a problémás tanulót;
- ✚ ha iskolánk nevelőközösségének az a többségi véleménye, hogy gyermekeink magatartása, viselkedése összességében javult. (Pl.: türelem, tolerancia, udvariasság stb. figyelhető meg, kevesebb a durvaság, a verekedés, a trágár beszéd.)

9.6.3 Lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók esetében

9.6.3.1 Célok és feladatok

- ✚ A lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer (a továbbiakban: támogató rendszer) a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók pedagógiai támogatása céljából a tanulói előrehaladás iskolai szintű nyomon követését szolgáló informatikai rendszer;
- ✚ Az iskola a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók létszámát a 44/J. §-ban foglalt adatok szerint összesítve, valamint az alkalmazott intézkedéseket feladatellátási helyenként összesített formában, évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontásban az adott

tanév első félévére vonatkozóan február 10-éig és az adott tanév második félévére vonatkozóan június 30-áig továbbítja a pedagógiai-szakmai szolgáltatást végző Hivatal számára;

- ✚ Cél: a lemorzsolódás csökkentése, a tanulók motivációjának növelése;
- ✚ A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányait kiemelt figyelemmel követjük, felzárkóztatáson segítjük őket;

9.6.3.2 Szakemberek a felzárkóztatás szinterei

- ✚ tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon;
- ✚ fejlesztő foglalkozásokon;
- ✚ osztályfőnök – szaktanár – fejlesztő pedagógus együttműködése során valósul meg a felzárkóztatás.

9.7 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Feladatunk tanévenként elvégzett helyzetfelmérés, elemzés alapján megtervezett tevékenységünkkel segíteni minden hátrányos helyzetű – de különösen a szociális hátrányban lévő – tanulót képességei kibontakoztatásában.

A tanulók szociális hátrányainak felderítése, nyomon követése az osztályfőnök felelőssége.

9.7.1 Szociális hátrányok enyhítését célzó intézkedések, ifjúságvédelmi feladatok

- ✚ A hátrányok enyhítésére minden nevelő javaslatot tehet.
- ✚ A segítő tevékenységet az osztályfőnök koordinálja.
- ✚ Anyagi támogatásra a tanuló szülője kérelmet nyújthat be.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják, melyek végrehajtásában az iskolapszichológus, szociális segítő szerepe nélkülözhetetlen esélyegyenlőségi intézkedések:

- ✚ Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- ✚ A felzárkóztató órák;
- ✚ A napközi otthon, diákétkeztetés (tízórai, ebéd, uzsonna), három vagy több gyermek esetén térítési díjkedvezmény
- ✚ A fejlesztő foglalkozások;
- ✚ A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- ✚ A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- ✚ A családlátogatások;
- ✚ A továbbtanulás irányítása, segítése;
- ✚ Az iskolai gyermekvédelmi felelős tevékenysége;
- ✚ Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászati stb.)
- ✚ Iskolaorvosi ellátás
- ✚ Egyenlő Esélyt Közalapítvány tevékenysége
- ✚ Szoros kapcsolatot ápolunk a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek – a szociálisan hátrányos helyzetben lévő tanulók számát minden évben felmértjük, a támogatások mértékéről a szociális bizottság dönt a nevelők és a gyermekvédelmi felelősök felmérése, véleménye alapján.
- ✚ Mivel iskolánkban rendszeressé váltak a nyári táborozások, a rászoruló gyermekek számára támogatást igényelhet ehhez a tanuló osztályfőnöke
- ✚ Kapcsolattartás a községi védőnővel, az iskolaorvossal, iskolapszichológussal, a gyámügyi előadóval amennyiben a tanuló ellátásában hiányosságokat tapasztalunk

10 A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozására - a jogszabályban meghatározott esetekben - a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozása az igazgató jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására. A döntési folyamat részét képező értekezletre a diákságot közvetlenül érintő témakörben meghívjuk a diákönkormányzat képviselőit. Teljes körűen biztosítjuk a jogszabályok által a diákönkormányzat vonatkozásában deklarált véleményezési jogok érvényesítését, a véleményt minden alkalommal írásban szerezzük be. A diákönkormányzat tájékoztatása, a döntést megelőző informálás lebonyolítása, a diákönkormányzat véleményének beszerzése az intézmény igazgatójának kötelezettsége. A fentiekén túl a diákság többségét érintő döntések meghozatala előtt lehetővé tesszük az egyes osztályok számára a véleménynyilvánítást, amelynek tartalmát és az osztályközösség által megfogalmazott javaslatokat az osztályfőnök juttatja el az iskola igazgatójának.

10.1 Diákönkormányzat, diákkör

Az iskola, tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében – a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat munkáját az e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves időtartamra.

Az osztályközösségek minden tanév elején 2 tanulót delegálnak az iskolai diákönkormányzatba, a delegálást az osztályfőnökök vezetik le demokratikus körülmények között. Az osztályközösségek képviselői kéri ki a közösségük véleményét, s számolnak be a döntésekről.

A 20/2012. EMMI rendelet 120. § (2) bekezdése alapján a DÖK a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- ✚ saját működéséről,
- ✚ a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, o hatáskörei gyakorlásáról,
- ✚ 1 tanítás nélküli munkanap programjáról,
- ✚ az iskolai tájékoztatási rendszer működtetéséről és a tanulószerveztőről,
- ✚ a tájékoztató rendszer tanulói szerveztőjéről.

10.1.1A DÖK véleményezési joga

A DÖK véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben [20/2012. EMMI 120. § (4)].

A DÖK véleményét a következő ügyekben kötelező kikérni:

- ✚ Az iskola SZMSZ-ének, házirendjének elfogadása előtt;
- ✚ Az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál;
- ✚ A tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- ✚ Az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
- ✚ A fenntartó a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt;

- ✚ Az iskolai munkaterv elkészítéséhez;
- ✚ A fegyelmi eljárás során;
- ✚ A pedagógiai program elhelyezése, arról a szülők, tanulók részére történő tájékoztatás, az SZMSZ, házirend és pedagógiai program nyilvánosságra hozatala, a házirend egy példányának átadása, annak érdemi változása esetén a szülő, a tanuló tájékoztatása, a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről történő tájékoztatás SZMSZ-ben történő szabályozásánál a DÖK-öt véleményezési jog illeti meg;
- ✚ A tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- ✚ A tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;
- ✚ A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
- ✚ Az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
- ✚ Az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
- ✚ Az intézményi SZMSZ-ben meghatározott további ügyekben;

Azokban az ügyekben, amelyekben a DÖK véleményének kikérése kötelező, a DÖK képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót a tárgyalás határnapját legalább 15 nappal megelőzően meg kell küldeni a DÖK részére.

11 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

11.1 A vizsgaszabályzat hatálya, célja

A vizsgaszabályzat célja

A köznevelési törvény meghatározza, hogy a tanuló milyen feltételek mellett léphet az iskola magasabb évfolyamába. Ennek legfontosabb alapelve a következő: A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervi követelményeket legalább elégséges szinten teljesítette.

Jelen vizsgaszabályzat célja, hogy a vizsgára bocsátás feltételeit, a vizsgatípusokat, az vizsga rendjét meghatározza.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- ✚ osztályozó vizsgákra,
- ✚ különbözeti vizsgákra,
- ✚ pótló vizsgákra,
- ✚ javítóvizsgákra,
- ✚ 8. osztályosok helyi vizsgájára.

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- ✚ aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- ✚ akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- ✚ akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- ✚ 8. osztályos tanulókra.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- ✚ akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény vezetője különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

11.2 A vizsgatípusok és jellemzőik

Osztályozó vizsga

Az intézménynek az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszerveznie.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, és emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % -a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha felmentést kapott - kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása sajátos helyzete miatt, engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama tantárgyanként 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a köznevelési törvény 56.§ (1) bekezdésének hatálya alá tartozó tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, és amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit az iskola honlapján közzé kell tenni.

Javítóvizsga augusztus 21-e és augusztus 31-e között szervezhető.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem

teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az intézmény vezetője jelöli ki. Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért. A vizsgák követelményeit a mindenkorai tantervek tartalmazzák.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének általános szabályai

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

- + elnök
- + kérdező tanár
- + ellenőrző tanár

Ellátandó feladatok

Elnök:

- + felel a szabályok betartásáért,
- + ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- + ha kell szavazást rendel el,

Kérdező tanár(ok):

- + csak megfelelő tanári végzettséggel lehet,
- + írásbeli feladatlap összeállítása,
- + szóbeli vizsgáztatás,

Ellenőrző tanár:

- + lehetőség szerint szakos tanár felel a vizsga szakmai szabályszerűségéért

Írásbeli vizsgák általános szabályai

- + a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet,
- + a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni,
- + fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot,
- + a feladatlap megoldásának ideje 45 perc,
- + a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával,
- + egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló vizsga esetén, három írásbeli vizsga tartható,
- + ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak,
- + a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot,
- + ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, rávezeti a feladatlapra és értesíti az igazgatót.

A szóbeli vizsga általános szabályai

- + egy napon három szóbeli vizsga tehető le,
- + a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie,
- + a felelet maximum 10 percig tarthat,
- + ha a vizsgázó a feltett kérdésekből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal pótkérdést kaphat,
- + két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet,
- + ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről,

Szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt. Vizsgaformák, a vizsgatárgyak részei

A tanulmányok alatti vizsgák *írásbeli, szóbeli, gyakorlati* részből állnak, tantárgyanként az alábbiak szerint:

Vizsgatárgy neve	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	X		
Magyar irodalom	X	X	
Matematika	X		
Történelem		X	
Idegen nyelv	X	X	
Informatika / Digitális kultúra			X
Biológia	X	X	
Földrajz	X	X	
Környezetismeret/Természetismeret		X	
Fizika	X	X	
Kémia	X	X	
Ének-zene			X
Testnevelés			X
Rajz és vizuális kultúra			X
Technika életvitel			X
Erkölcstan		X	
Hon-és népismeret		X	

11.3 A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

A vizsgatárgyak követelményei megegyeznek az iskola helyi tantervében rögzített tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményekkel, melyek megtalálhatók iskola honlapján.

11.4 A vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése

Az írásbeli, gyakorlati vizsgán nyújtott teljesítmény értékelése az alábbi egységes osztályozással történik:

0 – 29 %	elégtelen	(1)
30 – 54 %	elégséges	(2)
55 – 79 %	közepes	(3)
80 – 91 %	jó	(4)
92 – 100 %	jeles	(5)

A szóbeli és gyakorlati vizsga értékelése egy-egy osztályzattal történik, melyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

11.5 A 8. évfolyamos tanulók helyi vizsgája

11.5.1A vizsga célja

- ✚ Felmérni, hogy rendelkezik-e a tanuló az általános műveltségnek a helyi tantervben meghatározott követelményeivel;
- ✚ A felvételi vizsgákra való eredményes felkészülés elősegítése.

11.5.2 Vizsgatárgyak, vizsgáztatási formák

- ✚ Matematika – írásbeli
- ✚ Magyar nyelv és irodalom – írásbeli, szóbeli
- ✚ A munkatervben meghatározott témakörök – szóbeli
- ✚ Angol nyelvi témakörök

11.5.3A vizsga ideje

Írásbeli vizsga: a központi felvételi vizsga előtt legalább 1 héttel.

Szóbeli vizsga: a szóbeli felvételi vizsgák megkezdése előtt legalább 2 héttel.

11.5.4A vizgabizottság összetétele

- ✚ A vizgabizottság 3 főből áll
- ✚ A kérdező tanár az iskola szakos tanára
- ✚ A vizsgán jelen van a tanuló osztályfőnöke.
- ✚ A szóbeli vizsgán a szülő jelen lehet.
- ✚ A kérdező tanár a felelőnek útbaigazítást ad, segítő kérdésével irányítja a felelőt. A vizsga dokumentumait aláírja.
- ✚ A felügyelő tanár az írásbeli vizsgán az iskola nem azonos szaktanára, akit az iskola igazgatója bíz meg. A tanulóknak kiosztja a feladatlapokat és felügyel a rendre.

A vizsgát a szakmai munkaközösség készíti elő. Felkéri a felügyelő tanárokat, kijelöli a vizsgák helyét és ezekről tájékoztatja az érintetteket.

Az igazgató felelős a vizsgák szabályszerű megtartásáért, s biztosítja a technikai feltételeket. Köteles a vizsgával kapcsolatos esetleges vitás ügyeket kivizsgálni és döntést hozni.

A vizsgázó köteles a vizsgára felkészülni és ott tudásáról számot adni. A vizsgázók a vizsga ideje alatt egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.

Visszaélés esetén a vizsgázót el lehet tiltani a vizsga folytatásától.

11.5.5 Szóbeli vizsga

A vizsgázók 3 fős csoportban folyamatosan vizsgáznak.

A szóbeli vizsga 3 részből áll: bemutatkozásból, témakör kifejtésből és fogalommagyarázatból.

A tanulók tételt húznak. Felkészülési idő 20 perc, a felelet időtartalma átlagosan 10 perc. Cél, hogy a felelet önálló legyen, de ha a felelő elakad, kérdésekkel segíteni kell.

Ha a feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó a tétel anyagával tisztában van, az elnök félbeszakíthatja, vagy a kérdező tanár kiegészítő kérdéseket tehet fel abból a célból, hogy általános tájékozottságát megállapíthassák.

Ugyanezt tehetik, ha a vizsgázó az adott kérdésben tájékozatlan, vagy tudása nem állapítható meg.

A tételek tartalmát a nevelőtestület határozza meg és adja meg a tanulóknak legkésőbb október hónapban. A tételt gondozó tanár segíti a tanulók felkészülését.

11.5.6 Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsgán a felügyelőn kívül más nem vehet részt. Időtartama 45 perc. Két írásbeli vizsga között 20 perc szünetet kell biztosítani, s ez alatt a felügyeletről gondoskodni kell.

A vizsgán alkalmazott feladatlapok a felvételi vizsgára való felkészülést segítik. Az írásbeli dolgozatokat 5 munkanapon belül az adott szakos tanár javítja, s tesz javaslatot az érdemjegyre.

11.5.7Értékelés

A vizsga értékelése 5 számjeggyel történik.

Amennyiben a tanuló magasan felülmúlja év közbeni teljesítményét, lehetőség van arra, hogy év végi érdemjegyet eggyel jobbra javítsa a nevelőtestület, a vizsgabizottság javaslata alapján.

A javítás tényét a naplóba be kell jegyezni.

Az írásbeli és a szóbeli vizsga külön osztályzatot jelent. Szóbeli elégtelen osztályzat esetén a vizsgázó pótvizsgázni köteles, mely a minimum követelményhez igazodik. A pótvizsgázó legfeljebb közepes osztályzatot kaphat.

A tanuló kérésére a szóbeli vizsgát megismételheti.

A szóbeli vizsga osztályzata ahhoz a tantárgyhoz kerül, amelyet érint a vizsgatétele.

11.5.8Dokumentáció

A vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, melyen fel kell tüntetni a vizsga idejét, tárgyát, a vizsgázó nevét, szóbeli vizsgán a tétel címét s a megszerzett érdemjegyet.

A jegyzőkönyvet a kérdező tanár aláírásával hitelesíti.

A vizsgáról emléklap készül, mely a tanuló bizonyítványának mellékletét képezi, melyet a vizsgabizottság elnöke és a kérdező tanár ír alá.

12 Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A pedagógus szóbeli feleletet aznap, az írásbeli számonkérés eredményét a feladat kiosztása napján köteles az e-naplóban rögzíteni.

A félévi és évvégi osztályzatok rögzítése az osztályozó értekezlet napjáig kerül rögzítésre.

13 A tanulói felvételi kérelmek teljesítésének sorrendjére vonatkozó, valamint a felvétel és átvétel helyi szabályai

13.1 Beiratkozás az első évfolyamra

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra jogszabályban meghatározott időszakban kell beíratni. A beiratkozásra meghatározott időt közzétesszük az iskola honlapján, valamint papír alapon a település több pontján és az iskolai főbejárat előtt.

Az intézmény beiskolázási körzetében benyújtott kérelmek alapján, az iskola befogadóképességének határáig fogadjuk a tanulókat. Az elbírálás során – amennyiben ez indokolt – előnyt élveznek a hátrányos helyzetben élő tanulók.

A felvétel és átvétel során a jogszabályban leírtak az irányadók.

13.2 Beiratkozás további évfolyamokra

Az iskola a szakmai alapidokumentumban meghatározott felvehető maximális létszámig magasabb évfolyamokra is felvehet tanulókat. A felvételhez szükséges dokumentumok:

- ✚ az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítvány,
- ✚ a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító vagy a lakcímet igazoló hatósági igazolvány.

A tanulóknak különbözeti vizsgát kell tennie a nem tanult tantárgyak esetén,

13.3 Tanuló átvételének szabályai

13.3.1 Körzeten belüli átvétel esetén

Szülő kérésére a tanuló átvehető év közben és év elején. Az intézmény beiskolázási körzetében, az Felsőpakony területén élő tanuló felvételét vagy átvételét az iskola nem tagadhatja meg.

Átvétel esetén a tanuló a csoportbontásban tanított tantárgyak esetén sikeres szintfelmérő írásával kerülhet a magasabb szintű csoportba.

Ha a tanuló valamely tantárgyat nem tanulta, abból különbözeti vizsgát kell tennie, csak ezt követően osztályozható abból a tantárgyból. Szükség esetén egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel folytathatja tanulmányait. (Ugyanez igaz a körzeten kívülről felvett tanulóra is.)

13.3.2 Körzeten kívüli átvétel esetén

- ✚ az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a tanuló előző tanulmányi eredményének, a magatartás és szorgalom érdemjegyeinek valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével az igazgató dönt,
- ✚ a körzeten kívüli gyerekek felvétele igazgatói jogkörbe tartozik.

Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmet is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesíti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

13.3.3 A további felvételi kérelmekkel kapcsolatos eljárás szabályai

Az iskola házirendje tartalmazza a szabályozást.

13.4 Egyéni munkarend

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre **egyéni munkarend** kérelmezhető. A szülő, a kérelmet a tanúvet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez, az Oktatási Hivatalhoz.

Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

Az egyéni munkarend szerint tankötelezettségét teljesítő tanuló átvétele esetén osztályozóvizsgáit az iskola szervezi.

Helyi tanterv

14 A választott kerettanterv megnevezése

14.1 A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára

Tantárgy	ÉVFOLYAM			
	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1,5	5+1,5
Matematika	4+1	4+1	4+0,5	4+0,5
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Angol nyelv				2
Enek-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Maximális óraszám	24	24	24	25
Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének felső határa (6. melléklet a 2011. évi CXCV törvényhez)	25	25	25	27

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

	Tantárgyak	Évfolyam			
		5.	6.	7.	8.
1.	Magyar nyelv és irodalom	4	4+0,5	3 + 1	3 + 1
2.	Matematika	4	4+0,5	3 + 1	3 + 1
3.	Történelem	2	2	2	2
4.	Állampolgári ismeretek				1
5.	Hon- és népismeret*		+1		
6.	Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1
7.	Természettudomány**	2	2		
8.	Kémia			1	2
9.	Fizika			1	2
10.	Biológia			2	1
11.	Földrajz			2	1

12.	Angol nyelv	3	3	3	3
13.	Ének-zene	2	1	1	1
14.	Vizuális kultúra	1	1	1	1
15.	Dráma és színház*	+1			
16.	Technika és tervezés	1	1	1	
17.	Digitális kultúra	1	1	1	1
18.	Testnevelés	5	5	5	5
19.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
20.	Kötelező óraszám	28	28	30	30
Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének felső határa (6. melléklet a 2011. évi CXC törvényhez)		28	28	31	31

15 A választott kerettanterv feletti óraszámok felhasználása

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

A NAT 2020. felhasznált többlet óraszámai alsó tagozaton:

Ssz.	Tantárgy	ÉVFOLYAM			
		1.	2.	3.	4.
1.	Magyar nyelv és irodalom	1	1	1,5	1,5
2.	Matematika	1	1	0,5	0,5
3.	Rendelkezésre álló óraszám	2	2	2	2
4.	Összes felhasznált óraszám	2	2	2	2

A felhasznált óraszámokat gyakorlásra, kompetenciafejlesztésre és a tananyag elmélyítésére használjuk fel.

A NAT 2020. felhasznált többlet óraszámai felső tagozaton:

Ssz.	Tantárgy	ÉVFOLYAM			
		5.	6.	7.	8.
1.	Magyar nyelv és irodalom	-	0,5	1	1
2.	Matematika	-	0,5	1	1
3.	Hon-és népismeret	-	1	-	-

4.	Dráma és színház	1	-	-	-
5.	Rendelkezésre álló óraszám	1	2	2	2
6.	Összes felhasznált óraszám	1	2	2	2

A kötelezően beépítésre kerülő hon- és népismeret, valamint dráma és színház tantárgyak tananyagát a kerettanterv határozza meg, a magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgyak kötelező feletti óraszámát gyakorlásra, kompetenciafejlesztésre, *gyakorlásra, kommunikációs gyakorlatokra, önálló szövegalkotásra* használjuk fel.

15.1 A kötelezően választandó tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

Etika / hit- és erkölcstan – heti 1 óra

16 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

16.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása.

- ✚ fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- ✚ elvárásként tekintünk az egyre nagyobb fokú iskolai fegyelem és figyelem tanulói megvalósítása felé,
- ✚ mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat - és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- ✚ felkeltjük a tanulók tudásvágyát, támaszkodunk érdeklődésükre, kialakítjuk a kötelességérzet alapjait,
- ✚ a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával.

16.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat. elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- ✚ a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- ✚ motiváció alapú megismerési folyamatok előtérbe helyezése,
- ✚ a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása; helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása,
- ✚ a tanulásszervezés logikus módszereinek megismertetése, gyakoroltatása,

- ✚ a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása; a mentális képességek célirányos fejlesztése; az önálló tanulás és az önművelés alapozása,
- ✚ törekvés az egyre magasabb szintű teljesítmények sikeres elérésére.

16.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- ✚ a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- ✚ törekvés a kulcskompetenciák megalapozására, a kompetencia-alapú ismeretszerzés és alkalmazás hatékony felhasználására,
- ✚ fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési mód,
- ✚ egyre magasabb szintű tanulói tudás elérésére törekszünk.

16.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- ✚ mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- ✚ a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- ✚ az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan projekt jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- ✚ a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- ✚ az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- ✚ fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

17 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Heti öt testnevelés órát tartunk minden évfolyamon. Heti három testnevelés órán történő részvétel kötelező azoknak a tanítványainknak, akik heti rendszerességgel igazoltan sportolnak az iskolai diáksportkörben vagy valamely iskolán kívüli sportkörben. Egyénileg követjük minden olyan tanítványunk iskolai sportkörben vagy külső szakosztályban történő rendszeres sportolását, amennyiben a rendszeresség megszakad, azonnali hatállyal visszaléptetjük a heti öt órás rendszerbe.

Testnevelés órák keretében:

- ✚ 1-4. évfolyamon heti 1 órában népi játék,
- ✚ 4. és 5. évfolyamon heti 1 órában úszásoktatás oktatása valósul meg.

A tanóráközi szünetekben lehetőség szerint friss levegőre visszük a gyerekeket. Napköziben kiemelt figyelmet szentelünk a délutáni mozgásnak, sportolásnak, lehetőség szerint napi rendszerességgel.

18 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Helyi tantervünkben az egyéb foglalkozások magas számára való tekintettel, szabadon választható tantárgy az Etika / Hit- és erkölcsstan. Az intézményben beiratkozáskor, és minden tanév végén, legkésőbb május 20-ig a szülők nyilatkoznak a következő tanévre vonatkozó választásukról. Amennyiben a szülő nem nyilatkozik az előírt határidőig, az iskola a tanuló számára iskolai erkölcsstan oktatást szervez.

Egyéb foglalkozásokra (szakkörökre, napközire, tanulószobára) a jelentkezés a mindenkori éves munkatervben meghatározott időpontig történik, a kiadott jelentkezési lap kitöltésével és az iskolába történő visszaküldéssel (elektronikus ügyintézés felület, e-mail is használható erre a célra). A jelentkezési lapon a tanuló és a szülő aláírásával megerősíti, hogy jelentkezés esetén a foglalkozás látogatása az egész tanév során kötelező, a mulasztást éppúgy igazolni szükséges, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

19 A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének és értékelésének módjai

A nevelő és oktató munka egyik fontos feladata tekinti a tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának folyamatos ellenőrzése és értékelése.

Iskolai értékelésünkben a következő szempontok dominálnak:

- ✚ Önmagához viszonyítva mennyit fejlődött a tanuló;
- ✚ Objektíven mi az adott teljesítmény értéke;
- ✚ A helyi tanterv előírásaihoz képest hol tart a tanuló.

Az értékelés célja, feladata:

- ✚ A tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítmény értékelése érdemjeggyel és/vagy szövegesen;
- ✚ Visszajelzés a szülőnek, iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról;
- ✚ Következtetés a tanítás és a tanulás hatékonyságára vonatkozóan;
- ✚ Az egyéni eredmények viszonyítása a korábbi teljesítményhez.

Az értékelés legyen:

- ✚ Motiváló, serkentő, ösztönző hatású;
- ✚ Folyamatos és rendszeres;

- ✚ Átváltható jellegű (pl.: órai munka)
- ✚ Differenciált, személyre szóló (az eltérő adottságú gyerekeknek eltérő sikert biztosító); az SNI tanulók értékelése szakemberek bevonásával (pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és mentálhigiénés)
- ✚ Szummatív (tematikus és időbeli egységeként)
- ✚ Tárgyilagos és objektív, feleljen meg a tanuló életkori sajátosságainak;
- ✚ Preferálja a tehetséget, szorgalmat;
- ✚ Fejlesztő jellegű.

19.1 Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének formái és rendje

Évközi értékeléskor minden pedagógus módszertani szabadsága jegyében szabadon alkalmazhat értékelő szimbólumokat, ezt nem egységesítjük, nem is korlátozzuk. A tanítási órákon alkalmazott kisjegyeknek és egyéb értékelő szimbólumoknak motiváló hatásúnak kell lenniük és ügyelni kell a jutalmazások és büntetések egyensúlyára, a két értékelési mód különválasztására.

Tantestületünk az értékelés rendszerességét előtérbe helyezve szabályozza a minimális osztályzatok számát. Minden pedagógus törekszik arra, hogy tanulóink rendelkezzenek a félévi és a tanév végi értékeléskor valamennyi tantárgyból a heti óraszám 50 %-ának megfelelő számú havi jeggyel.

A tanulók írásbeli munkáját minden esetben írásban és/vagy szóban értékeljük:

- ✚ részletes megjegyzésekkel,
- ✚ kiegészítésekkel,
- ✚ javaslatokkal,

Tantárgyi felmérőt az alábbi szerint értékelik a pedagógusok:

0 - 30 %	Elégtelen (1)
31 - 50 %	Elégséges (2)
51 - 74 %	Közepes (3)
75 - 90 %	Jó (4)
91 - 100 %	Jeles (5)

Szövegértési dolgozat, idegen nyelvi szódolgozat, valamint minden tantárgyból a minimum követelmények számonkérése esetén az alábbi értékek az irányadók:

0-50%	Elégtelen (1)
51-64%	Elégséges (2)
65-80%	Közepes (3)
81-90%	Jó (4)
91-100%	Jeles (5)

Alsó tagozaton:

1-40%	Elégtelen (1)
41-50%	Elégséges (2)
51-74%	Közepes (3)

75-89%	Jó (4)
90-100%	Jeles (5)

- ✚ A teljesítményhatárok közelében a szaktanárnak mérlegelési lehetősége van. Lehetséges, hogy a javításkor szóbeli kiegészítő kérdést tesz fel, és ez alapján dönt az érdemjegyről.
- ✚ Egy-egy tananyagegység lezárásakor témazáró dolgozatot írnak a tanulók. Minden tanulónak minden témazárót meg kell írnia.
- ✚ A témazárók érdemjegyeinek kiemelt szerepe van. A tanév végén az egész éves teljesítményt értékeli a pedagógusok a tanuló fejlődési tendenciájának a figyelembevételével. A félévi, év végi összefoglaló dolgozatok, illetve a témazárók eredményei kétszeresen számítanak az átlagszámításnál.
- ✚ Egy tanítási napon az osztályközösség legfeljebb két témazáró dolgozatot írhat, melynek időpontját a szaktanár egy héttel előre bejegyzzi az e-naplóba.
- ✚ A fentiekől eltérőek jelen programunkban leírt szövegesen értékelt évfolyamok és tantárgyak.
- ✚ A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékeléseket a pedagógus bejegyzzi az elektronikus naplóba: szóbeli felelet esetén a felelet napján, írásbeli dolgozat esetén a kiosztás napján

Félév és tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményéért a tanuló dicséretet kaphat. A dicséretek a bizonyítványban és a törzslapon dokumentálni kell. A választható tantárgyak értékelése a kötelező tantárgyak értékelésével azonos.

Az alábbi tanulói teljesítmények értékelése a KRÉTA rendszerben **50%-os súlyozással** kerüljön beállításra az alsó tagozaton:

- beszámoló
- házi dolgozat
- projektmunka
- órai feladat

a felső tagozaton:

- házi feladat,
- szorgalmi feladat,
- beszámoló,
- órai feladat,
- nyelvi feladat.

Ezen súlyozás célja, hogy a tanulói teljesítmények reálisabban tükrözzék a mindennapi munkavégzést, a felkészültséget és az egyéni erőfeszítéseket.

19.2 A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő *a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykorében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon íratható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.*

Írásbeli feleletek: röpdolgozat, szódolgozat, diktálás, gyűjtőmunka. Ezek a szóbeli felelettel egyenértékűnek számítanak.

Írásbeli munka: egyes tantárgyakból szükséges az órai írásbeli munka értékelése félévente (munkafüzetben, füzetben). Az értékelés módját a szaktanár határozza meg.

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- + *röpdolgozat* az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
  - a röpdolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egy osztályzatot kap,
- + *számonkérő dolgozat háromnál több óra anyagából*,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
  - a számonkérő dolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap,
- + *témazáró dolgozat egy vagy több átfogó témakör anyagából*
  - jellemzően az osztály egészét érinti,
  - a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,
  - a témazáró dolgozatra a tanuló az SZMSZ-nek megfelelően egy osztályzatot kap, amely két osztályzatnak számít.

Iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni tanulóink rendszeres szóbeli feleltetésére is, a tanulók szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintjének fejlesztése céljából.*

Szóbeli számonkérés

A rendszeres szóbeli számonkérés segíti a kifejezőkészség fejlődését, a tantárgyi szaknyelv elsajátítását, egyes tanulók számára pedig – akiknél az írásbeli kifejezés problémát okoz – biztosítja az elsajátított tananyagról való beszámolás lehetőségét. A számonkérés során törekedni kell a megfelelő légkör kialakítására, hogy a gátlásos tanulók is feloldódjanak (segítő kérdések). A szóbeli felelet egyenértékű az írásbeli felelettel.

19.3 Az ellenőrzés és értékelés módjai és gyakorisága

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére, ezért az értékelésnél figyelembe veendő a szóbeli, írásbeli ellenőrzés, felmérés, vizsga, órai aktivitás, versenyeken való szereplés, tanórán kívüli tevékenységek.

Az értékelés gyakoriságát az adott tantárgy heti óraszámának függvényében határozzuk meg: a tantárgyfelosztásban szereplő óraszám 50%-a havonta; az egy órás tantárgyaknál félévenként legalább három osztályzat.

Diagnosztikus értékelést kell végezni a tanév elején minden tanulócsoportban, valamint tanuló átvétele esetén hogy a szaktanár tudja, milyen szinten áll a tanuló, meg tudja tervezni éves munkáját, felzárkóztatási programját, csoportba sorolását. (Ez nem használható fel az év végi érdemjegy kialakításánál.)

Év közben folyamatosan értékelni kell a tanulót minőségileg és mennyiségileg is (formatív értékelés).

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *szóbeli vagy írásbeli feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel*. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi*. A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A *szummatív (lezáró-minősítő) értékelést* a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége, félévek vége). A minősítő értékelés során *globális képet adunk a tanulóról*; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek. Legjelesebb szummatív értékelési aktusok a következők:

- az évközi osztályozás,
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere**. Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor *döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének*.

19.4 A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A magatartás és szorgalom értékelését az egy osztályban tanító nevelők közössége az osztályfőnök irányításával havonta végzik, s erről a szülőket tájékoztatják. Vitás esetben, az osztályban tanító tanárok konszenzussal döntenek az osztályzatról.

19.4.1A magatartás értékelésének követelményei 1-4. évfolyamon

Példás (5) a magatartása a tanulónak, ha tanítási órákon aktívan részt vesz a munkában, beszélgetésével nem zavarja társait, nevelőit, véleménye közlése előtt jelentkezik. Szívesen vállal közösségi munkát, a rábízott vagy önként vállalt feladatot maradéktalanul elvégzi. Az ügyeletesi munkában aktívan részt vesz, az ügyeletesi rendben vétséget nem követ el. A házirend szabályait betartja. Igazságos és jó szándékú véleménnyel, példamutatással segíti osztálytársait abban, hogy hibáikat kijavítsák. A folyosón és az udvaron is kulturáltan viselkedik, vigyáz társai testi épségére, a közösség tulajdonára, környezete tisztaságára.

Jó (4) a tanuló magatartása, ha órák alatt fegyelmezetten vesz részt a munkában. Fegyelmezettsége ellen csak néha van kifogás. Tisztelettudó, társait nem bántalmazza. Segít az osztály közösségi munkájában és a hibák kijavításában. Nem beszél csúnyán. A házirend szabályait betartja. A rábízott feladatokat megoldja, de nem elég öntevékeny. Kisebb hiányosságokkal dolgozik a közösségben.

Változó (3) a tanuló magatartása, ha fegyelmezetlenségével gyakran zavarja a tanórán társait, nevelőit, a közösségi munkát. Ha durván viselkedik társaival és a felnőttekkel tiszteletlen magatartást tanúsít. A házirend szabályait gyakran megsérti. Munkájára nem lehet biztosan számítani. A közösségi munkában vállalt feladatait pontatlanul végzi el, a közösséggel szemben közömbös.

Rossz (2) a magatartása annak a tanulónak, aki az osztályban a visszahúzó erő, trágárul beszél, szemtelen társaival és a felnőttekkel szemben. Az utcán iskolánkat megszegyenítő módon viselkedik. Igazgatói, vagy tantestületi intőt kapott. A közösségi munkát gátolja, tanulmányi munkájával egyáltalán nem törődik.

19.4.2 Magatartás értékelésének követelményei 5-8. évfolyamon

A magatartás jegyben mindazt értékelni kell, amiről a nevelőtestületnek tudomása van, amit rendszeresen figyelemmel lehet kísérni.

Példás (5) a tanuló magatartása, ha beszélgetésével nem zavarja társait, tanárát, az óra menetét. Az órai munkában aktívan részt vesz. Szívesen vállal közösségi munkát. Igyekszik tudása javát adni az órákon. A házirend szabályait betartja, sőt társaival is betartatja, a felnőttekkel és társaival szemben tisztelettudó, együttműködő. Magatartásával elősegíti a jó osztályközösség kialakulását. Tanulmányi munkáját a rendszeresség jellemzi. A magatartás érvényesül szünetekben és az iskolán kívül is.

Jó (4) a tanuló magatartása, ha tanítási órákon nem beszélget, képességeinek megfelelően segíti az óra menetét a rábízott feladatokat elvégzi, de nem elég öntevékeny, kisebb hiányosságokkal dolgozik a közösségben. A házirend szabályait betartja. Az osztályközösség pozitív magjához tartozik. Legfeljebb csak egy szaktanári figyelmeztetése van.

Változó (3) a tanuló magatartása, ha beszélgetésével gyakran zavarja az órát. A közösségi munkából kihúzza magát, társaira is negatív hatással van. Több szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetést is összegyűjt. Gyakran elkésik, esetleg van igazolatlan napja, órái. Tanulmányi munkája sem rendszeres.

Rossz (2) a magatartása annak a tanulónak, aki az osztályban a visszahúzó erő, trágáruul beszél, szemtelen társaival és a felnőttekkel szemben. Az utcán iskolánkat megszegényítő módon viselkedik. Igazgatói, vagy tantestületi intőt kapott. A közösségi munkát gátolja, tanulmányi munkájával egyáltalán nem törődik.

19.4.3 Szorgalom értékelésének követelményei 1-4. évfolyamon

Példás (5) a tanuló szorgalma, ha képességei szerint, kitartóan tanul. Az óra, a napközi otthon, esetleg valamely szakkör munkájában tevékenyen részt vesz, pontos, megbízható. Házi feladatait maradéktalanul elvégzi, füzetvezetése gondos, pontos. Szívesen, önként vállal többletmunkát, gyűjtőmunkát, a tananyaghoz hozzáolvas. Képességei szerint a legjobb teljesítményre törekszik. Felszerelése mindig tiszta, rendes.

Jó (4) a szorgalma, ha a tanuló iskolai kötelességét teljesíti, de nem vesz részt tevékenyen az iskolai munkában. Házi feladatai csak néha hiányosak. Kötelességeit becsületesen teljesíti, néha azonban valamit elfelejt. Nem törekszik folyamatosan képességeinek kibontakoztatására, megfelelő eredmények elérésére. Felszerelése rendes, és általában hiánytalan.

Változó (3) a tanuló szorgalma, ha a tanulásban nem kitartó és ezért tudása, munkái nem kielégítőek. Az iskolai kötelezettségeinek csak biztatásra, ismételt figyelmeztetésre tesz eleget. Munkájában pontatlan, rendszertelen, felületes. Felszerelése, házi feladata gyakran hiányos.

Hanyag (2) az a tanuló, aki a tanulásra szinte semmi időt nem fordít, házi feladatát rendszeresen nem készíti el, így a tanulás és a gyakorlás hiánya miatt 1 vagy több tantárgyból bukásra áll. Felszerelése rendetlen, hiányos.

19.4.4 Szorgalom értékelésének követelményei 5-8. évfolyamon

Az osztályzat megállapításánál figyelembe kell venni a tanulók életkörülményeit, közvetlen környezetét, azt, hogy mennyi erőfeszítést kell tennie annak érdekében, hogy tanulmányi munkáját elvégezhesse.

Példás (5) a szorgalma annak a tanulónak, aki képességeinek megfelelően tanul és vesz részt az órákon. Valamilyen szakkörben képzi magát. Rendszeresen kész a házi feladat, szívesen vállal többletmunkát, gyűjtőmunkát, kiselőadást, részt vesz tanulmányi versenyeken.

Jó (4) a szorgalma annak a tanulónak, aki teljesíti iskolai kötelezettségeit, de nem vesz részt tevékenyen az iskolai munkában. A házi feladatát csak ritkán felejtí el. Felszerelése rendes és általában hiánytalan.

Változó (3) a szorgalma annak a tanulónak, aki a tanulásban nem elég kitartó, ezért időnként képességein alul teljesít. Iskolai kötelezettségeinek csak biztatásra tesz eleget, munkája pontatlan, felületes. Házi feladata és felszerelése gyakran hiányos. Nem áll bukásra egyetlen tantárgyból sem.

Hanyag (2) az a tanuló, aki a tanulásra szinte semmi időt nem fordít, házi feladatát rendszeresen nem készíti el, így a tanulás és a gyakorlás hiánya miatt 1 vagy több tantárgyból bukásra áll. Felszerelése rendetlen, hiányos.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- ✚ megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- ✚ mindig személyre szabottak legyenek,
- ✚ szigorúan következetesek legyenek,
- ✚ vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- ✚ a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

A szóbeli feleleteket mint a beszámoltatás alapvető módját rendszeresen alkalmazzuk. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók. Nem feleltethető szóban a tanuló egy-egy nagyobb fejezet teljes anyagából a témakör összefoglalása, áttekintése, a fejezet átismétlésével történő tanulói felkészülés biztosítása nélkül.

19.5 A tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formái és elvei

Intézményünkben a tanulók teljesítményét szövegesen értékeljük az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor.

Szöveges értékelés során mondatbank felhasználásával minél pontosabb, részletes értékelést adnak a pedagógusok a tanulókról.

A második évfolyamon, év végén és minden évfolyamon félévkor és év végén minden tantárgyból osztályzattal minősítjük a tanulók teljesítményét.

A 2-8. évfolyamon tanítási év közben az értékelés ötfokú skála alkalmazásával történik. Az osztályfőnöki órák tematikája lehetővé teszi, hogy a tantárgy értékelése és minősítése alól eltekintsünk.

Iskolánkban a tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése az alábbi szempontok szerint történik:

Magatartás:

- ✚ Viselkedése az iskolában és az iskolán kívül / múzeumlátogatás, kirándulás, színházlátogatás, stb.. idején/
- ✚ Fegyelme a tanórákon és a tanórán kívül / óráközi szünetekben, napközi otthonban/
- ✚ Társas kapcsolata /az osztálytársaihoz és a felnőttekhez egyaránt/
- ✚ Környezetének alakítása, védelme
- ✚ Feladatvállalása az osztályközösségben, azok ellátása

- ✚ Feladatvállalása az iskola rendezvényein, ünnepségén

Szorgalom:

- ✚ Tanórai aktivitása, figyelme
- ✚ Tanuláshoz való viszonya
- ✚ Többletfeladatok vállalása,
- ✚ Versenyeken való részvétel
- ✚ Felszerelésének megléte, rendben tartása
- ✚ Házi feladatainak gondossága, elkészítése
- ✚ Kötelességtudatának fejlődése

A tanulók tantárgyi teljesítményének értékelési szempontjai:

- ✚ A gyermek tanulmányi teljesítményének alakulása a tantárgy sajátosságaiból adódóan a tantervi követelmények tükrében.
- ✚ Ismereteinek, képességeinek fejlődése.
- ✚ Kimagasló teljesítményének értékelése.
- ✚ Erőfeszítése a képességeinek megfelelő teljesítmény elérése érdekében.
- ✚ A tantárgyhoz fűződő viszonya, érdeklődése, aktivitása, szorgalma.
- ✚ Rendszeres felkészülése az órákra.
- ✚ Feladatvégzése önállóan, csoportban.
- ✚ A tanítói segítségkérés mértéke.
- ✚ Az önellenőrző képességének szintje, fejlődése.
- ✚ Javaslatok a tovább haladására, a meglévő hiányosságok pótlására.

19.6 Sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

A tanulási nehézséggel, zavarral küzdő tanuló jellemzői:

- ✚ kudarcok miatt sikertelenség érzése,
- ✚ motiválatlanság, közömbösség, érdektelenség, feladathelyzet kerülése,
- ✚ fáradékonyság, kimerültség,
- ✚ betegségek, sok hiányzás,
- ✚ kiközösítettség érzése,
- ✚ rossz pszichés állapot: szorongás, feladathelyzetben leblokkolás,
- ✚ magatartásproblémák: dühkitörés, gyenge kudarctűrő képesség, agresszió.

Értékelési elvek:

- ✚ Részletekben jutalmazzuk a jó teljesítményt!
- ✚ Dicséret;
- ✚ Tényszerű fegyelmezés;
- ✚ Az igazgatói határozatban leírt kedvezményeket az érintett pedagógusok értelmezik, betartják.
- ✚ A tanév elején el kell fogadtatni a többi tanulóval a pozitív diszkriminációt, amely nem mentesít a tanulás alól, megadásának oka van
- ✚ Figyelembe kell venni tollbamondáskor, másoláskor, hogy több idő szükséges az írásmunkák elvégzéséhez! Lassúbb tempó a diktáláskor, esetleg kevesebb mennyiség.
- ✚ Feladat- beszédmegértési nehézség miatt a szóbeli utasítások, tagoltak legyenek: egyszerre egy dologról szóljon, röviden, egyértelműen megfogalmazva, alkalmazkodva a gyermek aktuális szókincséhez.
- ✚ Fontos számukra a lényeg kiemelése vizuálisan: fogalmak kiemelése különböző vonaltípusokkal, vastagsággal, színnel, jelek használata, szöveg tagolása fontos, átlátható

legyen az ábra, szöveg egymáshoz való viszonya, folyamatábrák, táblázatok, kognitív térkép segítse a megértést.

- ✚ A feladat egészének követését, ezen belül a feladatváltást könnyítik a megoldási algoritmusok, csoportosítási, rendezési szempontsorok megtanítása, analógiák begyakorlása
- ✚ Memoriterekre több időt vagy kevesebb mennyiséget tervezünk a nehezebben tanulóknak.
- ✚ Tanulási segédletek, vázlatok kézbe adásával segítjük a felkészülést.
- ✚ Házi feladat mennyiségének, minőségének (nehézségi szint, begyakorlottság foka) fontossága: a differenciálás, kevesebb példa, egyszerűbb szöveges feladat.
- ✚ Néha egyéni haladási ütemben sikerülhet elsajátítani tananyagot (Pl.: matematikából később írhat dolgozatot).
- ✚ A felmérések megírásának pontos dátumát, témakörét, követelményének meghatározását ismertetni kell a tanulókkal.
- ✚ Dolgozatok összeállításánál ügyelni kell a minimumszintű feladat bejelölésére (a tanuló tudja, miért kaphat kettést).
- ✚ Szóbeli, írásbeli kifejezőképességük gyenge, ezért az írásbeli válaszadáskor az egyszavas, töredékes kifejezések is elfogadhatóak. Figyelembe kell venni, hogy a tanulónál melyik számonkérési formát alkalmazzuk. Kapjon lehetőséget írásbeli munkáját kiegészíteni szóbelivel, ha időhiánnyal küzd, vagy szóbeli felelet helyett írásban számot adni tudásáról.
- ✚ A tanulás alól senki nincs felmentve, de a kedvezmények biztosítása és a következetes, együttműködő, elfogadó légkörben mindenki jobban érzi magát.

20 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelv, az informatika és a technika tantárgyakat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek és alapkompenciák fejlesztésére, a tanulók tudásának megalapozására.

A csoportbontások felosztásának szempontjai

Az osztálylétszámok és a tanulók képességeinek függvényében, az alábbi tantárgyak esetében:

Magyar nyelv és irodalom: felső tagozaton az osztály létszámától függően a Fenntartóval történő egyeztetés után, heterogén csoportok kialakításával. Először az 5. évfolyamon a 2021/2022. tanévben, majd felmenő rendszerben valósul meg.

Idegen nyelv: 5–8. évfolyamon képesség szerinti csoportbontásban történik.

A csoportbontás célja:

- a tanulók egyéni képességeihez és fejlettségi szintjéhez jobban illeszkedő differenciált fejlesztés biztosítása,
- a nyelvi készségek hatékonyabb fejlesztése,
- a motiváció erősítése, a sikeresebb tanulói előrehaladás elősegítése.

A csoportok kialakítása a tanulók teljesítménye, előzetes tudása, valamint a pedagógusok szakmai véleménye alapján történik. A csoportok közötti átjárhatóság minden tanévben biztosított a tanulói fejlődés és az egyéni haladás figyelembevételével.

Az **idegen nyelvi készségek fejlesztésére egyéb foglalkozás keretében is lehetőség nyílik**, amelynek célja:

- a középiskolai tanulmányokra való felkészítés,
- a hatékony idegen nyelvi kommunikáció kialakítása,
- a nyelvvizsga megszerzésére való felkészítés

Digitális kultúra: képesség szerint, illetve az angol tantárgy csoportbontásának figyelembe vételével.

Technika: a digitális kultúra tantárgy bontásának figyelembe vételével.

A délutáni sportfoglalkozások: igény szerint, minimum 7 fő esetén, illetve a tantárgyfelosztás figyelembe vételével; KAP testmozgásalapú alprogram keretében.

Szakkörök, érdeklődési körök indítása: igény, érdeklődés szerint, figyelembe véve a tehetséggondozás szempontjait, megvalósítás a KAP alprogramjai keretében

Ezen csoportok kialakítása az előző tanév májusában az igények felmérésével történik.

Napközis csoportjainkat a jelentkezések függvényében állítjuk össze.

21 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag meghatározása

Az egymás mellett élő különböző kultúrák megismerése, a nemzetiségi hagyományok tudatosítása és ápolásukra való nevelés, Európához való tartozás tudatának erősítése, más népek szokásainak, életmódjának, kultúrájának megismerése és megbecsülése, más népekkel szembeni tolerancia kialakítása folyamatos feladat. A kerettantervi tananyag feldolgozása során, iskolai szintű programjainkon, osztályfőnöki órákon használják ki pedagógusaink a nemzetiségek kultúrájának megismertetését, a nemzetiségek iránti tolerancia fejlesztését.

A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- ✚ tanórák
- ✚ osztályfőnöki órák
- ✚ tanórán kívüli tevékenységek - projektnapok
- ✚ kiállítások megtekintése
- ✚ színház- és múzeumlátogatás,
- ✚ művészeti rendezvények látogatása

A nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

1. A magyarországi nemzetiségek történelme napjainkig
  - ✚ mely történelmi korszakokban, miért, kiknek a szervezésében zajlott
  - ✚ a nemzetiségek magyarországi településrajza
  - ✚ nemzetiségek Felsőpakony környékén
  - ✚ a magyar történelmi eseményekben játszott szerepük
  - ✚ napjainkban a nemzetiségi tudat, lét szabad megélése, törvény által biztosított gyakorlás
2. A magyar és a nemzetiségi nyelvek egymásra hatása, az egymástól átvett és használt szókincs
  - ✚ családi rokoni kapcsolatra utaló szavak
  - ✚ foglalkozások neve
  - ✚ eszközök neve
  - ✚ helyiségek, ételek, ruhadarabok, stb.

3. A nemzetiségek jellegzetességei
  - ✚ lakóházak
  - ✚ berendezési tárgyak
  - ✚ gazdasági épületei
  - ✚ ruházat
  - ✚ étkezési szokások
  - ✚ családi és egyházi ünnepek, szokások
  - ✚ dalok, táncok, hagyományok
4. A nemzetiségek napjainkban működő szervezetei, kulturális egyesületei
  - ✚ alkotmányos jogaik
  - ✚ jelképeik
  - ✚ országos önkormányzatuk
  - ✚ helyi önkormányzatuk
  - ✚ helyi kulturális egyesületeik
5. A nemzetiségek és az anyanemzetek mai kapcsolata, a testvértelepülési együttműködés bemutatása
6. Nemzetiség betelepülésének története

22 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

- ✚ Motiválja a tanulókat az egészséges életmódnak a kialakításában és szinten tartásában.
- ✚ A tanulók tudják az életet és az egészséget értékként tisztelni.
- ✚ A tanuló járuljon hozzá saját egészségi magatartásának kifejlesztéséhez, a saját és mások egészsége iránti felelősségvállalás kialakításához.
- ✚ Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására, a tanulók ismerjék meg a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében
- ✚ Az egészséges életmód megalapozása, folyamatos fejlesztése, testi, lelki, szociális harmónia egységének megvalósítása.
- ✚ Az egészséges életmódra nevelés épüljön be a tanuló egész napos foglalkozásába.
- ✚ Segítse a tanulókat abban, hogy fejlődésük során személyiségközpontú, rugalmas és probléma érzékeny, önálló, aktív, felelősségteljes személyiségekké alakuljanak.
- ✚ Reális önismerettel, pályaismerettel, hatékony kommunikációs készséggel, tanulástechnikával, helyes egészségi és higiénés magatartással, valamint alapfokú elsősegély nyújtási ismeretekkel rendelkezzenek a tanulók
- ✚ Végső cél, hogy a tanuló megértse a saját egészségvédelmének jelentőségét, és rendelkezzen azokkal a szükséges ismeretekkel, jártasságokkal, amelyekkel környezetét, egészségi feltételeinek javítását, az egyes emberek, valamint a közösség egészségének a védelmét cselekvően megteremti.
- ✚ A tanulók ismerjék meg a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét, az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát.

22.1 Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket választunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

A munkánk során alkalmazott módszerek:

- + kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;
- + játékok;
- + modellezés;
- + terepgyakorlati módszerek;
- + kreatív tevékenység,;
- + közösségépítés;
- + művészi kifejezés;
- + tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák;
- + lovaglás.

22.2 Az iskolai környezeti nevelési elvei

Az iskolai környezeti nevelés során a tanulók felkészülhetnek környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet értékeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:

- + megfelelően stabil, megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő és élettelen környezettel
- + kifejleszti a szándékot és képességet a környezet megismerésére
- + a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban
- + felkelti az igényt és képessé tesz:
  - o a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására,
  - o összefüggő rendszerben való értelmezésére, abban felismerhető kapcsolatok megértésére,
  - o a problémák megkeresésére, okainak megértésére,
  - o kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére,
  - o az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására, környezeti kérdésekben, a környezet értékeit figyelembe vevő cselekvésre.

A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- + a környezet fogalmával,
- + a földi rendszer egységével,
- + a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- + a környezetvédelem lehetőségeivel,
- + lakóhelyünk természeti értékeivel,
- + lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.

ÖKO iskolai tevékenységeink:

Szeptember

- + Első osztályosok faültetése
- + Szelektív hulladékgyűjtés elindítása, feladatok megbeszélése
- + Komposztáló használatának megbeszélése és folyamatos használata
- + Zöld pont füzetek kiosztása (a tanévben folyamatosan)
- + Tantermi növényzet szükség szerinti pótlása, gondozásuk megszervezése egész tanévre vonatkozóan
- + Környezetvédelmi feladatok egyeztetése a helyi önkormányzattal és a helyi intézményekkel
- + Tisztasági őrjárat megszervezése, szabályainak kihirdetése, elindítása

- ✚ Műanyagkupak gyűjtés elindítása

Október

- ✚ Állatok világnapja megszervezése és lebonyolítása
- ✚ Őszi papírhulladék gyűjtés
- ✚ Őszi futóverseny

November

- ✚ Almanap
- ✚ Madáretetők kihelyezése és élelemmel való feltöltése
- ✚ Korábban kihelyezett madáretetők ellenőrzése és élelemmel való feltöltése
- ✚ Komplex természettudományi verseny
- ✚ Tisztasági őrjárat részeredmény közzététele

December

- ✚ Egészségnap
- ✚ Madáretetőkben elhelyezett élelem ellenőrzése, szükség esetén pótlása

Január

- ✚ Tisztasági őrjárat félévi eredmény közzététele
- ✚ A munkaterv félévi értékelése

Február

- ✚ Korcsolyázás
- ✚ Farsang
- ✚ Drog prevenciós program

Március

- ✚ A Víz világnapja alkalmából iskolai programok (Víz témanap)
- ✚ Természetfilm pályázat a Víz világnapja alkalmából
- ✚ Vízimalom makett / modellverseny
- ✚ Elektronikai hulladékgyűjtés

Április

- ✚ Tavaszi papírhulladék gyűjtés
- ✚ A Föld napja alkalmából iskolai programok, szemétyűjtés
- ✚ Virágültetés
- ✚ Tavaszi futóverseny
- ✚ Hulladék újra hasznosítási verseny

Május

- ✚ Iskolai udvar zöldítése
- ✚ Madarak és fák napján faültetés
- ✚ Műanyag kupakok elszállítása feldolgozó üzembe
- ✚ Természetfotó- és film pályázat
- ✚ Kirándulás
- ✚ Kerékpáros akadályverseny

Június

- ✚ Összegyűjtött szárazelemek elszállíttatása
- ✚ Tanulók értékelése

- ✚ Herman-díjak odaítélése és átadása
- ✚ Zöld pont jutalmak kiosztása
- ✚ Tisztasági őrjárat eredményhirdetés, jutalmazás
- ✚ Kerékpár- vagy gyalogtúra

Július

- ✚ Növények öntözése
- ✚ Udvarrendezés, fűnyírás

Augusztus

- ✚ Az előző tanév munkatervének értékelése
- ✚ Öko-team megalakulása, célok és feladatok meghatározása
- ✚ Környezeti nevelési program felülvizsgálata
- ✚ Ökoiskola munkaterv elkészítése a következő tanévre

23 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- ✚ Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsősorban a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási-számolási problémák gyors felismerése és kezelése;
- ✚ A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók azonosítása, adminisztrálása;
- ✚ Kiegyenlítetté kell tenni oktatásszervezési terv készítésével a 25 %-ot meghaladó évfolyamon belüli halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát.
- ✚ Az évfolyamisméltlések visszaszorítása érdekében az egyéni felzárkóztató programok jelenlétét növelni kell.
- ✚ A kompetencia mérések eredményeinek javítása érdekében elemezni kell az alul teljesítő tanulók eredményeit;
- ✚ A szülők igényeinek megfelelően, az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodva az egész napos ellátások (ügyelet, napközi, tanulószoba) biztosítása.
- ✚ Oktatási eszközök, tanulást segítő eszközök beszerzésével minden tanuló számára biztosítani a színvonalas oktatást
- ✚ Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére.
- ✚ Diszkrimináció mentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.
- ✚ A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Feladataink:

- ✚ Az iskola biztosítja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek arányos elhelyezését az osztályokban. (abban az esetben, ha több tanulócsoporttal működik egy-egy évfolyam).
- ✚ Az iskola a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára tanórán kívüli fejlesztési lehetőségeket szervez a különbségek, lemaradások csökkentése érdekében.
- ✚ Az iskola együttműködik a közvetlen és közvetett partnerekkel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek lemaradásának csökkentése érdekében.
- ✚ Az iskola figyelemmel kíséri a kiemelt figyelmet igénylő gyermek tanulmányi előmenetelét és továbbtanulását.

- ✚ Az iskola a saját eszközeivel hozzájárul a különleges bánásmódot igénylő gyermekek hátrányainak csökkentéséhez, a társadalmi beilleszkedés esélyeinek növeléséhez.

A családi háttérből fakadó esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölésére irányuló feladatok:

- ✚ Családi háttér megismerése a fogadóórák, a szülői értekezletek, családlátogatások keretén belül az osztályfőnök feladata.
- ✚ A szaktanárok megszervezik a differenciálást, ill. a felzárkóztatást.
- ✚ A gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel valamint a pedagógiai szakszolgálat munkatársaival (pszichológus, családgyógyász stb.) való folyamatos kapcsolattartás szintén az osztályfőnök feladata, melyet az igazgatóval együtt folyamatosan végez.

A család szociális, anyagi helyzete:

- ✚ A szülőkkel való kapcsolattartást, az igénybe vehető támogatásokról való tájékoztatást az osztályfőnök és igazgató a tanév során folyamatosan végzi.
- ✚ A rászoruló tanulók részére a támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.) az igazgató, ill. a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata.

Konkrét feladatok, eszközök:

- ✚ 6-14 éves korosztály oktatásának, nevelésének biztosítása 8 évfolyamos képzés keretében, a Nemzeti Alaptantervre épülő helyi pedagógiai programok alapján.
- ✚ A tehetség felismerésének, és folyamatos fejlesztésének biztosítása.
- ✚ Hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásának segítése, a kerületi iskolarendszerben tartása, az integráció megvalósítása.
- ✚ Logopédiai szolgáltatás biztosítása.
- ✚ Fejlesztő pedagógusok biztosítása, a hátránnyal küzdő tanulók felzárkóztatása.
- ✚ Fejlesztő pedagógusok biztosítása, a hátránnyal küzdő tanulók felzárkóztatása.
- ✚ Napközi és tanulószobai foglalkozás szervezése,
- ✚ A szülőkkel való kapcsolattartást, az igénybe vehető támogatásokról való tájékoztatást az osztályfőnök és igazgató a tanév során folyamatosan végzi. A rászoruló tanulók részére a támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.) az igazgató, ill. a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata.
- ✚ Hatékony gyermek- és ifjúságvédelem, szoros együttműködés a rendőrség ifjúságvédelmi osztályával az intézmények, a közoktatáshoz kapcsolódó intézmények és a civil szervezetek között mind a hátránykompenzációban, mind a prevenciós munkában

A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő foglalkozások (SNI, BTMN tanulók)

Ezzel a problémával küzdő gyermekek számára a segítő program az osztályfőnök irányításával, az osztályban tanító tanárok részvételével, valamint a szülő támogatása mellett végrehajtott személyre szóló feladat.

A tanulási kudarcok okai igen szerteágazók lehetnek, eredménye pedig mindig a tanuló jelentős lemaradása, így elsődleges feladatunknak az okok felderítését, majd az okot megelőzését tartjuk. Az elmaradás jellegzetes oka a képességekben keresendő.

Az emiatt hátrányba kerülő tanulók részére:

- ✚ a szakvéleményben foglaltakat az intézmény biztosítja;
- ✚ a tanulókat gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus látja el a szakvéleményben javasolt időkeretben;

- ✚ a szociálisan hátrányos helyzetű beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küszködő tanulók részére fejlesztő órákat szervezünk,
- ✚ a beszédhibás tanulóink fejlesztéséhez a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét vesszük igénybe.
- ✚ támaszkodunk a pedagógiai tanácsadó intézetek (pl.: szakértői bizottság) diagnosztizáló és javaslattevő tevékenységére.
- ✚ a pszichés okok miatt bekövetkező lemaradások kezelését enyhébb esetben testületi összefogással és a szülők bevonásával, súlyosabb esetben szakemberek igénybevételével tervezzük,
- ✚ az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezünk,
- ✚ a szabadon tervezhető tanórán kívüli foglalkozások arányainak kialakításánál a tehetséggondozás és felzárkóztatás szempontjai döntő, meghatározó szerepet játszanak.

A tanulási nehézségek, kudarcok jelentkezése esetén alapvetőnek tekintjük a szülővel történő együttműködést.

A felzárkóztató tevékenységek iskolai színterei

- ✚ az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- ✚ a napközi otthon, a tanulószoba,
- ✚ az egyéni foglalkozások,
- ✚ egyéni képességekhez igazodó oktatás (felzárkóztatás, tehetséggondozás foglalkozásai),
- ✚ az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- ✚ a továbbtanulás irányítása, segítése,
- ✚ képességfejlesztő órák (logopédus, gyógytestnevelő, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus és gyógypedagógus segítségével),
- ✚ a pedagógus családlátogatásai a gyermekvédelmi felelőssel együtt.

A szociális hátrányok enyhítését segítő lehetőségek

A foglalkozásokat, munkaformákat a gyermekvédelmi felelős, a fejlesztő pedagógus és az osztályfőnökök. pszichológus összehangolt munkája jellemzi.

A szociális hátrány mielőbbi feltárása és megoldása

- ✚ a tanulók, szülők - nevelők személyes kapcsolatának kialakításával,
- ✚ a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal történő szoros kapcsolattartás útján,
- ✚ a gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenységen keresztül,
- ✚ drog és bűnmegelőzési programok szervezésével,
- ✚ felvilágosító munka végzésével a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson,
- ✚ pályázatok figyelése, és pályázatokon történő részvétel útján,
- ✚ pályaaorientációs tevékenységen keresztül,
- ✚ esetmegbeszélések formájában kívánjuk megvalósítani.

Az anyagi támogatás formái

- ✚ tanulmányi kirándulások támogatása,
- ✚ kedvezményes étkezési támogatás,
- ✚ taneszköz vásárláshoz nyújtott támogatás (ingyenesség, vagy hozzájárulás),
- ✚ táborozási hozzájárulások,
- ✚ helyi, regionális, országos támogatások megszerzésére ösztönzés, pályázatokon történő részvétellel
- ✚ alapítványi támogatás

- ✚ az esetleges juttatások elosztási alapelveinek és eljárásainak a kidolgozása.

Intézményi szociális munkás és az iskolapszichológus szerepe

- ✚ a gyermekekkel és szülőkkel való közvetlen foglalkozás az iskolában az igazgatóval egyeztetett munkabeosztás szerint
- ✚ a pedagógussal a gyermekek ügyében folytatott konzultáció;
- ✚ a gyermekek ügyében a szülővel folytatott konzultáció;
- ✚ a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben,
- ✚ kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit,

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókra vonatkozó intézményi stratégia

A minden félév során elkészített adatszolgáltatásban érintett tanulóink tanulmányi munkáját folyamatosan figyelemmel követjük, havi értekezleteken kitérünk iskolai életükre, s az alábbi beavatkozásokat tesszük meg:

- ✚ felzárkóztatás;
- ✚ iskola-szülő kommunikáció gyakoriságának növelése;
- ✚ egyéni fejlesztés;
- ✚ differenciálás.

24 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elv

24.1 A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek a következők.

A magatartás értékelésének elvei

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

- ✚ Példás a tanuló magatartása akkor, ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- ✚ Jó a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- ✚ Változó a tanuló magatartása akkor, ha a házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával zavarja az órákat.
- ✚ Rossz a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intót, megrovást, igazgatói intést.

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- ✚ A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- ✚ Minél többször éljünk a tanuló megdicséretének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!
- ✚ Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét feltétlenül mérlegeljük a konferencián!

24.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- ✚ Példás annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
- ✚ Jó annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.
- ✚ Változó annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- ✚ Hanyag annak a tanulónk a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

24.3 A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Dicséretben részesülhet az a tanuló, aki

- ✚ példamutató magatartást tanúsít,
- ✚ folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- ✚ az iskola és az osztály érdekében közösségi munkát végez,
- ✚ eredményesen szerepel tanulmányi, sport és kulturális versenyeken,
- ✚ hozzájárul az iskola hírnevének öregbítéséhez.

Büntetésben részesülhet az a tanuló, aki

- ✚ tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- ✚ megszegi a házirend előírásait,
- ✚ rongálja az iskola berendezési tárgyait,
- ✚ akarattal kárt okoz társai testi épségében és tulajdonában,
- ✚ igazolatlanul hiányzik,
- ✚ agresszíven, durván viselkedik társaival,
- ✚ tiszteletlen a felnőttekkel szemben.

A dicséret formái

A büntetés formái

<ul style="list-style-type: none"> ✚ szóbeli dicséret<ul style="list-style-type: none"> ▪ osztályfőnöki órán, szaktárgyi órán az ▪ osztályközösség előtt ▪ iskolai összejövetelen az egész közösség előtt ✚ írásbeli dicséret<ul style="list-style-type: none"> ▪ osztályfőnöki (ellenőrző, napló) ▪ napközis nevelői (ellenőrző, napló) ▪ szaktanári (ellenőrző, napló) ▪ igazgatói (ellenőrző, napló)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ szóbeli figyelmeztetés ✚ írásbeli figyelmeztetés szaktanár által ✚ írásbeli az osztályfőnök által:<ul style="list-style-type: none"> ▪ figyelmeztetés ▪ intés ▪ rovás ✚ írásbeli az igazgató által:<ul style="list-style-type: none"> ▪ figyelmeztetés
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ▪ tantestületi (bizonyítvány, törzslap) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intés ▪ rovás ✚ írásbeli a nevelőtestület által: <ul style="list-style-type: none"> ▪ figyelmeztetés ▪ intés ✚ fegyelmi büntetések: <ul style="list-style-type: none"> ▪ megrovás; ▪ szigorú megrovás; ▪ meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetve megvonása (pl.: eltiltás iskola rendezvényről, tanulmányi kirándulásról stb.) ▪ áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz vagy iskolába.
---	---

24.4 A jutalmazás formái

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- ✚ szaktárgyi teljesítményért,
- ✚ példamutató magatartásért,
- ✚ kiemelkedő szorgalomért,
- ✚ példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet vagy könyvjutalmat kaphatnak.

24.5 Az intézményben kiosztható díjak

A díjakat a nevelőtestület ítélni oda a tanulók számára, egyhangú vagy minősített többségi döntéssel. A díjak kiosztása tanévzáró ünnepélyen nagy nyilvánosság előtt történik, nyolcadikos tanulók esetében a ballagási ünnepélyen.

A díjak kiosztására javaslatot tehetnek:

- ✚ osztályfőnök
- ✚ Diákönkormányzat képviselője
- ✚ nevelőtestület tagja

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülhetnek.

Az iskolai szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet vagy könyvjutalmat kaphatnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helyállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásban kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Az Év Tanulója-díj

Oklevelet és pénzjutalmat kap az a tanuló, aki egész tanévben egyenletes és kimagasló tanulmányi és közösségi munkát végzett, kiemelkedő volt a magatartása

Herman – díj

Oklevelet és pénzjutalmat kap az a felső tagozatos tanuló, aki példamutató környezettudatos magatartást tanúsít a tanévben. A díj odaítélésekor figyelembe vesszük a „zöld pontok” számát

Kis Herman-díj

Oklevelet és pénzjutalmat kap az az alsó tagozatos tanuló, aki példamutató környezettudatos magatartást tanúsított a tanév során. A díj odaítélésekor figyelembe vesszük a „zöld pontok” számát

Iskoláért-díj

Oklevéllel és pénzjutalmat kap az a tanuló, pedagógus vagy szülő, aki a tanévben vagy több éven át folyamatosan kiemelkedő, az iskola hírnevének emelésére, tevékenységének támogatására vonatkozóan kiemelkedő munkát végzett.

Felsőpakony Jövőjéért Egyesület díja

Tehetsége kibontakoztatása céljából oklevelet és pénzjutalmat kap az a jó vagy kiváló tanulmányi eredményt elért tanuló, aki a tanévben kiemelkedő közösségimunkát végzett, szorgalmával példát mutatott.

24.6 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

A mai, állandóan változó világunkban kiemelten fontos szerepe és felelőssége van minden oktatási intézménynek, a nevelő- és oktatómunkát végző pedagógusoknak. Ennek szellemében alakítottuk iskolánk nevelési célkitűzéseit, fogalmaztuk meg pedagógiai programját. Teljesítményorientált világunkban a nevelés az a terület, amelynek eredményességét nem lehet közvetlenül, azonnal mérni. A nevelés hosszú távú folyamat, amely az iskola, a szülő és a társadalom kölcsönhatásában valósul meg.

Azt valljuk, hogy az ember értékét nemcsak a teljesítménye határozza meg. Az elsajátítandó ismeretek nyújtása mellett a tanulók teljes személyiségét igyekszünk formálni. A gyermeki személyiség fontos összetevője a szorgalom, a kitartás, a tisztességes munka, a becsületesség, mely a későbbi felnőtt életének is meghatározója lesz.

Úgy gondoljuk, hogy a szülő „legdrágább kincse a gyermek”, melynek nevelését, személyiségének formálását közösen kell végeznünk. A nevelés a szülőkkel vállalt közös felelősség, ezért az iskola és a szülői ház kapcsolattartásának alapja a kölcsönös bizalom, az együttműködés lehet.

25 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulók minden tanítási órán kapnak az aktuális tananyag elmélyítését, begyakorlását szolgáló szóbeli és / vagy írásbeli feladatokat.

A házi feladatok - mind a szóbeli, mind az írásbeli - a tanítási órán feldolgozott ismeretek gyakorlását, elmélyítését szolgálják. A kötelező házi feladat érdemjeggyel történő minősítése nem elfogadható, azonban a kiemelkedő munka, (pl. önálló gyűjtőmunka) szaktanári dicsérettel, érdemjeggyel jutalmazható.

- ✚ A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- ✚ Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- ✚ A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1,5-2 óránál.

Hét közben a folyamatos gyakorlás érdekében írásbeli, és szóbeli házi feladat adását fontosnak érezzük. Ennek igazodnia kell az életkorhoz.

A hétvégi házi feladat különösen a kevés óraszámú tantárgyak esetében fontos, hiszen a felkészülést meg kell erősíteni a következő óra előtt is.

Az egész napos osztályban hétvégére házi feladat nem adható.

Az év hosszú szünetei (őszi-, téli-, tavaszi szünet) a pihenést szolgálják, így arra házi feladatot nem adunk.

25.1 A feladat kijelölése

- ✚ Tankönyvből, munkafüzetből, feladatgyűjteményből, segédkönyvekből történhet,
- ✚ Lehet önálló gyűjtőmunka,
- ✚ A szaktanár által összeállított feladatokból.

25.2 Az otthoni munkához nyújtott segítség

- ✚ Kérdések,
- ✚ Órai vázlat,
- ✚ Digitális tananyag ajánlás.

25.3 Az elvégzett feladatok ellenőrzése és ellenőrzésének elvei

Az ellenőrzése történhet:

- ✚ Egyénileg, csoportban, frontálisan, szóban, írásban.

Elvei:

- ✚ A házi feladatokat minden tanulónak el kell végeznie. Az a tanuló, aki rendszeresen nem végzi el feladatát szaktanári bejegyzésben részesül.
- ✚ Alapelv: a feladatok minőségi és mennyiségi ellenőrzése.

26 A tanulók magasabb évfolyamba lépésének szabályai

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból - legalább elégséges osztályzattal - a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. *Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét - neki felróható vagy fel nem róható okokból - nem teljesítette.*

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

27 Az iskolában alkalmazott tipikus módszerek

Tematikus napot tartunk minden tanévben az Állatok világnapja alkalmából és Egészségnapokon. Több tantárgy esetében **témanapon** vesznek részt tanulóink. Tanóráinkon alkalmazzuk a **kooperatív** tanulás lehetőségeit.

27.1 Projektoktatás

A projektmódszer, mint önálló tanulási egység középpontjában egy probléma áll, melynek feldolgozása komplex módon történik. A feladat a probléma megválasztása mellett a lehető legtöbb vonatkozásának feltérképezését követő kidolgozása. A végrehajtandó feladatok sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz szükséges hozzájárulás sokféleségét.

A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, életközeli problémákból indít, a résztvevők tapasztalataira épít.

Az iskolai életet és a hagyományos oktatási folyamatot teszik változatosabbá a projekt napok, melyek tanulási és szórakozási alkalmak is egyben. Projektjeink időtartama 1 héttől több hétig tarthat, melyeket az éves munkatervben és a tanmenetekben dokumentálunk.

A projekt formában megtartható foglalkozások:

- témahetek;
- hagyományban élünk hagyományörző napra épülő projekt;
- erdei iskola;
- egészségnapra épülő projekt;
- a víz világnapjára és a Föld napjára épülő projekt;
- családi nap.

28 Sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenység

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása integrált módon történik. A szakértői véleményben meghatározott óraszámban gyógypedagógus fejleszti a tanulókat egyéni vagy kiscsoportos környezetben. A gyógypedagógus szoros kapcsolatot tart a szülőkkel, szaktanárokkal és az osztályfőnökkel. Minden tanuló fejlesztésére egyéni fejlesztési terv készül.

Legfontosabb feladatok:

- ✚ érintett tanulók korai kiszűrése a sajátos nevelési igény jogosultságának mielőbbi megállapítása, illetve változása céljából
- ✚ felülvizsgálati idők, adatok egyeztetése, indítása, szülők értesítése
- ✚ egyéni fejlesztési terv készítése, és fejlődési napló vezetése
- ✚ szülők segítése, megfelelő tanácsadással, otthoni fejlesztésekkel, órai látogatások rugalmas szervezésével
- ✚ egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció megszervezése a rehabilitációs szakértői vélemények alapján
- ✚ tanulóink rehabilitációs, rehabilitációs óráinak rugalmas időbeosztása
- ✚ a tanulókra nehezedő többlet terheket egyéni intenzív és hatékony motivációval, hangulati elemekkel könnyíteni.
  - ✚ integrálás elősegítése a tanulót oktatók munkájának összehangolásával szakmai megbeszélésekkel
  - ✚ a sajátos nevelési igény céljából eredő hátrány csökkentése
  - ✚ hátrányos helyzet lehetséges felszámolása, a sérülések korrekciója, kompenzálása

- ✚ személyközpontú, egyéni fejlesztési terv alkalmazása
- ✚ tanulók bizonyos értékelési módszerek alóli mentesítések érvényesítése
- ✚ tárgyi eszközök megteremtése
- ✚ napközi, tanulószobai foglalkozás maximális igénybevétele
- ✚ továbbtanulás segítése, irányítása

28.1 A tanulásban akadályozott, tanköteles korú tanulók alapozó nevelése az általános műveltség megalapozása.

- ✚ a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek használata
- ✚ megfelelő tanterv, tanmenet kiválasztása, tanulóval együtt dolgozó pedagógusok szakmai együttműködése
- ✚ integrációs stratégia kialakítása egyénre szabva
- ✚ az egész személyiség (az értelem, érzelem, a fizikum, a jellem) harmonikus és differenciált fejlesztése a tanórán, és a tanórán kívüli tevékenységek során.
- ✚ alapvető tanulási képességek fejlesztése, önálló tanulási technikák kialakítása.
- ✚ szociális kompetencia fejlesztése a kompetencia alapú oktatás keretében, tantárgyakba építve.
- ✚ a nem, vagy a kevésbé sérült funkciók továbbfejlesztése.

28.2 Értelmileg akadályozott tanulók

- ✚ az értelmi fejlődés rendellenességeinek korrigálása, a társuló fogyatékoságok korrekciója.
- ✚ az eltérő értelmi fejlődés személyiségkárosító következményeinek megelőzése vagy ellensúlyozása
- ✚ alapvető tanulási képességek fejlesztése, önálló tanulási technikák kialakítása.
- ✚ a társadalmi beilleszkedést segítő szociális képességek, viselkedés-és magatartásformák kialakítása, fejlesztése, a pályaválasztás elősegítése, pályaaorientáció.
- ✚ életpálya építési kompetencia fejlesztése a kompetencia alapú oktatás keretében, tantárgyakba építve.
- ✚ szociokulturális környezetből adódó hátrányok leküzdése, felzárkóztatás
- ✚ A munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismeretek nyújtása, önálló életvezetési technikák elsajátítása.

Az 1-4. évfolyam kiemelt fejlesztési területei

Megismerő tevékenységek fejlesztése

- ✚ Érzékelés: tárgyak, személyek, jelenségek felismertetése, megnevezése.
- ✚ Összehasonlítás: tárgyak, képek, jelenségek összehasonlítása tulajdonságaik alapján, hasonlóság, különbözőség észre vetetése.
- ✚ Differenciálás: jellemző jegyek alapján tárgyak jelenségek megkülönböztetése, csoportosítása.
- ✚ Emlékezet: tárgyak, cselekvések, történések stb. egymásutánosságának megjegyzése, felsorolása stb.
- ✚ Figyelem: utasításokra, cselekvések végrehajtására.

A motoros képesség fejlesztése

- ✚ Mozgások, testrészek érzékelése különböző helyzetben, irányok viszonyítása a saját testhez.
- ✚ Finom és nagymozgások gyakoroltatása.
- ✚ Mozgás, egyensúlyozás.

Tér és időbeli tájékozódás

- ✚ Térbeli helyzetek és megnevezésük.
- ✚ Időbeli tájékozódás: időpont, napok stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése:

- ✚ Beszédre való késztetés.
- ✚ Helyes beszédtechnika kialakítása.
- ✚ Szókincs gyarapítása.
- ✚ Olvasási nehézségek leküzdésének segítése.
- ✚ Írásmozgás fejlesztése, gyakoroltatása.

Szociális készségek fejlesztése

- ✚ Társas kapcsolatok kialakításának segítése. Viselkedés, önfegyelem.
- ✚ A szociális hátrányból eredő szokások korrigálása.
- ✚ Szociális kompetenciák: tolerancia, empátia, együttműködés, problémamegoldó képesség.

Az 5-8. évfolyam kiemelt feladatai

- ✚ Szociális kompetencia, életpálya építési kompetencia fejlesztése.
- ✚ Gondolkodási, tanulási és a kommunikációs képességek korrigálása.
- ✚ Gondolkodás képességek fejlesztése: A korábban és az újonnan szerzett ismeretek közötti kapcsolatok megteremtése.
- ✚ Lényeges jegyek kiemelése, összehasonlítás, differenciálás, viszonyítások.

Tanulási képességek fejlesztése

- ✚ Szándékos és önálló tanulás.
- ✚ Önálló tanulási módszerek.
- ✚ Önellenőrzés képessége.
- ✚ Kitartás, újrakezdés, a kudarc leküzdése.

Kommunikációs készség

- ✚ Az összefüggő beszéd készségének tovább fejlesztése, gyakoroltatása, javítása.
- ✚ Olvasott szövegek értelmezése.
- ✚ Helyesírási hibák javítása.

2. Értelmileg akadályozott tanulók általános iskolája (1-8.) évfolyam

- ✚ Az értelmileg akadályozott, tanköteles korú tanulók nevelése –oktatása, az általános műveltség elemeinek elsajátítása, illetve elsajátítására való törekvés.

- ✚ Az egész személyiség (az értelem, érzelem, fizikum, a jellem) harmonikus és differenciált fejlesztése a tanórán, és a tanórán kívüli tevékenységek során, a testi-lelki egészség harmóniájának kialakítására való törekvés.
- ✚ Az értelmi fejlődés rendellenességeinek, a hátrányosan működő képességeknek a korrekciója, a társuló fogyatékoság korrigálása.
- ✚ A nem, vagy a kevésbé sérült funkciók továbbfejlesztése.
- ✚ A szocializációt segítő képességek (együttműködés, alkalmazkodás, normakövetés, szabályok betartása, önellátás, önkifejezés stb.) fejlesztése, a képességek kialakítására való törekvés.
- ✚ Egyszerű munkatevékenységek elsajátításának segítése a termelőmunkába történő bekapcsolódás támogatása a pályaválasztás elősegítése, pályaeorientáció.

28.3 A szakmai alapdokumentumban meghatározott SNI típusra vonatkozó fejlesztő program

Iskola szakmai alapdokumentumában meghatározottak szerint a következő fogyatékossgal élő tanulókat látjuk el:

1. mozgásszervi fogyatékos,
2. beszéd fogyatékos;
3. halmozottan fogyatékos;
4. autizmus spektrumzavar;
5. egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők;
6. értelmi fogyatékos
  - a. enyhe értelmi fogyatékos,
7. érzékszervi fogyatékos
  - a. hallási fogyatékos,
  - b. látási fogyatékos tanulók ellátása.

A tanulók ellátása minden esetben gyógypedagógus közreműködésével és a fogyatékossg típusának megfelelő szakemberek bevonásával valósul meg.

28.4 A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének és oktatásának helyi tanterve

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei útmutatásai a követendők.

29 Iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Szükség esetén

- különbözeti vizsgával,
- egyéni segítségnyújtással,
- türelmi idő biztosításával
- évfolyamismétléssel

MELLÉKLETEK

I. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

*„ Szeresd egészségedet, mert ez a jelen.
Védd a kisgyermekét, mert ez a jövő.
Őrizd szüleid egészségét! - mert
A múlton épül fel a jelen és a jövő.”
(Bárczi Gusztáv)*

A WHO egészségdefiníciója azt hangsúlyozza, hogy az egészség nem pusztán a betegségek hiánya, hanem testi-lelki és társadalmi jóllét, mely a fenntartható fejlődésnek is egyik elengedhetetlen alapfeltétele.

Az elmúlt évek népegészségügyi adatai azt mutatják, hogy már az általános iskolában szükséges egy olyan egészségnevelési stratégia kidolgozása, megvalósítása, amely az általános értékek átadásán, tudatosításán túl, igazodik a helyi adottságokhoz és az intézmény saját iskolahasználói köréhez.

Helyzetkép

Az, hogy a diákok mit tartanak, értékek az elsősorban a családtól függ, természetesen az iskola ezt bizonyos mértékben befolyásolni tudja.

Községünk földrajzi adottságából adódóan tanulóink természet közeli életet élnek. Ez jótékony hatással van mind az egészségükre, mind a természetről alkotott képükre, ismereteikre.

A napjainkra jellemző kortünetek, amelyek a zaklatott, túlhajszolt életmód velejárói a családok mindennapjaiban, tanulóink életében – a rendszertelen táplálkozás, a szenvedélybetegségek, az inaktív életmód, a deviáns hatások-indokolják az egészségnevelési program létjogosultságát.

Belső erőforrások

Az iskolában jelenleg a tantestület körülbelül egyharmad része foglalkozik intenzíven egészségnevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül is. Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak. Ők azok, akik az egészségfejlesztő csoport tagjai:

- ✚ az iskolaigazgató (mindenben támogatja az egészségnevelési programokat, értékeli ezt a tevékenységet, aktívan részt vesz az egyes programokban)

- ✚ a testnevelő tanár (koordinálja az egészségnevelési programokat, kapcsolatot teremt a külső támogatókkal)
- ✚ a diákönkormányzat vezetője (napi kapcsolatot tart a tanulókkal, ezért az egyedi problémákat azonnal tudja kezelni)
- ✚ a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök (Biztosítják a kapcsolatot a szülőkkel)
- ✚ a biológia tanár (összehangolja, értékeli a munkákat)

Természetesen valamilyen formában minden nevelő, minden technikai dolgozó részt vesz az egészségnevelési program megvalósításában.

Külső erőforrások

Iskolánk széles kapcsolatrendszerrel működik, de ezt több irányba szeretnénk még bővíteni. Kapcsolatot tartunk a következő intézményekkel, szervezetekkel:

- ✚ Monori Tankerületi Központ: A fenntartóval való kölcsönös együttműködés az egészségnevelési programunk megvalósításában is fontos. Célunk, hogy a kötelező támogatásokon túl is segítséget kapjunk az iskolai egészségnevelési programokhoz
- ✚ ÁNTSZ (egyik feladata az iskola ellenőrzése egészségügyi szempontból. Javaslatukra, véleményükre továbbra is építeni kívánunk)
- ✚ Rendvédelmi szervek (gyermekvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani)
- ✚ Civil szervezetek (A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik munkánkat. A tanárok egyénileg is alakítanak ki kapcsolatokat az egyes civil szervezetekkel)
- ✚ Lelkipásztorok (a lelki egészség területén nyújtanak segítséget)
- ✚ Nevelési tanácsadó (Szakmai tanácsokkal látnak el bennünket a gyermekvédelmi munkában)
- ✚ Könyvtár (a szakirodalommal való ellátást biztosítja)
- ✚ Szülők (Tevékenyen részt vesznek az egészségnevelési programokban)
- ✚ Mentálhigiénés tanár (Szakmai kompetenciájával segíti tevékenységünket)
- ✚ Más közoktatási intézmények (tapasztalatcserék során képet kaphatunk a tevékenységükről)
- ✚ Agora újság (az információnyújtás fontos eszköze)

Anyagi erőforrások

- ✚ Költségvetés
- ✚ Egyenlő Esélyt Közalapítvány
- ✚ Pályázatok

Jövőkép, célok

Az *egészségnevelés* célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektív módon felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját. El kell érni, hogy alkalmazzák a tanultakat: tegyenek saját egészségük érdekében.

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit:

- ✚ az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- ✚ az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;

- ✚ az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit
  - alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás;
- ✚ a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Az egészségvédelem kiemelt témakörei:

- ✚ az életkorral járó biológiai-, életmódi tennivalók;
- ✚ a társkapcsolatok egészségi, etikai kérdései;
- ✚ az egészségre káros szokások (helytelen táplálkozás, inaktív életmód);
- ✚ az antihumánus szenvedélyek, drog prevenció;
- ✚ az egészséges életvitelhez szükséges képességek, a személyiség fejlesztése;
- ✚ az egészségérték tudatosítása
- ✚ a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepe;
- ✚ az egészségtudatos létehez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram;
- ✚ a fittség megőrzése;
- ✚ a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepe;
- ✚ a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérése.

Hosszú távú célok

- ✚ A helyi adottságainkat figyelembe vevő, az iskolahasználókhöz igazodó program megvalósítása, amely azt eredményezi, hogy olyan testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges tanulók hagyják el iskolánkat, akiknek a későbbiek során életformájukká válik az egészséges életmód.
- ✚ Az egészségnevelési és környezeti nevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

Középtávú célok

- ✚ Az iskolaudvar további rendezése (padok, játékok kihelyezése, zöldítés),
- ✚ Iskolánk ellátása drogügyi prevenciók szakemberrel,
- ✚ Multimédiás módszerek alkalmazása a szakórákon,
- ✚ Évente legalább egy tanár továbbképzése az egészségnevelés területén,
- ✚ A számítógép felhasználása a tanórákon

Rövid távú célok

- ✚ A tantestület minél több tagjának megnyerése az egészségnevelési munkához
- ✚ Tantárgyközi kapcsolatok erősítése, különös tekintettel az egészségnevelésre
- ✚ Hagyományok ápolása
- ✚ Tanórán kívüli szakórák szervezése meghívott szakemberekkel (pl. Dietetikus, KRESZ-
oktató)
- ✚ Gyógyösvény létrehozása
- ✚ Egészségvédelemmel kapcsolatos versenyekre felkészítés

- ✚ Az egészségtudatos, fizikailag aktív –egészségmegőrzésre épülő –motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- ✚ A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása

Tanórai és tanórán kívüli egészségnevelés

Iskolánkban az egészségneveléssel kapcsolatos ismeretek, tevékenységformák átadása nem önálló tanórai keretben történik, hanem az egyes tanórákba építve. A következő táblázat azt mutatja, hogyan építjük be ezt a témakört az egyes tanítási órákba, illetve tanítási órán kívüli tevékenységekbe:

	Egészségnevelés tartalmú tantárgy: környezetismeret, testnevelés, technika,	Egészségnevelést nyomokban közvetítő tantárgy: rajz, ének, matematika, magyar	Egyéb megoldás: egészségnap-egészség hét, napközis foglalkozás, tanulmányi kirándulás
1. osztály	Önismeret fejlesztése. Mozgás és higiéné. Szűkebb és tágabb lakóterem. Mozgás és mosdás. Tisztálkodás otthon és az iskolában. Kézmosás. Tisztálkodás kirándulások alkalmával. Cipőpucolás: csak ha jön a Mikulás? Helyes táplálkozás. Foglalkozások: orvos és védőnő, szerepük az egészségvédelemben	Rajzoljuk le a családot. Rajzoljunk gyümölcsöket, Számoljunk gyümölcsökkel. Mértékegységek: mérés, élelmiszerek csomagolása (higiénia). Dalok: <ul style="list-style-type: none"> - Csicszeriborsó(hüvelyesek szerepe) - Hej, a sályipiacon(Mit árulnak? Mit vegyünk?) - Körtéfa (gyümölcsfák, gyümölcsök) - Meseolvasás, feldolgozás: - Az állatok vitája(Mi a legfinomabb télen?) - A róka meg a holló(Sajt- és tejtermékek fogyasztása) - Teríti a lány (tisztaság) - Mit mos, mit mos?(tisztaság) - Fehérliliomszál(tisztaság, tisztálkodás) 	Szájhigiéné: fogmosás, Táplálkozás: gyümölcs, zöldség minden nap. Napirend. Évszaknak megfelelő gyümölcsök gyűjtése. Mindennapos gerinctorna. Gyalogtúrák a környéken
2. osztály	Háziállat: tartás és gondoskodás. Az utca ahol lakom. Tisztaság és környezetvédelem(névadó megismerése). Hogyan őrizheted meg egészségedet? Gyógynövények, gyógyteák. Egészségügyi dolgozók	Lerajzolom a lakásunkat(házunkat, szobámat). Zene és sport. Keressünk az olvasókönyvben: háziállatok és vadon élő állatok. Dalok az állatokról.	Állatkert és növénykert látogatása. Sportdélutánok a családdal. Időjárás megfigyelés. A növények élete: ősz, tél, tavasz.
	Egészségnevelés tartalmú tantárgy: környezetismeret, testnevelés, technika,	Egészségnevelést nyomokban közvetítő tantárgy: rajz, ének, matematika, magyar	Egyéb megoldás: egészségnap-egészség hét, napközis foglalkozás, tanulmányi kirándulás

3.osztály	Az élőlények táplálkozása. A mozgáshiány veszélyei. A barátom és én. Az osztályközösség élete. A nap: napfény- napmeleg. Öltözködés: évszakok	Változó korok és kultúrák. Sportágak lerajzolása. Sportolókról szóló könyvek	Az egészség, mint érték: rajzkiállítás. Gyűjts képeket az egészséges táplálékokról. Sportnapló: mennyit fejlődtem szeptember óta.
4. osztály	Ember és lakóhely. Állat és lakóhely. Szüleim és barátaim. Kapcsolatom társaimmal. Születésnap, névnap: adni jó! Kipróbálok önmagam egy új sportágban. Reggeli – ebéd - vacsora. Napfénytáplálékaink. Gyümölcsök. Mérgező növények. A zöldségfélék- és gyümölcsfélék tartósítási és tárolási módjai. Nyári sportok. Téli sportok. Hová megy a kukásautó? Miért szükséges az egészséges táplálkozás? Életmentő vitaminok. Táplálkozási betegségek. Légúti betegségek. Allergiát okozó növények. Miért kering a vér testünkben?	Fogalmazás írása az egészségről. Sportágak különböző nyelveken. Gyümölcsök és zöldségek neve idegen nyelven. Sport az irodalomban és a képzőművészetben.	Ismered a játékszabályokat?-vetélkedő. Nincs szemét, hulladék! Járj utána: környezetszennyező anyagok a környezetemben. A Természettudományi és a Mezőgazdasági Múzeum meglátogatása. Híres sportemberek. Élősarok kialakítása szakköri foglalkozáson.

	Egészségnevelési tartalmú tantárgy: technika földrajz, biológia, egészségtan	Nem egészségnevelési tartalmú tantárgy, de beépíthető: fizika, kémia, informatika, történelem	Egészségnevelést csak nyomokban közvetítő tantárgy: magyar és idegen nyelv, matematika, rajz, ének	Egyéb megoldás
5. osztály	A víz, a talaj, a levegő védelme. Egészségügyi helyiségek. Balesetek a lakásban(konyha, fürdőszoba). Állatok a lakásban(házilég, gyötrő szúnyog). Textíliák alapanyagai(nedvszívóképesség vizsgálata).	A táplálkozás forrásai, jellege az emberiség történetében. A mozgás szerepe az ókori iskolákban.	Olimpiai és világjátékok zenéje. Híres sportolók szobrai a világban. Percek és másodpercek a futásban és az úszásban.	

6. osztály	<p>Az élelmiszerek tartósítása. Baleseti források a konyhában. Elsősegélynyújtás. A vérzések fajtái. Égési sérülések. Elektromos áram okozta sérülések. Csont-ízületi sérülések. Mérgezések. Gombamérgezés. Az erdők haszna. Viselkedés az erdőben. A mozgás és az egészség. Kisfiúból nagyfiú. Kislányból nagylány. A kamaszkori konfliktusok. Milyen vagyok én? Milyennek látjuk egymást?</p>	<p>Étkezési lehetőségek és szokások a középkorban. A lovagi torna szerepe.</p>	<p>Különböző országok ételei. A fűszerek használata és eredete.</p>	<p>Sportbemutató: próbáld ki! Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan: mit teszünk a környezetünk érdekében?</p>
	<p>Egészségnevelési tartalmú tantárgy: technika, földrajz, biológia, egészségtan</p>	<p>Nem egészségnevelési tartalmú tantárgy, de beépíthető: fizika, kémia, informatika, történelem</p>	<p>Egészségnevelést csak nyomokban közvetítő tantárgy: magyar és idegen nyelv, matematika, rajz, ének</p>	<p>Egyéb megoldás</p>
7. osztály	<p>Személyi higiénia. Bőrápolás. Fogápolás. Érzékszerveink ápolása. A tizenévesek kozmetikája. A tiszta öltözet. Az egészséges táplálkozás. Vitaminok. A gyorséttermek kínálata. Ruházkodás. Textíliák felhasználása.</p> <p>Az egyes kontinensek táplálkozási szokásait-termesztett növények-tenyésztett állatok. Éhínségövezet Afrikában.</p>	<p>Az ipari forradalom és az étkezési szokások, életmód változása. Ásványi anyagok, nyomelemek, rostok, vitaminok. Szerves anyagok bomlása. A passzív dohányzás kémiai összetevői. Fizikai törvényszerűségek a sportban.</p>	<p>A zene szerepe a mindennapokban. Elődeink ételei a magyar irodalomban (Krúdy)</p>	<p>Csodák palotája. Leszoktatom szüleimet a dohányzásról! Tervezz egészséges étlapot! Egészségterv készítése: táplálkozás, mozgás, környezetvédelem</p>

8. osztály	Az alkohol, a drog és a dohányzás hatása a szervezetre. Táplálkozás-energiaforrás. Az emésztőszervrendszer és az anyagcsere betegségeinek megelőzése (fogszuvasodás, bélférgesség, máj-és hasnyálmirigy gyulladás). A légzőszervrendszer megbetegedései.	Milyen anyagok vannak a cigaretta füstjében? Figyelemfelkeltő szórólap készítése szövegszerkesztővel az egészségmegőrzés érdekében. Élelmiszerek-adalékanyagok. Fogyasztóvédelem.	Közös ünnepeink és ünneplésük. A zene, mint az öröm és a bánat kifejező eszköze. A lelkiállapot tükröződése a festészetben. Egészségtartalmú ismeretterjesztő cikkek fordítása.	Fogyatékosok sportja. A másság elfogadása. Egészséges ételek bemutatója és kóstoló. Kortárs segítők
	Egészségnevelési tartalmú tantárgy: technika, földrajz, biológia, egészségtan	Nem egészségnevelési tartalmú tantárgy, de beépíthető: fizika, kémia, informatika, történelem	Egészségnevelést csak nyomokban közvetítő tantárgy: magyar és idegen nyelv, matematika, rajz, ének	Egyéb megoldás
	Elsősegélynyújtás vérzéseknél. A vizeletkiválasztó-szervrendszer betegségei: vese-, hólyagkő, vesegyulladás és megelőzésük. A szabályozó szervrendszer és az érzékszervek leggyakoribb elváltozásai és megelőzésük. Testépítés korlátokkal, szerek nélkül. Tolerancia. Szeretet vagy szerelem. A leggyakoribb nemi betegségek és a nemi úton terjedő betegségek: AIDS, herpesz. Vizeink és a talaj védelme. Élelmiszeripari ágazatok. Fogyasztói szokások.	Életmód-táplálkozás a XX. Században. Jog az egészséges élethez.		Előadása a veszélyes anyagokról. Mindig van alternatíva! Stressz oldás sporttal.

Egészséges táplálkozás

Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos gyermek. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A **kulturált étkezés** lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

Az iskola tágas, világos, megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik, a tanulóknak kb. 40%-a veszi igénybe az iskolában ebédelés lehetőségét.

Iskolagyümölcs program: egyértelműen sikeres.

Iskolatej program: sikere a terméktől függ. A tej kevésbé népszerű, mint más tejtermékek: pl. kakaó, joghurt vagy Túró Rudi.

Nyomon követése: a pedagógusok figyelemmel kísérik e táplálékok napi fogyasztását.

Értékelés: sikeresnek tekintjük e programokat, ha a 10%-nál kevesebb a napi fennmaradó mennyiség.

Napközis nevelőink munkája ezen a területen egyértelműen kiemelkedő.

Egészségnapokat is tartunk rendszeresen, annak ellenére, hogy a szakértők ezt a fajta megoldást – eseti jellege miatt - nem tartják hatékonynak. Különböző sportesemények alkalmával gyakran jutalmazunk gyümölcssel. Osztályfőnöki és technika órákon gyakran beszélünk a reklámok hatásáról az egészséges ételek kiválasztásában, arról hogyan befolyásolják vásárlási szokásainkat.

Technika óra keretében gyakran **készítenek salátákat egészséges ételeket** tanulóink pedagógus irányítása mellett.

A nevelők koordinálják az egészségnapokat. Az egészségnapokról beszámoló és fényképek készülnek, ezek a fényképek felkerülnek az iskola honlapjára.

Mérés: tesztlapok révén. A résztvevők (tanulók, szülők, előadók, pedagógusok) kitöltnek egy erre a célra készített kérdőívet a program sikerességéről.

Értékelés: sikeresnek tekintjük a programot, ha a résztvevők legalább 2/3-a pozitív visszajelzéssel él.

Iskolai büfé

Diákjaink étkezésének egyik meghatározó tényezője lesz az iskolai büfé árukészlete. Fontos, hogy a büfé az iskolára szabottan működő önálló egységként működjön. Kívánatos, hogy a büfében megfelelő tejtermék- és gyümölcskínálat legyen. Mi nevelők, azt szeretnénk, ha a büfében gyümölcsleveket, teákat, friss és aszalt gyümölcsöket, joghurtokat, sajtokat, gabonapelyhes édességeket is lehessen vásárolni.

A büfé kínálatát csak közvetve tudjuk szabályozni.

Mérés: Rendszeresen végzünk felméréseket a szülők és a gyerekek körében arról, hogy mit tartanak egészségesnek, jónak egy iskolai büfében. A felmérések eredményeit összegezzük és ismertetjük a büfé üzemeltetőjével.

Értékelés: jónak tekintjük a büfé kínálatát, ha a válaszadók legalább 2/3-a pozitív visszajelzéssel él.

Nyomon követés: Figyelünk az új termékek megjelenésére, azok népszerűségére és egészségügyi vonatkozásaira.

Veszélyes anyagok és magatartásformák (dohányzás, alkohol, drog, játékszenvedély)

Tanulóink többsége tisztában van az alkohol és a dohányzás káros hatásaival, de sajnos ez önmagában nem elegendő viselkedésük befolyásolására; bizonyos magatartásformák esetében a háttérben meghúzódó motivációk lényegesen erőteljesebbek, elemibbek, semhogy pusztán az ismeretek átadása, kiigazítása révén, ellenükben érdemi változást tudnánk elérni. Az igazi problémák akkor jelentkeznek tanulóinknál, mikor elkerülnek tőlünk és más településen folytatják tanulmányaikat.

Iskolánkban egyaránt figyelmet fordítunk a drogmegelőzésre és a játékszenvedély megelőzésére, illetve befolyásolására. Úgy gondoljuk, hogy a drogprobléma nem individuális jellegű, megoldása a helyi közösség feladata is kell, hogy legyen. Meghatározó a szülői háttér: sajnos nagyközségünkben igen sok a dohányos és a rendszeres alkoholt fogyasztók száma. Egyes szakirodalmak pedig a dohányzást és az alkoholfogyasztást „kapu-drognak” tekintik. Munkánkat segítik a szülők, a Drog Stop Budapest Egyesület, a helyi körzeti megbízott és a helyi lelkipásztor is. Évente neves szakember tart előadást tanulóinknak prevenció programunk részeként. Minden iskolai programunk - kiemelten az egészségnapok - érinti a veszélyes anyagokkal kapcsolatos problémákat, ezáltal prevenció jelleggel is bírnak.

A munkánk során használt módszerek és eszközök:

- ✚ Ciki a cigi program alkalmazása
- ✚ Filmvetítés
- ✚ Előadások tanulóknak és szülőknek
- ✚ Kommunikációs gyakorlatok
- ✚ Szituációs játékok
- ✚ Kérdőív

Ennek a témakörnek a biológia tanár és diákönkormányzatot segítő tanár a felelőse, de az osztályfőnökök sem maradnak ki. A programok bekerülnek az osztályfőnöki tanmenetekbe és a diákönkormányzat munkatervébe.

Mérés: A programok sikerét tesztlapokkal mérjük. Teszteket töltetünk ki diákjainkkal az előadások után közvetlenül illetve tanórákon.

Értékelés: Sikeres a program, ha az előző méréstől jobb eredmény születik.

A barátság, a párkapcsolatok és az emberi szexualitás

Ebben a témában a legnagyobb feladat az osztályfőnökökre, a védőnőre és biológia tanárra hárul. A témák megjelennek az osztályfőnöki tanmenetekben. Megpróbáljuk felvilágosítani a tanulókat a serdülőkori változásokról, mivel az a tapasztalat, hogy a szülők még mindig nem vállalják fel ezt a feladatot. Segítünk a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában. Ezek a problémák halmozottan jelentkeznek táboroztatáskor, az erdei iskolai kirándulásokon. A szexuális felvilágosítás, nevelés elválaszthatatlan része a családi életre nevelés és az AIDS prevenció.

Mérés: A programok sikerét anonim tesztlapokkal mérjük. Teszteket töltetünk ki diákjainkkal az előadások után közvetlenül, illetve tanórákon.

Értékelés: Sikeres a program, ha az előző méréstől jobb eredmény születik

Parlagfű mentesítési program

Allergia. A legtöbb emberre tökéletesen ártalmatlan, hétköznapi anyagok is kiválthatják a túlérzékenységet. Magyarországon az emberek jelentős része allergiás valamire. Ez az ijesztő arány csak az elmúlt évtizedekben alakult ki, és egyre növekszik. Minden tizedik ember a nyár közepétől őszig a parlagfű virágporától szenved. A FVM 5/2001. rendelete is a parlagfű elleni kötelező védekezésről szól. Iskolánkban most már minden évben parlagfű mentesítési hetet tartunk, még a gyomnövény virágzása előtt. A gyerekek kötegekbe rendezve adják le a parlagfüvet, amit ezután megsemmisítünk. A tanulók gyökerestől húzzák ki a talajból a növényt, és nem csak letépkedik a leveleket. A legtöbb tövet összegyűjtő csapat vagy egyén értékes jutalomban részesül az akció végén.

A program felelőse a környezeti-nevelési munkacsoport. Dokumentáljuk az évente összegyűjtött parlagfű mennyiségét.

Mérés: a program sikeréről kérdőívek segítségével tájékozódunk.

Értékelés: sikeresnek tekintjük a programot, ha a felsős tanulók ¼ részt vesz a programban.

Nyomon követés: jegyzőkönyvezéssel.

Balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása

Minden tanévkezdéskor az osztályfőnöki órák az általános balesetvédelmi helyzetek, szabályok ismertetésével kezdődnek. Jegyzőkönyvezzük, hogy minden tanuló megismerte a szabályokat. Szorgalmi évenként legalább egy óra a közlekedés elméletével és gyakorlatával (Biztonságos átkelés az úttesten, gyalogos és tömegközlekedési szabályok, kerékpározás szabályai, útburkolati jelek) foglalkozik. A baleset-megelőzési program fontos része a szakórai balesetvédelem. A legveszélyesebb területek ebből a szempontból a következő órák: kémia, fizika, testnevelés, technika, informatika. Ezekon az órákon folyamatos a tanulók tájékoztatása a szükséges anyagok és eszközök szakszerű, balesetmentes használatáról, a sporttevékenységek sérülések nélküli végzéséről. Az ismereteket érdemjegyekkel jutalmazzuk.

Nem csak tanórákon és tanórákon kívül, hanem külső helyszíneken is folyamatosan foglalkozunk baleset-megelőzéssel (tanulmányi kirándulásokon, erdei iskolákban, nyári táborokban). Itt a felelősség az osztályfőnökökre, a kísérő tanárookra és szülőkre hárul.

Természetesen az előforduló balesetekről jegyzőkönyv készül.

Tanulóink rendszeresen vesznek részt versenyeken, rajzpályázatokon és töltenek ki tesztek. Rendszeresen a Közlekedési Múzeumba és a Magyar Vasúttörténeti Parkba történő látogatások

Egészségtan és biológia órán a gyerekek elsősegély-nyújtási ismeretekre is szert tesznek. A tanár munkáját itt is rendszeresen segíti a védőnő. Az ismeretek megfelelő elsajátításáról az érdemjegyek árulkodnak.

Mérés: rendszeresen mérjük a gyerekek felkészültségét balesetvédelmi ismeretekből.

Értékelés: sikeresnek tekintjük a balesetvédelmi oktatást, ha évente egy-két olyan baleset történik, mely elkerülhetetlen vagy kivédhetetlen.

Nyomon követés: jegyzőkönyv alapján.

Mindennapos testnevelés

Az egészséges életmód egyik alapfeltétele a mozgás. Az iskolai testnevelés és sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető. Annak érdekében, hogy az

egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi szempontokat vettük és vesszük figyelembe:

- + minden gyermek minden nap részt vehet a testmozgás-programban;
- + minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- + minden testnevelés órán van gimnasztika, benne a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző gyakorlat;
- + a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire;
- + megteszünk mindent, hogy a testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelentsen minden tanulóknak;
- + a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek a testmozgások során;
- + a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmazzon.

A gyermekek mozgásigényének kielégítésére iskolánkban egy tornaterem és egy nagy iskolaudvar (mely télen korcsolyapályává alakítható) áll rendelkezésre. Sportköreinket az adott tanév eleji igényfelmérés alapján szervezzük. A felmérő lapokat megőrizzük tanév végéig. A szakköri naplókban dokumentáljuk az év során elvégzett munkát.

A mindennapos testnevelés érdekében a következő programok működnek intézményünkben: a tanterv által javasolt délelőtti 5 testnevelés óra keretében heti 1 órában népi játék oktatásban részesülnek alsó tagozatos-, heti 1 óra úszásban pedig 4. és 5. évfolyamos tanulóink.

Tanórán kívül a következő sportágak közül választhatnak tanulóink:

- labdarúgás, kosárlabda, röplabda, tollaslabda, asztalitenisz, sakk, úszás, birkózás, karate, aerobik,
- napközis tanulóink a napközis foglalkozások keretében vesznek részt sportfoglalkozáson
- szakköri foglalkozások mellett tanulóink rendszeresen részt vesznek sportversenyeken is
- évente két alkalommal vesznek részt tanulóink iskolai futóversenyen.

A futóversenyek felelőse alsó tagozaton a munkaközösség-vezető, felső tagozaton a testnevelés tanár. A futóversenyekről és más mozgásos eseményekről beszámolók készülnek, fotók.

A tanulók fizikai állapotának mérése és minősítése

A felső tagozatos tanulók minden évben NETFIT mérésben vesznek részt. A mérés eredményeit fejlesztési célokra is hasznosítjuk:

Az oktatás területén

- + Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése és tudatosítása
- + Az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése során, értékelés és minősítés.
- + A rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása.

Az egészségügy területén

- A testnevelők által mért adatok ismeretében az iskolaorvos és védőnő felvilágosítást kapnak a tanulók fizikai állapotáról az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek alapján, segítve ezzel a gyógyítást és a betegségek megelőzését.
- Az egyéni adatlapokat, osztályonkénti bontásban a vizsgálatot elvégző tanár kezeli, hiszen az egészség megőrzéséhez szükséges fizikai állapot elérésének és megtartásának módját (a változás/fejlődés nyomon követésével, az esetleges hiányosságok feltárását és annak felszámolási módját) legegyszerűbben egyéni nyilvántartással lehet figyelemmel kísérni. A fizikai állapot mérése önmagában nem cél, hanem diagnosztizáló eszköz.

Az iskola egészségügyi szakemberei: védőnő, iskolaorvos

A iskolaorvos és a védőnő közösen végzi a komplex szűrővizsgálatokat mindegyik osztályban.

Korcsoport(osztály)	Szűrések
5.,7.	Látásélesség
7.	Színlátás
7.	Hallásvizsgálat
1.,3.,5.,7.	Golyvaszűrés
1.,3.,5.,7.	Mozgásszervek, orthopédia: gerinc, lúdtalp, súly- és magasságmérés
1.,3., 7.	Vérnyomásmérés,
1.	Rejtett heréjűség, fitymaszkület
8.	Tüdőszűrés

Egyéb szűrések: kardiológiai (szívzörej)

Tisztaságvizsgálat (szeptember, január, április, de ha szükségeses, akkor máskor is)

Korcsoport	Védőoltások
6. osztály	DI-TE
6. osztály	MMR
8. osztály	Hepatitis
1. osztály	DPT III. oltások számonkérése

Egyéb: a szakrendelésre küldöttek leleteinek begyűjtése

Gyógytestnevelési besorolások

Előadások: Táplálkozás (5.-6. osztály)

Felvilágosító előadás (6. osztály)

Légúti megbetegedések és ellenük való védekezés

Családalapítás, családtervezés (8.osztály)

Tanácsadás: Menstruáció

Életmód

Étkezés

Működik az *anonim tanácsadás*, amikor név nélkül is kérhetnek az iskolások tanácsot telefonon.

Iskolafogászat: 1-8. évfolyamon évente vesznek részt tanulóink iskolafogászati ellenőrzésen.

Céljaink megvalósítása csak akkor lehetséges, ha helyes a kiválasztott program, cselekvéssorozat, feladatsor. A feladatok befejezése után szükséges újabb felméréssel (pl. kérdőíves) megtudni, milyen területen értünk el eredményt, hol tapasztalható visszalépés, melyek a leginkább problematikus területek az iskola mindennapi működésében, mely részfeladatot kell átgondolni és újból végrehajtani és az iskolai egészségfejlesztési tervben arra kiemelt figyelmet fordítani. Az elemzés alapján pedig további célokat fogalmazunk meg.

II. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

A környezeti nevelés

A környezeti nevelés fogalma

„Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő ill. élettelen környezettel;

- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére;

- felkelti az igényt, képessé tesz:

a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására;

Összefüggő rendszerben történő értelmezésére; a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére;

a problémák megkeresésére, okainak megértésére;

kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ez által a lehetséges megoldások megkeresésére;

az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben;

a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.”

(KöNKomP, 2004)

„A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétűkapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében.

A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.

(IUCN, 1970)

Az alapelveket szabályozó jogi háttér

„Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.”

Helyzetelemzés, helyzetkép

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások

ISKOLÁN BELÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- **Tanárok.** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak.
- **Diákok.** Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoporthoz.
- **Tanárok és diákok.** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a hulladékgyűjtési akciónak, valamint a nyári táborozásnak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

- **Tanárok és szülők.** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amint iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – részben a családok maguk biztosítják.
- **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak.** Az iskola technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskola adminisztráció területén fontos feladatuk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtsük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront.

ISKOLÁN KÍVÜLI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- **Fenntartó.** Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának a feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.
- **Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.** A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé, tartalmasabbá teszi a különböző intézmények látogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő.
- **Civil szervezetek.** A civil szervezetek programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel.
- **Hivatalos szervek.** A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.
- **Iskolai büfé.** Iskolánkban jelenleg nem működik büfé, az épülete most készült csak el. Kívánatos annak felmérése, hogy az egészséges táplálkozás érdekében mi legyen a büfé kínálata. A tanulók és a tanárok körében ezt az iskolai diákönkormányzat, a szülők közt az iskola szülői munkaközössége végzi el. Az eredmény ismeretében az iskolavezetés megbeszélést folytat a büfé működtetőjével.

Anyagi erőforrások

SAJÁT ERŐFORRÁSOK

Saját bevétel. Az iskolának teremkiadásból van saját bevétele, melynek összege változó. Az iskolai beszerzési egyeztetések során határozzuk meg, mekkora összeg fordítható környezeti nevelési célokra. A tanárok kéréseit összegyűjtve a környezeti munkacsoport vezetője képviseli a megbeszéléseken a környezeti nevelési munka érdekeit.

Az alumínium dobozok, és a vas- ill. papírgyűjtésből származó összeget is a környezeti nevelési céljaink megvalósítására fordítjuk.

Kerékpártároló. Iskolánk kerékpártárolóval rendelkezik, mely segítséget nyújt a kerékpáros közlekedés népszerűsítésében.

KRESZ pálya. 2022 ősze óta telepített KRESZ pályán sajátíthatnak el tanulóink közlekedési ismereteket.

Iskolakert. 2023 tavasza óta iskolakerttel rendelkezünk, melyben osztályaink önálló parcellát művelnek, melyeket a telepített gyümölcsfákkal, szőlővel és dísznövényekkel rendszeresen gondoznak.

KÜLSŐ ERŐFORRÁSOK

Fenntartó. Mivel a fenntartóval történt egyeztetések után az iskola egyik kiemelt nevelési területe a környezeti nevelés, ezért a fenntartó minden évben tanulónként 500 forintnyi összeggel támogatja az iskola környezeti nevelési munkáját. Az összegből a környezeti nevelési munkához szükséges eszköz –és szakkönyvvásárlást, valamint iskolai környezeti témájú versenyek lebonyolítása, jutalmazása lehetséges. A pénzüsszeg felhasználásáról minden tanév elején a környezeti nevelési munkacsoport dönt.

A szociális bizottság – rászorultság alapján – támogatja a tanulók erdei iskolákban és a nyári táborban való részvételét. Az intézménynek írásos kérvényt kell beadnia a támogatás kérésére.

Pályázat. A pályázat-megjelenésének figyelése igazgatóhelyettesi feladat. Az igazgatóhelyettes tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről, segít a pályázatok elkészítésében.

A környezeti nevelés alapelvei, jövőkép, célok

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakítása. Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet – s benne az emberi társadalom – harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma – világszerte, így Magyarországon is – kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjaink a jövőben mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik.

A környezeti nevelés – a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata – kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.

A pedagógiai gyakorlatban kiterjed:

- a testi-lelki egészségnevelésre,
- a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés együttműködés) fejlesztésére
- a mentálhigiénés nevelésre
- a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megővésének céljaival összhangban

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan illeszkedik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és szocializáció sajátosságaira építve történhet az *erkölcs* és az *életviteli szokások* formálása.

A környezeti nevelés minden pedagógus, illetve valamennyi tantárgy feladata.

A tantárgyak tartalmához illeszkedő, ám a hagyományos *tanítási órákon kívüli* iskolai nevelési helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van mindenekelőtt az iskolai szabadidős helyzetekben, a tanulók művészeti, sport, játék és közéleti tevékenységeinek során. Ezek előkészítésekor, megvalósításakor szintén gondolnunk kell a környezeti vonatkozásokra, a környezeti nevelés lehetőségeire.

A *napközis* foglalkozások környezeti nevelési tartalma kifejezett, hiszen a tanulók életviteli kultúrájának, szokásaik alakításának közvetlen nevelési lehetőségei tárulnak fel. A napközi programjaiban helyet kell, hogy kapjanak a környezetfeltáró, érzékenyítő, megőrző programok, ezzel kapcsolatos játékok és cselekvések.

Az *iskolai tehetség gondozás* terén is helyet találhatunk a környezeti nevelésnek. A környezet iránt legfogékonyabb tanulók számára megrendezett versenyekre és vetélkedőkre való egyéni és csoportos felkészülés alkalmas erre.

Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban, a tanítási órákon kívül is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének *ökológiai kultúrája és társas harmóniájának* rendje. Az iskola legfontosabb célcsoportjai a környezeti nevelés terén a tanulók és a családok, a szülők, a helyi közösség tagjai.

Rendszerszemléletre nevelés

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét.

Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása

Nem elegendő a problémák, de még a problémák összefüggéseinek felfedeztetése sem, ha nem alakul ki az a képesség, hogy a problémákra válaszokat keressenek a tanulók. Fontos, hogy az egyes kérdések megválaszolására több alternatíva felállítását igényeljék, s az alternatívák értékelése, ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, megfelelő válasz kiválasztására.

A globális összefüggések megértése

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális problémákká szövődnek össze. Nagyon fontos, hogy ne csak egyenként lássák ezeket a tanulók, hanem azok gazdasági, társadalmi okait is megértsék. Legyenek képesek ezeket az okokat azonosítani saját környezetükben, életükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.

A természet, az élet a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Fel kell fedeztetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

A szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

Alapvető annak a belátása, hogy az ember történelme során nemcsak szembefordult környezetével, hanem számos esetben tudott azzal harmóniában is élni. E harmonikus együttélés eredményeként alakult ki a szerves (organikus) kultúra.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolánkban jelenleg a tantestület közel fele foglalkozik intenzíven környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. Vannak, akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, s vannak akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés olyan területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladunk előre. A további munkában is szükség van az iskolavezetőség, a tapasztaltabb és a fiatal kollegák együttműködésére.

A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai

(Lásd a táblázatban)

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

Tanórán: kísérletek

Az osztályokban történik csapadékmennyiség és minőség meghatározás (savasság), ivóvízminőség meghatározás (keménység, kalória tartalom), talajminőség meghatározás (savasság, foszfát-ion és nitrát-ion jelenléte). Levegővizsgálatot is végzünk évszaknak megfelelően többször egy évben (pollen, por, korom).

Nem hagyományos tanórai keretben

A tanév során a felső tagozatos tanulók többsége erdei iskolában tölt egy hetet. Az osztályok múzeumokba, tájvédelmi körzetekbe látogatnak. Az itt folyó munka a környezeti nevelésünk szerves része. Lovas kultúra oktatása.

Tanórán kívüli tevékenységek, egyéb foglalkozások

Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról. Tanórán kívüli lehetőségeink:

- egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- tanulmányi kirándulások, akadályversenyek;
- kézműves foglalkozások;
- pályázatok, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés;
- „látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, szeméttelép, szennyvíztisztító stb.;
- virágosítás;
- témanap;
- Zöld Napokon;
- tisztasági őrjárat;
- projektnapok iskolán kívüli helyszínein
- lovarda

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben nélkülözhetetlenek a kommunikáció különböző módjai. Ugyanilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy – életkori sajátosságaiknak megfelelően – képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják különböztetni az értektelenektől.

Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára, a kulturált vitatkozásra, a hathatós, tényekkel alátámasztott érvelésre. Végzett munkájukról számot kell adniuk szóban és írásban egyaránt – ez a képesség nélkülözhetetlen napjainkban.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- faliújságon közölt információk készítése;
- kiselőadások tartása szemléltetéssel;
- plakátok készítése, bemutatása;
- cikkek írása a sulis újság zöld rovatába.

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- cikkek írása az „Agora” c. helyi újságba;
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel;
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az önkormányzattal;

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása, értékelése.

Minőségfejlesztés

Az iskolánk környezeti nevelési munkájának mérése, értékelése a meghatározott sikerkritériumok segítségével történik. Az 5. és 8. évfolyam elején helyzetfelmérést végzünk tanulóink környezeti ismereteiről, környezeti attitűdjéről, melynek kiértékelése nyújt alapot a minőségfejlesztéshez.

Konkrét célok

Hagyományok ápolása

- ✚ Herman Ottó napok szervezése az egész iskolai közösség számára;
- ✚ Herman Ottó Általános Iskolák találkozásán való részvétel;
- ✚ évfolyamonként (4-8-ig) erdei iskolai programok vagy témanap szervezése, megvalósítása;
- ✚ az elsős osztályok faültetése;
- ✚ szakköri kiállítások év végén;
- ✚ újrahasznosítható anyagok gyűjtése;
- ✚ veszélyes hulladékok gyűjtése – elhasznált elemek gyűjtése, elszállíttatása;
- ✚ drog-prevenációs program folytatása;
- ✚ osztályfőnöki órák megtartása környezetvédelmi témában;
- ✚ Állatok Világnapja – programok szervezése;
- ✚ Föld Napja – vetélkedők;
- ✚ „Hagyományok napja” tematikus nap szervezése.

Hosszú távú céljaink

- ✚ internetes honlap indítása a környezeti nevelésünkről
- ✚ értékek és kialakított szokások fenntartása, továbbfejlesztése

Középtávú céljaink

- ✚ KRESZ-park kialakítása;
- ✚ a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátíttatása, gyakoroltatása;
- ✚ kerékpártároló bővítése;

Rövid távú célok, feladatok és sikerkritériumok

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A pedagógusok személyes példájukkal legyenek környezettudatos és hiteles terjesztői!	Képzések, szervezése belül, továbbképzések tantestületen	Egyre több tanár vesz részt a programokon. Az iskolai programok tervezésekor szempontra, hogy a lehetőségekhez képest minél

Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági órjártat szervezése. (diákönkormányzat). Szelektív hulladékgyűjtés – egyelőre a papír folyamatos gyűjtése.	környezetkímélőbb legyen a program. Javul az iskola tisztasága. A tanulók és az iskola dolgozói szelektíven kezelik a papírhulladékot. Csökken az elszállított szemét mennyisége.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések és ezek közzlése az iskolai faliújságon.	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	A természetben, környezetben végzett szemlélődés, vizsgálődás, kutatómunka; kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a Jeles napokra”.	Ha ismeri a környezetét jobban szereti, kötődik hozzá és óvja annak értékeit.
Óvják a tanulók környezetüket!	Örökbefogadási akciók: egy-egy fát, területet az udvaron, amit rendszeresen megfigyelnek, gondoznak. Téli madáretetés.	A tanuló kötődik környezete egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát.
A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése.	„Zöld sarok,, kialakítása a könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videó-anyag beszerzése. Internet hozzáférés biztosítása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást és tudja használni a szakirodalmat. Eredményesebbek leszünk a versenyeken.

III. FOGYASZTÓVÉDELMI PROGRAM

Napjaink meghatározó kérdése a fogyasztás /több esetben a túlzott fogyasztás /, s ennek részese a gyermek is, aki sokszor önálló fogyasztóként szerepel a piacon, s nincs birtokában a helyes, jövőtudatos fogyasztói magatartás ismereteinek. Mivel iskolánk jelenleg az Ökoiskola hálózat tagja, valamint hosszú távú célja az, hogy elnyerje az Ökoiskola címet, fontosnak tartottuk, hogy egy programban foglaljuk össze a fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai alapelveket, célokat, feladatainkat.

Az iskolai fogyasztóvédelem főbb alapelvei

- ✚ Minden embernek alapvető joga a szükségleteinek kielégítése, de a helyes fogyasztói magatartást tanulni és tanítani kell. A gyermeknek, mint fogyasztónak meg kell ismernie

az egészségére, testi épségére veszélyes termékeket és eljárásokat. Tudnia kell, hogy ellenük tiltakozhat, de mindenek előtt fel kell ezeket ismernie.

- ✚ A termékek és szolgáltatások között választhat, de a megfontolt választás megfelelő ismeretére van szüksége.
- ✚ Amennyiben hátrány érte, tudjon élni a jogorvoslat lehetőségével, és ehhez megfelelő utat válasszon, megfelelő hangnemet használjon.
- ✚ Minden gyermeknek joga van az egészséges, elviselhető környezetben való élethez.
- ✚ Tanulóink oly módon tanulják meg kielégíteni szükségleteiket, hogy az a jelenleginél jobb életminőséget eredményezzen, de a lehetőségekhez mérten minimálisra csökkentsék a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását annak érdekében, hogy a jövő nemzedéknek is maradjon élettér, azok szükségletei se kerüljenek veszélybe.
- ✚ Tanuljanak meg gyermekeink környezettudatosan élni, ne pazarló módon, öncélúan használják fel bolygónk erőforrásait, találják meg a dinamikus középutat saját szükségleteik és a Földünk nyújtotta lehetőségek között.

A fogyasztóvédelem jogi szabályozása

- ✚ Az ENSZ 1985-ös Fogyasztóvédelmi irányelve elsőként fogalmazta meg a fogyasztók jogait.
- ✚ A Magyar Országgyűlés 1997. évi CLV. Törvénye rendelkezik a fogyasztók oktatásának szükségességéről.
- ✚ Iránymutató számunkra az Európai Unió 2002-2006 közötti időszakra szóló V. fogyasztóvédelmi akcióterve, amely alapján:
- ✚ Fontos, hogy a felnőtt életre való felkészítés keretein belül a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészülhessenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt feladat a fogyasztói kultúra kialakítása.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

- ✚ A megfelelő fogyasztói kultúra kialakítása
- ✚ A tudatos, kritikus fogyasztói magatartás elsajátíttatása. A tanuló ismerje meg a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, tanulja meg, hogyan viselkedjen piaci körülmények között.
- ✚ A fenntartható fogyasztás fogalmának a megismertetése, elterjesztése, az ebbe az irányba ható fogyasztói minták kialakítása
- ✚ Az ökológiai fogyasztóvédelem szemléletének a kialakítása
- ✚ A jogait érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése
- ✚ Az értékek megismertetése, az értékrend formálása. A kívánság és szükséglet fogalmának a tisztázása. A természeti értékek védelme.
- ✚ A gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismertetése
- ✚ A szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba
- ✚ Az információ érték, tudják azt értelmezni, tudjanak köztük szelektálni, legyenek a tanulók sokoldalúan tájékozottak.
- ✚ Fontos a döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés.

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai teendők főbb lehetőségei, alapteendői

- ✚ kritikus gondolkodás kialakítása
- ✚ egyéni és csoportos döntéshozás
- ✚ problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

- + információgyűjtés, információfeldolgozás
- + döntéshozás az információk alapján
- + reklámpszichológia, reklámszöveg
- + a reklám kommunikációs csapdái
- + a piac és a marketing szerepe
- + a gazdaságosság és a takarékoság
- + áruismeret, gyártástechnológia
- + élelmiszerbiztonság, adalékanyagok
- + veszélyes anyagok ismerete
- + a jogérvényesítés módjai és lehetőségei
- + kritikus és tudatos fogyasztói magatartás
- + érdekvédelem
- + a versenyképesség megértése
- + a közéletben való részvétel fontossága
- + fogyasztói javak és szolgáltatások ismerete
- + viselkedés piaci viszonyok között
- + a természeti erőforrások védelme
- + helyes értékrend kialakítása, értékek felismerése

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban, az egyes tantárgyak keretein belül

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak. /lásd a mellékelt táblázatot. /
A tanítási órákon kívül a következő lehetőségek kínálkoznak:

- + Az iskola minden évben kiadásra kerülő programfüzetében ajánlásokat fogalmazunk meg a témával kapcsolatban, mintegy tolmácsolva a szülők felé a javaslatunkat.
- + A szülői értekezleteken bevonhatjuk a szülőket is a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos célkitűzéseink megvalósításába.
- + A Föld Napja és a Herman Ottó-napok hagyományain belül vetélkedőkkel, szituációs játékokkal segítjük a helyes szemlélet kialakítását.
- + A természetismeret, ill. természetjáró szakköreink segíthetik a környezettudatos nevelést.
- + A hagyományos erdei iskolai programjainkban, ill. tanulmányi kirándulásainkon piaci séták, üzletek látogatását használjuk fel a helyes fogyasztói szemlélet alakításához.
- + A most induló iskolai büfénkben az egészséges étrend kialakítását, ill. a Kölyökbarát emblémával ellátott termékek forgalmazását szorgalmazzuk.

A feladatok megvalósításának módszertani elemei

Nem az amúgy is túlszűfolt tanórai oktatás tényanyagát kívánjuk növelni a fogyasztóvédelmi ismeretek oktatásával, inkább olyan jártasságok, készségek, képességek kialakítására törekszünk, melyeken keresztül elérhetjük céljainkat. Ezeket a készségeket a 4. pontban jórészt felsoroltuk.

Fontos megnyernünk a nevelési program megvalósításához a szülőket és a helyi közösségeket /óvoda, könyvtár /.

Rendszeresen végezhetünk médiafigyelést, médiaelemzést, reklámkritikát a Diákönkormányzat bevonásával.

Helyi börzék rendezésével gyakoroltathatjuk a piaci viszonyokban történő eligazodás képességét, a piaci szabályok és magatartás gyakoroltatását.

A Diákönkormányzat bevonásával a helyes érveléstechnika, az érdekérvényesítés hatékony formáját taníthatjuk meg.

Sikerkritériumok

Sikeresnek tekinthető a célkitűzésünk rövidtávon

- ✚ ha látható, tapasztalható módon javul környezetünk, iskolánk tisztasága
- ✚ ha diákjaink megtanulnak takarékosan bánni a mosdókban elhelyezett folyékony szappannal, kéztörölővel, WC-papírral
- ✚ ha javul érvelési technikájuk, megfelelő módon tudják érdekeiket a helyi körülmények között érvényesíteni

Sikeresnek tekinthető a célkitűzésünk hosszú távon

- ✚ ha kirándulásaink alkalmával a kapott zsebpénzüket megfontoltabban költik el a valódi szükségleteikre
- ✚ ha a környezettudatos életmód természetessé válik diákjaink körében
- ✚ ha mindannyian megértik és elfogadják a környezettudatos fogyasztás szükségességét.

	<u>Kritikus gondolkodás, döntéshozás</u>	<u>Egészségvédelem</u>	<u>Termékismeret</u>	<u>Fogyasztói szokások, struktúrák</u>	<u>Információk ezelés</u>	<u>Jogérvényesítés</u>
Alsó tagozat	<i>Miért kerül a kevesebb többbe?</i>	<i>Természetismeret, környezetvédelem</i>	<i>Dramatikus játékok, vásárlás</i>	<i>Játékos kereskedelem</i>	<i>Árak, mennyiségek</i>	
Matematika	Banki, biztosítási számítások				A mértékegységek ismerete	
Fizika	Mérési feladatok, törvényszerűségek	Balesetvédelmi ismeretek	Az anyagok tulajdonságai		Villany, gáz, víz mérőórák ismerete	
Technika-háztartástan	Házimunkák – napirend. Mit vásárolnánk?	Gyártás és termékminőség összefüggései	Áruismeret, háztartási cikkek és gépek	Az egyes háztartások gazdálkodása		
Földrajz		A környezet és az emberi tevékenység összefüggései	Az egyes tájak, országok, kontinensek jellemző termékei	Az egyes népek eltérő szokásai, táplálkozása		
Magyar irodalom és nyelvtan	Ami a reklámok mögött húzódik. Kommunikációs csapdák.		A termékismertető stílusa		Reklámszöveg, feliratok	A szép magyar beszéd fontossága. A szabatos fogalmazás szabályai. Az érvelés logikája.

Biológia	Hogyan válasszunk egészséges ételmezert.	Az egészséges táplálkozás és életmód.	A génmódosított élelmiszerek, táplálkozás kiegészítők.	A „divatos” táplálkozás veszélyei		Jogod van az egészséges étrendhez.
Kémia	Vegyem, ne vegyem? – mit ne!	Élelmiszerbiztonság, vegyszer maradványok	Élelmiszeradalékok /E-számok/	A kozmetikumok helyes használata		
Informatika					Elektronikus kereskedelem internetes fogyasztói veszélyforrások	
Történelem és állampolgári ismeretek				Összefüggések az egyes népek életmódja és fogyasztói szokásaik között. Fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem. A reklámok története.		EU fogyasztói jogok. Az érdekvénesítés jogi eszközei
Médiaismeret	Miért készül és hogyan a reklám?		Miről szólnak a reklámok?		A reklám képi nyelve és hatásai.	

IV. KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM

A gyermekek testi, lelki és szellemi egészségében a rendszeres, mennyiségileg és minőségileg is megfelelő testmozgás kulcsfontosságú szerepet játszik. Ennek biztosításában egyrészt a családoknak, másrészt az iskolának meghatározó szerepe van. Az iskolánkban többféleképpen segítjük a gyermekek optimális fizikai aktivitási szintjét, nemcsak a kötelező testnevelésben, illetve a délutáni sportolásban, hanem hatást próbálunk gyakorolni a gyermekek közlekedési szokásaira, a délutáni szabadidőre, a szabad játékidőre, valamint más tantárgyak, tevékenységformák mozgáson keresztüli feldolgozásának lehetőségeire.

1. Egészséges életmód-tréningeket építettünk be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységeket a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően építünk be az óratervi órákba.

3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis foglalkozásokon a tanulási idő előtti időszakban a mozgásos tevékenységek dominálnak.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – igyekszünk nagyobb időkeretet biztosítani a változatosabb programok keretében a sportfoglalkozásoknak (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) –egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelünk.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen és a településen kívül működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel együttműködik.
7. Az Egyenlő Esélyt Közalapítvány támogatja az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programokat.
8. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme a mozgás, a túra és az egészségtudatos életmódra nevelés.
9. Futónapjainkon az iskola minden tanulója fut. Iskolai és település szintű sportversenyeket szervezünk, melynek lebonyolítása során törekszünk a jó hangulat kialakítására.
10. Kerékpártároló kialakításával is motiváljuk tanulóinkat a kerékpáros közlekedés napi használatára.
11. Tanév végén kerékpár túrát szerveznek osztályaink.
12. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára minden tanévben javaslat készül.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

Zárórendelkezések

A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el.

Az igazgató a pedagógiai program elfogadása előtt kikéri a szülői közösség és a diákönkormányzat véleményét.

A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosításait a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

Jelen módosított pedagógiai program 2024. szeptember 1-én lép hatályba.

Felsőpakony, 2024. március 21.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Felsőpakonyi Herman Ottó Általános Iskola Pedagógiai Programjának véleményezése az alábbiak szerint megtörtént:

Véleményező szerv	Dátum	Dokumentum iktatószáma
Intézményi tanács	2025. 08. 27.	klik032477001/02018-1/2025
Óvodaszék/Iskolaszék/Kollégiumi szék	n.r.	n.r.
Szülői szervezet	2025. 08. 27.	klik032477001/02019-1/2025
Diákönkormányzat	2025. 08. 27.	klik032477001/02020-1/2025

JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK

A Felsőpakonyi Herman Ottó Általános Iskola Pedagógiai Programját a Monori Tankerületi Központ Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. § (2a) pontjában biztosított hatáskörömben eljárva az Nkt. 83. § (2) g) pontja alapján jóváhagyom.

Monor, időbélyegző szerint

dr. Hrutkáné Molnár Monika
tankerületi igazgató